

**T.C.
RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANABİLİM DALI**

**SINIF ÖĞRETMENLERİNİN GİRİŞİMCİLİK
ÖZELLİKLERİ İLE KARAR VERME BECERİ
DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ: ORDU İLİ ÖRNEĞİ**

(Yüksek Lisans Tezi)

Nurullah KEREÇİ

Dr. Öğr. Üyesi Sinan ÇINAR

Danışman

RİZE

2022

KABUL VE ONAY

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Temel Eğitim Ana Bilim Dalında, Nurullah KEREÇİ tarafından hazırlanan Sınıf Öğretmenlerinin Girişimcilik Özellikleri İle Karar Verme Beceri Düzeylerinin Belirlenmesi: Ordu İli Örneği başlıklı bu çalışma, 10/03/2022 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oy birliğiyle başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan: Dr. Öğr. Üyesi Sinan ÇINAR

Üye: Dr. Öğr. Üyesi Nesrin TÜRKMEN

Üye: Dr. Öğr. Şerif Ali DEĞİRMENÇAY

___ / ___ / 2022

İmza

Doç. Dr. Ahmet YANIK

Enstitü Müdürü

ETİK BEYAN

Sınıf Öğretmenliği Tezli Yüksek Lisans Programından mezun olmak üzere teslim ettiğim "Sınıf Öğretmenlerinin Girişimcilik Özellikleri ile Karar Verme Beceri Düzeylerinin Belirlenmesi: Ordu İli Örneği" konulu tezimi, bilim ve araştırma etiği prensiplerine riayet edilerek tarafımdan yazılmıştır.

Eserimde, başka kaynaklardan aktarılan bütün bilgi ve alıntılar, Enstitünüz Tez Yazım Kılavuzuna uygun olarak açıkça gösterilmiştir. Kaynağı gösterilenler dışında kalan bütün bilgiler uygun araştırma yöntemi kullanılarak tarafımdan edinilmiş ve esere bu şekilde yansıtılmıştır. Şahsıma ait olmayan hiçbir bilgi, kasıt veya kusurlar, şahsıma aitmiş gibi gösterilmemiştir. İnternet kaynakları dahil, sahibine / kaynağına atıf yapılmaksızın hiçbir bilgi kullanılmamıştır.

Aksinin ortaya çıkması halinde doğacak bütün hukuki, idari, akademik ve etik sorumluluk tarafıma ait olacaktır. Eserin tesliminden sonra herhangi bir zamanda, bilim etiğine aykırılık tespit edilmesi ve / veya eserimle ilgili intihal veya intihal şeklinde anlaşılabilecek bir durumun ortaya çıkması halinde; Üniversiteniz ve eğitim kadronuzun hiç bir şekilde sorumlu tutulmayacağını hür irademle kabul, beyan ve taahhüt ederim. 10/03/2022

(İmza)

Nurullah KERECİ

ÖN SÖZ

Bu çalışmada sınıf öğretmenlerinin girişimcilik özellikleri ile karar verme becerileri nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli kullanılarak incelenmiştir. Alan yazında girişimcilik ve karar verme becerisini birlikte inceleyen sınırlı sayıda çalışmaya rastlanmaktadır. Bu nedenle çalışmamın bu yönde çalışma yapmak isteyen araştırmacılara yol göstereceğini umuyorum.

Bu çalışmanın ortaya çıkmasında, şekillenmesinde ve tamamlanmasında bana her daim rehberlik ve danışmanlık eden, çalışmanın her aşamasında verdiği desteklerle motivasyonumu artıran ve çıktığım bu yolda emin adımlarla yürüyebilmem için bana ışık tutan sayın hocam Dr. Öğr. Üyesi Sinan ÇINAR'a teşekkürlerimi sunarım. Ayrıca yüksek lisans eğitimim boyunca yolumun kesiştiği, bilgi ve birikimlerinden faydalandığım Prof. Dr. Halis Türker BALAYDIN, Prof. Dr. Selami YANGIN, Doç. Dr. Ömer Faruk URSAVAŞ, Dr. Öğr. Üyesi Demet BARAN BULUT, Dr. Öğr. Üyesi Nimet PIRASA ve Dr. Öğr. Üyesi Seher YARAR KAPTAN'a ayrı ayrı teşekkür ederim.

Dünyaya geldiğim ilk andan bugünüme kadar varlıklarını her daim yanımda hissettiğim, benim için her zaman bir kıvanç kaynağı olan ve bugünlerimi göremese de benimle iftihar ettiğine inandığım rahmetli babam İbrahim KEREÇİ ve canım annem Şemsi KEREÇİ'ye teşekkür ederim.

Eğitim serüvenim boyunca bitmek bilmeyen sabrı ve destekleri için eşim Hatice KEREÇİ ve yüksek lisans eğitimim dolayısıyla yeteri kadar zaman ayıramadığım kızım Asya KEREÇİ ve oğlum İbrahim Yağız KEREÇİ'ye en içten duygularıyla şükranlarımı sunarım.

Şehit öğretmenler Necmettin YILMAZ ve Şenay Aybüke YALÇIN anısına...

Nurullah KEREÇİ

Rize - 2022

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY	2
ETİK BEYAN	3
ÖN SÖZ.....	4
İÇİNDEKİLER	5
ÖZET.....	8
ABSTRACT.....	9
KISALTMALAR.....	10
TABLolar LİSTESİ.....	11
ŞEKİLLER LİSTESİ	12
GİRİŞ.....	13
Problem Durumu.....	19
Problem Cümlesi.....	21
Araştırmanın Amacı	22
Araştırmanın Önemi.....	23
Hipotez ve Varsayımlar.....	24
Kapsam ve Sınırlılıklar	25
Tanımlar	25

BİRİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE

1.1. GİRİŞİMCİLİK	26
1.1.1. Girişimcilik ile İlgili Kavramlar.....	29
1.1.1.1. Girişimci	29
1.1.1.2. Lider	29
1.1.1.3. Yönetici	30
1.1.2. Girişimcilik Eğitimi	30
1.2. KARAR VERME	32
1.2.1. Karar Verme Süreci.....	33
1.2.2. Karar Verme Stilleri.....	35
1.3. GİRİŞİMCİLİKLE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	37
1.3.1. Girişimcilikle İlgili Türkiye’de Yürütülen Çalışmalar	37
1.3.2. Girişimcilikle İlgili Dünyada Yürütülen Çalışmalar	41
1.4. KARAR VERME İLE İLGİLİ ÇALIŞMALAR	43
1.4.1. Karar Verme İle İlgili Türkiye’de Yürütülen Çalışmalar	43
1.4.2. Karar Verme İle İlgili Dünyada Yürütülen Çalışmalar	46

İKİNCİ BÖLÜM

YÖNTEM

2.1. ARAŞTIRMANIN MODELİ	47
2.2. ARAŞTIRMANIN ÖRNEKLEMİ	48
2.3. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI	49
2.3.1. Girişimcilik Ölçeği.....	51
2.3.2. Melbourne Karar Verme Ölçeği (MKVÖ).....	52
2.4. VERİLERİN TOPLANMASI	53
2.5. VERİLERİN ANALİZİ	54

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR

3.1.BİRİNCİ ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR	56
3.2.İKİNCİ ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR.....	57
3.2.1.Sınıf Öğretmenlerinin Girişimcilik Özelliklerinin Cinsiyet Değişkenine İlişkin Bulguları	57
3.2.2.Sınıf Öğretmenlerinin Girişimcilik Özelliklerinin Eğitim Durumu Değişkenine İlişkin Bulguları	59
3.2.3.Sınıf Öğretmenlerinin Girişimcilik Özelliklerinin Hizmet Süresi Değişkenine İlişkin Bulguları	60
3.3.ÜÇÜNCÜ ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR	64
3.4.DÖRDÜNCÜ ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR	65
3.4.1. Sınıf Öğretmenlerinin Karar Verme Stillerinin Cinsiyet Değişkenine İlişkin Bulguları	65
3.4.2. Sınıf Öğretmenlerinin Karar Verme Stillerinin Eğitim Durumu Değişkenine İlişkin Bulguları	67
3.4.3. Sınıf Öğretmenlerinin Karar Verme Stillerinin Hizmet Süresi Değişkenine İlişkin Bulguları	68
3.5. BEŞİNCİ ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR	71
SONUÇ ve ÖNERİLER	74
KAYNAKÇA	89
EKLER.....	107
Ek-1: Uygulama İzni	107
Ek-2: Etik Kurul Değerlendirme Raporu	108
Ek-3: Anket Uygulama İzinleri.....	109
Ek-4: Ölçekler	110

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Ana Bilim Dalı: Temel Eğitim

Tez Türü: Yüksek Lisans Tezi

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Sinan ÇINAR

Hazırlayan: Nurullah KEREÇİ

Yıl: 2022

Sayfa Sayısı: 115

ÖZET

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN GİRİŞİMCİLİK ÖZELLİKLERİ İLE KARAR VERME BECERİ DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ: ORDU İLİ ÖRNEĞİ

Bu çalışma sınıf öğretmenlerinin girişimcilik özellikleri ile karar verme becerilerinin cinsiyet, eğitim durumu ve hizmet süresi değişkenleri açısından incelenmesini amaçlamaktadır. Çalışmanın örneklemini Ordu ilinde görev yapan sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. Çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli benimsenmiş ve veri toplama aracı olarak “Girişimcilik Ölçeği” ve “Melbourne Karar Verme Ölçeği” kullanılmıştır. Elde edilen veriler SPSS paket programı aracılığıyla analiz edilmiştir. Çalışma sonucunda sınıf öğretmenlerinin girişimcilik özellikleri ile karar vermede özsaygı düzeylerinin yüksek düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Girişimcilik özelliklerinin cinsiyet bağlamında erkek öğretmenler lehine, eğitim durumu bağlamında lisansüstü eğitime sahip öğretmenler lehine ve hizmet süresi bağlamında çok deneyimli öğretmenler lehine anlamlı farklılıklar gösterdiği saptanmıştır. Karar verme becerisinde ise karar vermede özsaygı düzeyinin cinsiyet bağlamında erkek öğretmenler lehine, eğitim durumu bağlamında lisansüstü eğitime sahip öğretmenler lehine anlamlı farklılıklar gösterdiği tespit edilmiş fakat hizmet süresi bağlamında anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır. Ayrıca girişimcilik ölçeğinin tüm alt boyutları arasında aynı yönlü anlamlı ilişkilerin olduğu saptanmış ve karar verme ölçeği özsaygı alt boyutu ile kaçınan karar verme ve erteleyici karar verme stilleri arasında ters yönlü anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Bu çalışmada girişimcilik özelliklerinin karar verme becerileri ile olan ilişkisi incelenmiştir. Bundan sonraki yapılacak olan çalışmalarda girişimcilik özelliklerinin farklı becerilerle olan ilişkisi incelenebilir.

Anahtar Kelimeler: Sınıf Öğretmeni, Girişimci, Girişimcilik, Karar Verme

Recep Tayyip Erdoğan University Institute of Graduate Studies

Department: Elementary Education

Thesis Type: Master's Thesis

Supervisor: Dr. Öğr. Üyesi Sinan ÇINAR

Author: Nurullah KERECİ

Year: 2022

Pages: 115

ABSTRACT

DETERMINATION OF ENTREPRENEURIAL CHARACTERISTICS AND DECISION-MAKING SKILL LEVELS OF CLASS TEACHERS: ORDU PROVINCE EXAMPLE

This study aims to examine the entrepreneurial characteristics and decision-making skills of classroom teachers in terms of gender, educational status and length of service. The sample of the study consists of classroom teachers working in Ordu. In the study, the survey model, which is one of the quantitative research methods, was adopted and the "Entrepreneurship Scale" and "Melbourne Decision Making Scale" were used as data collection tools. The obtained data were analyzed through the SPSS package program. As a result of the study, it was determined that the entrepreneurial characteristics of the classroom teachers and their self-esteem levels in decision making were high. It has been determined that entrepreneurial characteristics show significant differences in favor of male teachers in terms of gender, in favor of teachers with postgraduate education in terms of educational status, and in favor of highly experienced teachers in terms of length of service. In decision-making skills, it was determined that the level of self-esteem in decision-making showed significant differences in favor of male teachers in terms of gender and in favor of teachers with postgraduate education in terms of educational status, but no significant difference was found in terms of length of service. In addition, it has been determined that there are same-directional significant relationships between all sub-dimensions of the entrepreneurship scale, and an inversely significant relationship between decision-making self-esteem and avoidant decision-making and procrastinating decision-making styles among the decision-making scale sub-dimensions. In future studies, the relationship between entrepreneurship characteristics and different skills can be examined.

Keywords: Classroom Teacher, Entrepreneur, Entrepreneurship, Decision Making

KISALTMALAR

Akt	:	Aktaran
Bknz	:	Bakınız
Dr.	:	Doktor
f	:	Frekans
MEB	:	Milli Eğitim Bakanlığı
HBDÖP	:	Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı
Öğr.	:	Öğretim
Prof.	:	Profesör
TDK	:	Türk Dil Kurumu
TTKB	:	Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı
vb.	:	Ve benzeri, ve benzerleri
vd.	:	Ve diğerleri
YÖK	:	Yüksek Öğretim Kurulu
KOSGEB	:	Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı
GEM	:	Global Entrepreneurship Monitor

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. Girişimcilik Üzerine Yapılan Tanımlar.....	27
Tablo 2. Pilot Uygulamada Yer Alan Örneklem Grubuna Ait Bilgiler.....	48
Tablo 3. Asıl Uygulamada Yer Alan Örneklem Grubuna Ait Bilgiler.....	49
Tablo 4. Girişimcilik Ölçeği ve Alt Boyutlarının One-Simple Kolmogorov Smirnov Testi Sonuçları.....	55
Tablo 5. Melbourne Karar Verme Ölçeği ve Alt Boyutlarının One-Simple Kolmogorov Smirnov Testi Sonuçları.....	55
Tablo 6. Sınıf Öğretmenlerinin Girişimcilik Düzeyleri.....	56
Tablo 7. Sınıf Öğretmenlerinin Girişimcilik Özelliklerinin Cinsiyet Değişkenine İlişkin Sonuçları.....	57
Tablo 8. Sınıf Öğretmenlerinin Girişimcilik Özelliklerinin Eğitim Durumu Değişkenine Göre Sonuçları.....	59
Tablo 9. Sınıf Öğretmenlerinin Girişimcilik Özelliklerinin Hizmet Süresi Değişkenine Göre Sonuçları.....	61
Tablo 10. Sınıf Öğretmenlerinin Karar Verme Stilleri Düzeyi.....	64
Tablo 11. Sınıf Öğretmenlerinin Karar Verme Becerilerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Sonuçları.....	66
Tablo 12. Sınıf Öğretmenlerinin Girişimcilik Özelliklerinin Eğitim Durumu Değişkenine Göre Sonuçları.....	67
Tablo 13. Sınıf Öğretmenlerinin Karar Verme Stillerinin Hizmet Süresi Değişkenine Göre Sonuçları.....	68
Tablo 14. Sınıf Öğretmenlerinin Girişimcilik Özellikleri ile Karar Verme Stilleri Puanları Arasındaki Korelasyon Sonuçları.....	72

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Girişimciliği Tanımlayan Temel Olgular	28
Şekil 2. Karar Verme Süreci (Sarıkaya, 2013)	34

GİRİŞ

21. yy'da yaşanan hızlı gelişim ve değişimler ile birlikte teknoloji büyük bir önem kazanmış ve ülkelerin kalkınmasında en önemli unsurlardan biri haline gelmiştir. Teknolojide yaşanan bu değişim toplumlarının yapısının değişimine ve bireysel yeteneklerin giderek önem kazanmasına sebep olmuştur. Buna paralel olarak da bilgiyi işlemeden olduğu gibi kullanan bireylerden ziyade bilgiyi üreten ve ürettiği bu bilgiyi karşılaşılan farklı durumlara entegre ederek kullanabilen bireylere ihtiyaç duyulmaya başlanmıştır. Bu ihtiyaç doğrultusunda bireylere bazı üst düzey yetkinliklerin ve becerilerin kazandırılması hedeflenmiştir. 21. Yüzyıl becerileri olarak da adlandırılan ve problem çözme, eleştirel düşünme, karar verme, yaratıcılık, iletişim, inovasyon ve girişimcilik gibi birçok beceriyi kapsayan bu yetkinlikler ile bireylerin karşılaştıkları sorun ya da problemlere daha etkin çözümler üreteceği ve içinde bulunduğumuz zaman diliminde sürekli olarak gerçekleşen değişim ve gelişimlere daha rahat adapte olacakları tahmin edilmiştir (Gültekin, 2014; Köstekçi, 2016). Bu beceri ve yetkinlikler arasında yer alan girişimcilik ise, çağımızın yükselen bir değeri olarak karşımıza çıkmaktadır (Aytaç ve İlhan, 2007).

Girişimci bireyler tıkanıklık yaşanan iş kollarında yeni iş alanları oluşturma, bu sayede işsizlik sorununun çözümüne ilişkin katkı sağlama, bölgeler arasındaki gelişmişlik farkının azaltma, yeni kaynaklar bulma, üretim için teknoloji sağlama, dezavantajlı grupların önünü açarak üretim sistemine entegre etme ve toplum dinamiğini ayakta tutma gibi birçok özellik ve yetkinliğe sahiptirler (Gözübüyük, 2019; Çemrek ve Girginer, 2017; Pan ve Akay, 2015; Ulucan, 2015; Timuroğlu ve Çakır, 2014; Sağtaş, 2013; Akpınar, 2009; Börü, 2006;).

Girişimcilerin sahip olduğu bu özellik ve yetkinlikler toplum üzerinde hem sosyal hem de ekonomik alanda olumlu etkiler bırakmış ve gelişmiş ülkeler bireylere eğitim yoluyla çocukluktan itibaren girişimcilik becerisinin kazandırılmasını hedeflemişlerdir (Deveci, 2015). Bu hedef doğrultusunda girişimcilik eğitimi tanımı ortaya çıkmış ve eğitim kurumları girişimcilik özelliklerinin bireylere kazandırılabilmesi için eğitim faaliyetlerinde bulunmaya başlamışlardır (Durrant, 2014; Akyürek, 2013; Krueger ve Brazeal, 1994).

1990'lı yılların ortalarında Harvard  niversitesinde Dees'in verdiği girişimcilik dersleri, girişimcilik eğitiminin dünya üzerindeki ilk örnekleri olmuştur. Stanford ve Columbia gibi diğer büyük üniversitelerde bu durumu göz ardı etmemiş ve Harvard  niversitesinin ardından girişimcilik eğitimi vermeye başlamışlardır. Avrupa da ise girişimcilik eğitimi ilk defa İsviçre'de bulunan Cenevre  niversitesinde verilmiştir (Brock ve Steiner, 2009). Her geçen yıl  niversiteler bu eğitimleri programlarına dahil etmekle birlikte İsveç, Slovenya, Almanya, Polonya ve Fransa gibi birçok Avrupa ülkesinde, ayrıca Hindistan, Filipinler ve Japonya gibi uzak doğu ülkelerinin üniversitelerinde de bu eğitimlerin yer aldığı bilinmektedir (Denizalp, 2009).

Üniversite  ğrencilerinin girişimcilik eğitimlerinin son yıllarda ülkemizde de başladığı söylenbilir. Kadir Has  niversitesi bu konuda ülkemizde başı çeken  niversitemiz olmuş ve ilk defa sertifikalı eğitim programı düzenleyerek diğer kurum ve kuruluşlarımıza örnek olmuştur. Daha sonrasında Özyeğin Üniversitesi, İstanbul Kültür  niversitesi ve Altınbaş  niversitesi girişimcilik eğitimleri düzenlemişler ayrıca da İşletme ve Girişimcilik lisans programlarında girişimcilik dersini seçmeli ders olarak programlarına dahil etmişlerdir (Erbil, 2021).

Ülkemizde girişimcilik eğitimi üzerine atılan adımlar  niversite eğitimleri ile sınırlı kalmamış ve girişimciliğin gelişmesi, girişimcilik eğitiminin yaygınlaştırılması amacıyla eylem planları hazırlanmıştır. KOSGEB (Küçük ve Orta  l ekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı) tarafından hazırlanan Türkiye Girişimcilik Stratejileri ve Eylem Planı 2015-2018 raporunda gençlere girişimcilik özelliklerin kazandırılabilmesi adına, yaratıcılık, inovasyon ve karar verme gibi kavramların  ğretim programları içerinde yer alması ve gençlere

girişimcilik özelliklerinin kazandırılması gerektiği vurgulanmıştır (GİSEP, 2015-2018).

Girişimcilik eğitiminin, eğitim politikalarının bir parçası olmasıyla birlikte girişimci bireylerin sosyal hayat içinde ve ekonomik faaliyetlerde aktif roller almaya başlaması amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda Amerika, İsviçre, Japonya, Fransa ve Almanya gibi birçok ülkede temel eğitim, ortaöğretim ve yükseköğretim kurumları eğitim programlarında girişimcilik eğitimlerine yer verilmektedir (Erbil, 2021). Tarhan ve Gülmez (2021) girişimcilik becerilerinin kazandırılmasına ilişkin olarak yapmış oldukları çalışmalarında Japonya’da ilkokul, ortaokul ve lise düzeyinde bireylerin girişimcilik becerisinin geliştirilebilmesi adına eğitim ğretim faaliyetlerinde proje uygulamalarının etkin bir şekilde kullanıldığını saptamışlardır. Yine aynı şekilde Almanya’da ilkokul, ortaokul ve liselerde “Girişimcilik Ruhu Programı” uygulanmakta ve bu program kapsamında girişimcilik ruhunu canlandırmak ve girişimcilik kültürü oluşturabilmek adına BMW tarafından finanse edilen Almanya Girişimcilik Haftası etkinlikleri düzenlenmektedir (ztrk, 2019).

Ülkemizde de girişimcilik ve girişimcilik eğitimi, eğitim politikaları içerisinde yerini almış Türkiye Hayat Boyu ğrenme Strateji Belgesi ve Eylem Planı (2014-2018) ve Milli Eğitim Bakanlığı Stratejik Planı’nda (2010-2014) girişimcilik kültürünün ve girişimci bireylerin önemi vurgulanmıştır. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yayınlanan 2023 Eğitim Vizyonu belgesinde de özel olarak girişimciliğe vurgu yapılmıştır (MEB, 2018a). Ayrıca temel eğitim ve ortaöğretim düzeyinde yayınlanan ğretim programlarında yer alan ortak yetkinlikler çerçevesinde belirlenen sekiz anahtar yetkinlikten birinin “İnisiyatif Alma ve Girişimcilik” olduğu görülmüştür (Milli Eğitim Bakanlığı [MEB], 2018a; 2018b; 2018c; 2018d).

Girişimcilik eğitimi alanında yaşanan gelişmelere paralel olarak toplumların girişimcilik düzeylerini ortaya çıkarmak ve buna bağlı olarak politikalar belirlemek adına düzenli olarak Küresel İnovasyon Endeksi (Global Innovation Index) ve Küresel Girişimcilik Monitörü (Global Entrepreneurship Monitor - GEM) raporları hazırlanmaya başlanmıştır. GEM (2019)’in raporuna göre Türkiye’de politikacıların desteğine rağmen girişimci faaliyetlerin oranı 2015 yılından bu yana

düşüş göstermektedir. Ayrıca okul çağı bireylerinin girişimcilik eğitimi ortalamaları diğer ülke bireylerinin ortalamalarının altında kalmıştır. (Türkiye:2.76,GEM ortalaması:3.14). Bu noktadan hareketle Türkiye'nin okul çağı bireylerinin girişimcilik eğitimlerinin yetersiz kaldığı çıkarımında bulunulabilir.

Ülkemizde girişimcilik eğitimi ve girişimcilik politikaları incelendiğinde, atılan adımların daha çok yetişkin eğitimleri kapsamında olduğu görülmektedir (Akyürek ve Şahin, 2013). Ancak girişimcilik özelliklerinin toplum tarafından sindirilmesi ve girişimciliğin toplumun vazgeçilmez bir unsuru olabilmesi için girişimcilik eğitimlerinin çocukluktan itibaren planlanması ve bireylerin daha sonraki deneyim ve öğrenmelerinin temelini oluşturması gerekmektedir (Bisanz vd., 2019; Studdard vd. 2017; Dobebe, 2016; Bornstein ve Davis, 2010). Bu durum girişimcilik eğitimlerinin ilkokuldan itibaren verilmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Fillion (1994) yaptığı çalışmada çocukluk ve ergenlik döneminin girişimcilik özelliklerine karşı olumlu tutum geliştirmek ve bu özellikleri kazanmak için en uygun dönemler olduğunu belirtmiş ve ilkokul seviyesinde girişimcilik eğitiminin gerekliliğine dikkat çekmiştir.

Studdard vd.,(2017) dönem özellikleri itibarıyla çocukların merak ve yaratıcılık iç güdüsünün en yüksek olduğu ilkokul ve ortaokul düzeyinde girişimcilik özelliklerini en iyi şekilde kavrayabileceklerini belirtmektedir. Fields (2016) temel eğitim ve ortaöğretim düzeyinde bireylere tanıtım yapılarak eğitimi verilecek girişimcilik ve girişimcilik özelliklerinin, yükseköğrenim için temel oluşturacağını belirtmektedir. İlkokul düzeyinde verilecek girişimcilik eğitimlerinin öğrencilerin toplum ve toplumda gerçekleşen olaylara karşı daha duyarlı olmalarına, gerçekleşen olayları analiz ederek yorumlamalarına ve etkin vatandaşlık gereğini yerine getirerek katılım sağlamalarına katkı sunması beklenmektedir (Erbil, 2021). Girişimcilik eğitiminin bu özellikleri dikkate alındığında; ilkokulda var olan derslerin arasında Hayat Bilgisi, Fen Bilgisi ve Sosyal Bilgiler dersinin girişimcilik yetkinliklerini geliştirebilecek dersler arasında olduğu çıkarımında bulunulabilir (Eraslan, 2011).

Diğer taraftan alan yazındaki araştırmalar insan ve toplumu konu alan, öğrencilerin topluma uyumuna odaklanan ve en önemlisi etkin vatandaş yetiştirmeyi hedefleyen Hayat Bilgisi dersinin girişimcilik özelliklerinin

kazandırılmasında etkili bir ders olduğunu belirtmektedir (Amos ve Comfort, 2014; Deveci, 2015; Ogunyemi, 2008). Deveci (2015) girişimcilik becerisinin her ders kapsamında geliştirilmesi amaçlansa da Hayat Bilgisi dersinin içeriği, öğrenme alanları ve kazanımları girişimcilik becerisini geliştirmek için daha elverişli bir ortam sunduğuna işaret etmektedir. Bu bağlamda Hayat Bilgisi Öğretim Programı (HBDÖP) incelendiğinde; alana özgü beceriler başlığı altında; iletişim, girişimcilik, yaratıcı düşünme, takım çalışması, analitik düşünme, karar verme becerilerine yer verilmiştir. 2018 yılı HBDÖP’de özel amaçlardan biri de öğrencinin günlük yaşamda problemlere ilişkin sorumluluk alması ve bu problemleri çözmede yaşam becerilerini kullanmasını sağlamaktır (MEB, 2018b). Eroğlu ve Deveci (2021) ve Erbil (2021) yaptıkları çalışmalarında insan ve toplumu konu alan, öğrencilerin topluma uyumuna odaklanan ve en önemlisi etkin vatandaş yetiştirmeyi hedefleyen Hayat Bilgisi, dersinde öğrencilerin girişimcilik eğitimi için daha güdülenmiş olduklarını ve ilgili derslerde yapılan girişimci etkinlikler sonucunda öğrencilerin girişimci özelliklerinde artış olduğunu tespit etmişlerdir.

Öğrencilerin evreni nasıl yorumladıklarına ilişkin çıkarımda bulunmak amacıyla onların deneyimlerine odaklanan, öğrencilere geride kalan hayatlarına ilişkin bilgi, beceri ve değerleri kazandırmayı hedefleyen, öğrencilerin çevresini ve çevresinde gerçekleşen olayları anlamlandırmasına katkıda bulunmaya çalışan Hayat Bilgisi dersinde bireyin yaşamına ilişkin kazandırılması hedeflenen 23 temel yaşam becerisi belirlenmiştir (MEB, 2018b). Bu yaşam becerilerinden bir tanesi girişimcilik iken diğeri karar verme becerisidir (MEB, 2018b). İlkokul düzeyinde 1, 2 ve 3.sınıflarda okutulan Hayat Bilgisi dersi Okulumuzda Hayat, Evimizde Hayat ve Ülkemizde Hayat ünitelerinde girişimcilik kavramı ara disiplin kazanımı olarak verilmektedir. Aynı şekilde karar verme becerisinin öğrencilere kazandırılabilmesi adına Okulumuzda Hayat ve Evimizde Hayat ünitelerinde kazanım olarak karar verme ara disiplini verilmektedir. Ayrıca tüm program boyunca karar verme ve girişimcilik becerileri diğer derslerle de ilişkilendirilerek devam ettirilmektedir (MEB, 2018b). Öğretim programlarında karar verme ve girişimcilik kavramlarına yer verilmesi toplumların bu becerileri ve özellikleri ne kadar önemsediklerinin bir kanıtı niteliğindedir (Eraslan, 2011).

Girişimcileri diğ er bireylerden ayıran özellikleri araştıran çalışmaların büyük birçoğunda girişimcilerin diğ er bireylerden farklı kişilik özelliklerine sahip oldukları tespit edilmiştir ( n, 2015). Girişimcileri, diğ er bireylerden ayıran özelliklerin fırsat yönelimi, kendine güven, azim ve kararlılık, riske katlanma, bağımsızlık ihtiyacı, içsel kontrol odağı, enerjik olma, başarı ihtiyacı, yenilikçilik, iyimserlik gibi özellikler olduğı düşünülmektedir ( şcan ve  akır, 2016). Sahip olunan bu özelliklerin birçok unsurun yanında karar verme becerisini de etkilemesi kaçınılmazdır çünkü karar vericinin kişisel özellikleri karar verme becerisini etkileyen en önemli değişkendir (Altun, 2005).

Girişimcilik, karar verme ve bunun gibi birçok bilgi, beceri ve farklılıkları hissederek ve tasarlayarak gelişir. Bu becerilerin gelişimi bireylerin kalıtsal yollarla aktarılan özellikleri ya da bireyin devamlı etkileşim halinde olduğı sosyal çevresinin etkisiyle gerçekleşmez. Bu becerilerin gelişiminde eğitimin, okulun, öğretmenlerin destekleri oldukça önemlidir. Bu nedenle  ğretim programlarının öğrencilerin gelişim düzeyine uygun oluşturulması, öğretmenlerin ilgili beceri ve özellikleri destekleyici öğrenme-öğretme ortamları hazırlaması gerekmektedir (Eraslan, 2011). Bacanak (2013)'ın çalışmasında girişimcilik özelliklerini ve karar verme becerisini bireylere kazandırmak için kullanılan yöntem ve tekniklerin deney, drama, grup çalışmaları, görüşme olduğunu belirtmiştir. Selanik Ay ve Acar (2016) ise çalışmalarında girişimcilik özelliklerini ve karar verme becerisini bireylere kazandırmak için grup çalışmaları, deneyler, örnek olaylar, icat kutusu gibi yöntem ve tekniklerin kullanıldığını tespit etmişlerdir. Yine Selanik Ay ve Acar (2016)'ın çalışmasında sınıf  ğretmenlerinin girişimcilik özellikleri ve karar verme becerisini bireylere kazandırılabilmesi için kullanılacak yöntem ve tekniklerin  ğrenci merkezli, onları aktif kılacak, temel becerilerin kazanımına ve geliştirilmesine olanak sağlayacak nitelikte olması gerektiğini belirtmiştir.

Bu bağlamda düşünüldüğünde sınıf öğretmenleri bireylerin girişimcilik özelliklerinin ve karar verme becerilerinin geliştirilmesi için eğitimde etkili olan ilk kişilerdir ( elik, 2014). Bu nedenle de öğrencilerin girişimcilik özelliklerini ve karar verme becerilerini desteklemek için sınıf  ğretmenlerinin de bu noktada yetkin olması gerekmektedir (Voogt vd., 2013). Bu noktadan hareketle de sınıf  ğretmenlerinin girişimcilik ve karar becerilerini geliştirmenin, karar verme ve

girişimcilik potansiyellerini ortaya çıkarmanın önemli olduğu düşünülmüş ve bu çalışma ile sınıf ğretmenlerinin girişimcilik özellikleri ile karar verme becerilerinin saptanması amaçlanmıştır.

Problem Durumu

Hayat Bilgisi dersinin meslek kollarının gerekliliği hakkında bilgi verme meslekleri tanıtma, çalışmanın ve çalışma hayatının bireyler için önemini kavratma ve ekonominin genel geçer temel kavramları üzerinden ulusal ve bağımsız ekonominin öneminin kavratma gibi bir misyonu bulunmaktadır (Eraslan, 2011; MEB, 2018b). Bu bağlamda Hayat bilgisi dersinde verilen bilgi ve beceriler girişimcilik kavramıyla yakından ilişkilidir (elik, 2014).

Girişimcilik zelliklerinin sınıf öğretmenleri açısından önemi ise; sınıf öğretmenleri öğrencilere rol model olmak, öğrencileri faydalı bireyler olarak yetiştirmek, farklı fikirler üretmesine ve ortaya atmasına destek olmak, öğrencilerin özgüvenini yükseltmek, onların risk almasını sağlamak ve velileri yönlendirebilmek olarak tespit edilmiştir (Selanik Ay ve Acar 2016). Başar (2013); *“Yaratıcılığın artırılması noktasında öğretmenin ve eğitimin önemi büyüktür. Eğitimle yaratıcılık artırılabilir de azaltılabilir de, eğitimle önce bu bilincin verilmesi gerekir. Yaratıcılığı destekleyen bir faktör olmayı sağlayacak eğitimin, güvenli, hata yapma korkusu olmayan, soru soran, farklılığın değerli olduğu bilen, resmin tamamını görebilen, hayal kurabilen, yeni kavramlar yaratabilen şekilde insanı yetiştiren bir yapıda olması lazımdır.”* şeklinde yaklaşmıştır.

Yılmaz ve Sünbül (2009), girişimcilik özellikleri ile öğretmenlik mesleği becerilerini ayrı ayrı incelemiş ve inceleme sonucunda gelişimi izleme ve değerlendirme, karar verme, çevreyi tanıma ve halkla ilişkiler gibi becerilerin hem girişimcilik özellikleri hem de öğretmenlik mesleği becerileri içerisinde ortak olarak bulunduğunu tespit etmiştir. Baysal (2009) ise girişimcilik becerisinin temel fonksiyonunun karar alabilme ve uygulayabilme olduğunu belirtmiştir. Ayrıca MEB (2018a) bugünün ve yarının gereksinimlerine yanıt verecek bireyler yetiştiren öğretmenlerin 21. yüzyıl becerilerini edinmelerinin ve bunları yeni nesillere kazandırmalarının gerekliliğini bildirmektedir. Dolayısıyla ğretmenlerin 21. yüzyıl becerileri arasında yer alan karar verme becerisine sahip olmaları oldukça

önemlidir (Mazlumoğlu, 2019). Çünkü öğretmenler öğretim sürecinde dersi düzenlenmesi, öğretim biçimi ya da sınıf yönetimi gibi birçok konuda sürekli olarak karar vermekte ve bu durum karar vermeyi öğretmenlerin temel rollerinden biri haline getirmektedir (Demiraslan Çevik, 2013).

Tüm bunların yanı sıra öğretmenler kararlı tutumlar sergileyerek öğrencilerine rol model olan, eğitim öğretim sürecinin pek çok aşamasında aldığı kararları uygulayan kişilerdir (Demir Başaran, 2015). Öyle ki öğretmenlik mesleğinin seçilmesi dahi öğretmenlerin karar verme becerileriyle ilgilidir (Mazlumoğlu 2019). Bu bağlamda girişimcilik özelliklerinden biri olan karar verme becerisinin hem girişimcilik hem de öğretmenlik mesleği becerileri içinde bulunması sınıf öğretmenlerinin karar verme becerisi noktasında da yetkin olmasını gerektirmektedir (Demiraslan Çevik, 2013). Bu nedenle de öğretmenlerinin girişimcilik ve karar becerilerini geliştirmek, karar verme ve girişimcilik potansiyellerini ortaya çıkarmak oldukça önemlidir.

Alan yazın incelendiğinde; öğretmen adaylarının (Çelik, 2014; Yıldırım, 2020; Öztürk, 2020; Kaya, 2020; Özbilen, 2019; Yılmaz, 2019; Karakuş, 2019; Yenice ve Yavaşoğlu, 2019; Biçer, 2019; Armut ve Kılınç, 2018; Adatepe, 2018; Ateş, 2018; Şahin, 2018; Öztürk, 2018; Byun, Sung, Park ve Choi, 2018; Köstekçi, 2016;), sınıf öğretmeni adaylarının (Karagöz, 2021; Köstekçi, 2016; Çelik, 2014;) ve branş öğretmenlerinin (Köken, 2020; Mazlum, 2020; Çelik, Yorulmaz ve Çokçalışkan 2019; Akdemir, 2019; Fox, 2011; Seikkula-Leino, 2010) girişimcilik özelliklerinin incelendiği birçok araştırmaya rastlamak mümkündür. Sınıf öğretmenlerinin girişimcilik özelliklerinin incelendiği sınırlı sayıda çalışmaya rastlanmıştır (Akyürek, 2013; Çelik, 2013; King 2012).

Yine alan yazın incelendiğinde; öğretmen adaylarının (Özbaş Soltay, 2007; Filiz, 2020; Ayaz, 2019; Mazlumoğlu, 2019; Sakallı, 2019; Karabal, 2018; Balkıs, 2006; Gurvitch, 2004; Taşdelen, 2002) ve farklı branş öğretmenlerinin (Kaya ve Keskin, 2008; Özcan, 2010; Temel, 2015; Ölçüm, 2015; Gönen, 2016; Demircan, 2018; Yalçın Durmuş, 2018; Deli, 2019; İlgörmüş, 2020; Cebesoy, 2014; Gılıç, 2015; Kırgıl, 2015) karar verme becerilerini inceleyen araştırmalara rastlamak mümkündür. Fakat sınıf öğretmenlerinin karar verme becerilerini konu alan

(Mazlumoğlu, 2019; Ersoy, 2019; Güner, 2017; Çorapçı, 2015; Özkurt, 2013) sınırlı sayıda çalışmaya rastlanmıştır.

Diğer taraftan alan yazına öğretmenlerin girişimcilik özelliği ve karar verme becerisi arasındaki ilişkiyi inceleme bağlamında bakıldığında ise; öğretmenlerin girişimcilik özelliklerinin STEM etkinlikleri, yaratıcı düşünme eğilimleri (Yazıcı, 2021), eleştirel düşünme becerileri (Öztürk, 2020) ve yansıtıcı düşünme düzeyleri gibi birçok değişken ile arasındaki ilişkinin incelendiği çalışmalara rastlanmıştır. Fakat Karar verme becerisinin, girişimcilik özellikleri ile ilişkisi üzerine yoğunlaşan bir çalışmaya rastlanmamıştır.

Bu nedenle bu çalışma da sınıf öğretmenlerinin girişimcilik özellikleri ve karar verme becerilerinin belirlenmesi ve cinsiyet, hizmet süresi ve eğitim durumu değişkenleri açısından farklılaşıp farklılaşmadıklarının araştırılması ve bu iki değişken arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Problem Cümlesi

Çalışmanın problem cümlesi “Sınıf öğretmenlerinin girişimcilik özellikleri ve karar verme becerileri ne düzeydedir? Aralarında ilişki var mıdır? Bu özellik ve beceri cinsiyet, hizmet süresi ve eğitim durumu değişkenleri açısından farklılaşmakta mıdır? Olarak belirlenmiştir. Belirlenen problemin ayrıntılı bir şekilde incelenebilmesi adına aşağıda sunulan alt problemler oluşturulmuştur.

Alt Problemler

1. *Sınıf öğretmenlerinin girişimcilik özellikleri ne düzeydedir?*
 - Sınıf öğretmenlerinin girişimcilik özellikleri cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
 - Sınıf öğretmenlerinin girişimcilik özellikleri hizmet süresi değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
 - Sınıf öğretmenlerinin girişimcilik özellikleri eğitim durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
2. *Sınıf öğretmenlerinin karar verme becerileri ne durumdadır?*
 - Sınıf öğretmenlerinin karar verme becerileri cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

- Sınıf öğretmenlerinin karar verme becerileri hizmet süresi değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
 - Sınıf öğretmenlerinin karar verme becerileri eğitim durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
3. *Sınıf öğretmenlerinin girişimcilik özellikleri ile karar verme becerileri arasında bir ilişki var mıdır?*

Araştırmanın Amacı

Birçok alanda olduğu gibi eğitim dünyasında da temel yaşam becerilerinin bireyler tarafından içselleştirilebilmesi adına önemli çalışmalar yürütülmektedir. Özellikle küçük yaşlardan itibaren bu becerilerin çocuklara kazandırılabilmesi için, bu becerilerin geliştirilmesine yönelik etkinliklerin planlanması gerekmektedir (Çelik, 2014). Bu durum, ilgili etkinliklerin planlayıcısı konumundaki öğretmenlere önemli roller yüklemektedir. Özellikle bireyin eğitim hayatının başlangıç noktasında rol model ve destekçi olarak uzun bir süre yol göstericisi olan sınıf öğretmenlerine önemli görevler düşmektedir (Eraslan 2011).

Değişen ve gelişen toplum bilgiye ulaşımı kolaylaştırdığından artık bilgiyi olduğu gibi sunan geleneksel öğretmenlere değil daha çok eleştirel düşünen, yaratıcı, problem çözücü, iletişimi sağlam, yeni teknolojiyi kullanabilen, girişimci, olasılıklar arasından en mantıklı seçimi yapabilen, karar verme yetileri gelişmiş, yeniliklere ve değişime açık öğretmenlere ihtiyaç duyulmaktadır (Yüksel, 2015). 21. yüzyıl becerileri de incelendiğinde ancak bu yeterliliklere sahip öğretmenler ile 21. Yüzyılın bireylerinin yetiştirilmesi beklenebilir (Kaya, 2020). Bu bağlamda da eğitim ve öğretim sürecinde öğrencileri girişimcilik özelliklerine ve karar verme becerilerine sahip bireyler olarak yetiştirebilmek için en önemli görev öğretmenlere düşmektedir (Öztürk, 2018).

Bu nedenle de geleceğin girişimcilerini yetiştirecek olan sınıf öğretmenlerinin girişimcilik özelliklerinin ve karar verme becerilerinin önemini fark etmelerini sağlamak ve bu özelliklerini/becerilerini geliştirmek oldukça önemlidir (Yıldırım, 2020).

Öğretmenlerin girişimcilik özellikleri ile karar verme becerilerini geliştirebilmek için öncelikle şu an bulundukları durumlarının tespit edilmesi

gerekmektedir. Çocuklarımızın ilk öğrenme deneyimlerini oluşturduğu ilkokullar, girişimcilik ve karar verme becerisinin öğrencilere kazandırılmasında gerek ders içeriği, gerek öğrenme alanları ve gerek ders kazanımları ile daha elverişli bir ortam sunmaktadır (Filion, 1994; Ogunyemi, 2008; Amos ve Comfort, 2014; Deveci, 2015; Fields, 2016; Studdard v.d., 2017; Erbil, 2021). Bu nedenle de bu uygun ortamda ders akışını gerçekleştirerek girişimcilik özellikleri ile karar verme becerilerini öğrencilere kazandırılması beklenen sınıf öğretmenlerinin girişimcilik özellikleri ve karar verme becerileri ile bu girişimcilik özellikleri ve karar verme becerileri arasındaki ilişkinin ne düzeyde olduğunun belirlenmesi oldukça önemlidir (Tschannen-Moran & Woolfolk-Hoy, 2001).

Bu doğrultuda planlanan çalışmada ilkokullarda görevli sınıf öğretmenlerinin girişimcilik özellikleri ile karar verme becerilerinin saptanması, sınıf öğretmenlerinin girişimcilik özellikleri ile karar verme becerileri arasında bir ilişki bulunup bulunmadığının tespit edilmesi ve girişimcilik özellikleri ile karar verme becerisinin cinsiyet, hizmet süresi, eğitim durumu değişkenlerine göre değişip değişmediğinin tespit edilmesi amaçlanmıştır.

Araştırmanın Önemi

Girişimcilerin küresel ve toplumsal açıdan öneminin fark edilmesiyle birlikte, ülkeler daha fazla girişimci yetiştirmek amacıyla eğitim ve öğretim süreçleri içerisine girişimciliği dahil etmişlerdir. Öğretim programları içerisinde girişimciliğin yer almasıyla birlikte, bu konuda yapılan çalışmaların sayısında da bir artış olduğu gözlemlenmiştir (Özbilen, 2019). Ancak yapılan çalışmalarda girişimcilik ekonomik yönüyle ele alınmış ve girişimcilik alanında yapılan çalışmalara daha çok İktisadi ve İdari Bilimler Fakülteleri ile Ekonomi alanlarında ağırlık verilmiştir (Yıldırım, 2020).

Girişimcilik kavramı eğitimciler tarafından son birkaç yıldır önemsenmiş ve çeşitli araştırmalara tabii tutulmuştur. Alan yazın incelendiğinde her ne kadar eğitimciler tarafından da bu kavram araştırmalara tabi olsa da yapılan araştırmaların yeterli düzeye ulaştığı söylenemez (Çelik, 2014). Bu açıdan bakıldığında bu çalışma sınıf öğretmenleri girişimcilik özelliklerinin incelenmesi açısından eğitim alanında girişimcilik çalışacak araştırmacılara örnek teşkil etmesi beklenmektedir.

Bu araştırmada sınıf öğretmenlerinin girişimcilik özellikleri ve karar verme becerilerinin ne durumda olduğunun ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Bu yönüyle çalışma var olan durumu ortaya çıkararak girişimcilik özellikleri ve karar verme becerisi kazandırma ve geliştirme amacıyla yapılan çalışmalara yol gösterebileceği düşünülmektedir.

Ayrıca araştırılan değişkenlerin cinsiyet, hizmet süresi ve eğitim durumu değişkenleri olarak belirlenmesi bu özelliklerin gelişimine yönelik planlama yapacak olan temel eğitim alanında eğitim veren üniversitelerin, bu alanlarda çalışmalar düzenlemek isteyen öğretmen topluluklarının, derneklerin ve sendikaların hangi gruba yönelik adım atması gerektiğini göstermesi bakımından da önemlidir.

Araştırılan değişkenlerin (karar verme ve girişimcilik) ilişkili olup olmadığının belirlenmesi sayesinde bir değişken yardımı ile diğerinin ne kadar açıklanabileceğinin belirlenmesi açısından da önem taşımaktadır.

Bunlara ek olarak ise çalışma sonucunda elde edilecek verilerin sınıf öğretmenlerinin girişimcilik özellikleri ile karar verme becerilerinin geliştirilmesi açısından yol göstereceği, MEB tarafından sınıf öğretmenleri için hazırlanan hizmet içi eğitim faaliyetlerine katkı sağlayacağı, daha sonraki süreçte bu konu üzerine yapılacak çalışmalara kaynak olacağı düşünülmektedir.

Tüm bunlar göz önünde bulundurularak yapılan çalışmanın alan yazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Varsayımlar

Bu araştırmada,

- Veri toplama aracı olarak kullanılan “Melbourne Karar Verme Ölçeği” ve “Girişimcilik Ölçeği” nin araştırmanın amacına uygun olduğu,
- Örneklemenin, evreni temsil edecek yeterli niteliğe sahip olduğu,
- Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin, karar verme ve girişimcilik kavramlarına ilişkin yeterli bilgiye sahip oldukları,
- Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin veri toplama araçlarını objektif olarak yanıtladıkları varsayılmıştır.

Kapsam ve Sınırlılıklar

- Bu araştırma ORDU ilinde görev yapan sınıf öğretmenleri ile sınırlıdır.
- Bu araştırma 2020 – 2021 Eğitim / Öğretim Yılı ile sınırlıdır.
- Araştırma kullanılan “Melborune Karar Verme Becerileri Ölçeği” ve Girişimcilik Ölçeği” maddelerine verilen yanıtlar ile sınırlıdır.
- Çalışma veri toplama aracı uygulanan 334 sınıf öğretmeni ile sınırlandırılmıştır.

Tanımlar

Sınıf Öğretmeni: Üniversitelerin eğitim fakülteleri temel eğitim anabilim dalı sınıf öğretmenliği programında öğrenim görmüş ve dört yıllık eğitim öğretim süresini başarıyla bitirdikten sonra öğretmenlik mesleğini icra etmeye hak kazanmış kişidir.

Girişimcilik: Günlük yaşam içerisinde karşılaşılan bir problemin ya da sorunun ortadan kaldırılması adına çözüm önerileri oluşturabilen ve bu önerilerini uygulamaya koyabilen bireylerin sahip olduğu yetenek girişimcilik olarak tanımlanmaktadır (European Commission, 2011).

Girişimcilik Eğitimi: Öğrencilerin Yenilikçi fikir üretmelerini ve bu fikirlerini hayata geçirebilmelerini sağlayacak özelliklerin kazandırıldığı süreç olarak tanımlanmaktadır. (Enterprise and Entrepreneurship Education, 2012)

Karar Verme: En genel anlamda karar verme bireyin, kendisine sunulan seçenekler arasından kendince en uygun olan seçeneği seçme işlemi olarak tanımlanmaktadır. (Nelson, 1984; Von Winterfeldt ve Edwards, 1986; Köse 2002).

21. Yüzyıl Becerileri: Bireylerin 21. Yüzyılda iş ve özel hayatlarında dönem şartlarına uygun olarak başarı elde etmek amacıyla sahip olması gerektiği düşünülen yaşam becerileridir. Bu becerilere sahip bireyler karşılaştıkları problem ya da olumsuzluk karşısında sahip olduğu bilgileri işlevsel olarak kullanarak çözümler üretebilir dolayısıyla da çalışma ve özel hayatında daha başarılı olabilirler.

BİRİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE

1.1. GİRİŞİMCİLİK

Orta çağdan itibaren hayatımıza dahil olan girişimcilik, insanlığın gelişimi ve kalkınmasında önemli bir unsur olması nedeniyle üzerine birçok araştırma yapılan ve araştırmacılar üzerinde her geçen gün daha da fazla merak uyandıran bir kavram haline gelmiştir. İnsanoğlunun göçebe yaşamdan yerleşik hayata, tarımdan sanayiye ve sanayi toplumundan hizmet toplumu anlayışına geçişlerinde hep önemli bir unsur olmuş ve alan yazında daima yerini almıştır (Top ve Sevecan, 2006, 3). İnsanoğlunun varlığı ile paralel bir gelişim ve değişim gösteren girişimcilik, sürekli olarak yeniliğe ihtiyaç duymuş ve bu yenilik ihtiyacı girişimciliğin farklı bilimlerle ilişki kurmasına neden olmuştur. Bu ilişkiler neticesinde disiplinler arası bir yaklaşıma bürünen girişimcilik, birçok bilim dalına nüfus etmiş ve farklı alanlarda çalışan akademisyenler tarafından farklı şekillerde tanımlanarak büyük bir zenginlik kazanmıştır. Farklı disiplinlerden bilim insanlarının tanımlamaya çalıştığı girişimcilik kavramı özellikle sosyal bilimlerin önemli bir çalışma kolu olmuştur (Çevik, 2006, 9).

Girişimcilik kavramı tanım olarak incelendiğinde, günümüzde kabul gören ve iktisadi anlamda ortaya atılan ilk tanımın sahibi Fransız asıllı Richard Cantillon'dır. Cantillon girişimciliği ekonomik parametreler içerisinde kazanç elde etmek amacıyla arayışta bulunan ve bu arayışlar kapsamında risk alan kişi olarak tanımlamıştır (Döm, 2012, 2). Türk Dil Kurumu ise girişimciliği “*Emek, sermaye ve doğayı bir araya getirerek üretim sürecinin bir üretim faktörü olarak tasarlanması, örgütlenmesi ve onun tüm riskinin üstlenilmesi.*” şeklinde tanımlamıştır (TDK, 2015). Bazı araştırmacılar ise girişimcilik kavramına aşağıdaki tabloda sunulduğu gibi tanımlamalar yapmıştır.

Tablo 1. Girişimcilik Üzerine Yapılan Tanımlar

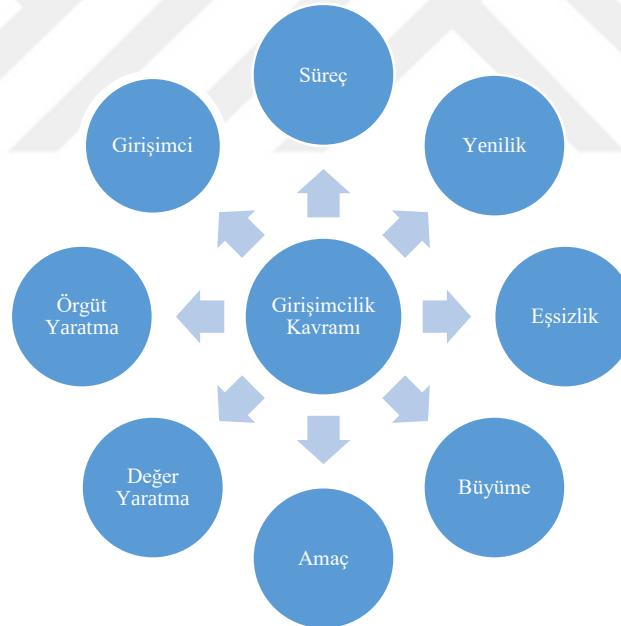
Kaynak	Tanım
Kirzner (1973)	Girişimcilik doğru bir şekilde pazarda meydana gelecek eksikliklerin ve dengesizliklerin tahmin edilmesi ile fırsatların keşfedilmesi yeteneğidir.
Ronstadt (1984)	Girişimcilik, var olan ve hızlı bir şekilde gelişen bir zenginliğin dinamik sürecidir.
Tevenson vd. (1985)	Girişimcilik bireylerin sahip olduğu ya da bir kurum içinde, mevcut olan kendi kontrollerindeki varlıkların haricinde fırsatların peşinde koşulmasıdır.
Hsrich ve Peters (1989)	Girişimcilik, zaman ve yoğun emek harcanarak meydana getirilen bir süreç içerisinde bireyin psikolojik ve sosyal riskleri analiz ederek ekonomik kazanç ya da ödöl yoluyla kişisel tatmin sağlamasıdır.
Stevenson ve Sahlman (1989)	Bireylerin kontrolü altındaki kaynakların ver varlıkların haricinde fırsatların peşinde koşmasıdır.
Hisrich ve Peters (1998); Kinicki (2003)	Girişimcilik yeni şeylerin oluşması için süreci ve riski ve kazançları tahmin etmektir.
Shane ve Venkataraman (2000)	Girişimcilik; kazançlı fırsatların mevcudu ile girişimci bireylerin varlığı arasındaki ilişkidir.

Kaynak: Koçyiğit (2013).

Araştırmacılar tarafından 1982 – 1992 yılları arasında yapılan çeşitli akademik yayınlar Göçmen (2007) tarafından incelenmiş ve girişimci ve girişimcilik ile alakalı 77 tanımda 15 tane anahtar sözcüğün tekrar ettiği tespit edilmiştir. İncelenen araştırmalarda saptanan anahtar sözcükler;

1.Risk alan, 2.Fırsat gözleyen, 3.Planlı ve düzenli, 4.Bulunduğu yerde benim diyerek boşluk yaratan, 5.Yaratıcı, 6.Problem çözme, 7.Gerçeklik, 8.İnisiyatif alma, 9.Sonuç odaklı çalışma, 10.Başarma ihtiyacı, 11.İyi bir gözlemci, 12.İletişim becerilerini etkin kullanan, 13.Öz güven, 14.Öz denetim, 15.Empati, 16.Amaç yönelimi/Strateji oluşturma, 17.Güvenilirlik, 18.İşbirliği ve bütünlük, 19.Kaynakları etkili ve verimli kullanma şeklinde sıralanabilir.

Naktiyok (2004), girişimciliğin alt yapısını ekonomi, psikoloji, antropoloji, organizasyon, yönetim ve sosyoloji bilimlerinin oluşturduğunu belirtmiş ve girişimciliği tanımlayan 8 temel olgudan bahsetmiştir.

Şekil 1. Girişimciliği Tanımlayan Temel Olgular

Girişimcilik; madden olmayan bir şeyden bir ülkü oluşturma çabasıdır. Bu ülkü, hesaplı ve planlı bir şekilde risk alarak başarısızlık olasılığını en aza indirmeyi hedefler. Aynı zamanda yeni bir oluşum faaliyeti olan girişimcilik, bir girişim ya da organizasyon başlatılabilmesi için enerji harcanması güç sarf edilmesidir. Girişimcilik, yönetsel zafiyetlerin olduğu bir ortamda krizi fırsata çevirme,

yararlanılabilecek kaynakları görme, bir araya getirerek etkin bir şekilde kullanma ve en iyi şekilde kontrol etme becerisidir (Ertabu, 2008,7).

1.1.1. Girişimcilik ile İlgili Kavramlar

1.1.1.1. Girişimci

Girişimci, risk almayı gerektiren bir işe ya da bir iş fikrine sahip çıkıp geliştirebilen, yaratıcı özelliklere sahip, kendini tanıyan ve sahip olduğu özellikleri bilen, sorgulayıcı, inatçı, öz düzenleme becerilerine sahip, başarı odaklı ve yüksek enerji potansiyeline sahip bireylerdir (Bozgeyik, 2005, 119; Tekin, 2009, 37).

Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği (TÜSİAD)'a (2002,33) göre girişimci; risk alabilen, ortaya yenilikler çıkarabilen, daima fırsat bekleyen, beklediği fırsatı fark ettiğinde her türlü riski alıp üretim odaklı olarak ortaya çıkan kişidir. Girişimcilik en basit tanımıyla fırsatı yakalama ve yakalanan bu fırsatı hayata geçirme sürecidir. Bu nedenle yaratıcılık, özgünlük, değişime ve yeniliklere açıklık girişimci bireyin en önemli özellikleridir (Döm, 2012, 9). 21.yy itibari ile başarının sırrı bilgidir. Daha da doğrusu bilgi endüstrisi yani bilgi pazarlamadır (Koza, 2010,93). Katma değeri yüksek ürünler üretmek, global ekonomiyle baş edebilecek bir finans kaynağı oluşturabilmek için teknoloji ya da bilgi pazarlama kapasitesinin artırılması bir gerekliliktir. Bu nedenle de bireylere girişimcilik özellikleri kazandırılmalı ve var olan girişimcilik becerileri geliştirilmelidir.

1.1.1.2. Lider

Lider, bireyleri ortak amaçlar etrafında toplayan ve onları bu amaçlar ulaşabilmek adına güdüleyen kişidir (Erdoğan, 2007,47). Lider, güçlük, tehdit, zorlamalara boyun eğmeyen bu tür olumsuzluklara karşı zekasını kullanarak iş akışını sistematik bir şekilde sağlayan ve bu sayede insanları etkisi altına alarak kontrol eden kişilerdir (Girgin, 2009, 12). Engelleme ve zorluklar karşısında usanmadan mücadele etme ve bireyleri ortak amaçlar etrafında toplayarak yönlendirme liderin girişimci ile benzerlik özelliklere sahip olduğunu göstermektedir (Tekin, 2009, 15).

Her girişimci aslında bir liderdir ve ekibine liderlik eder fakat her lider girişimci ya da girişimci özelliklere sahip olmayabilir. Girişimci liderler toplum

tarafından önemsiz olarak atfedilen konulara konsantre olabilirler, çevrelerinde yüksek enerjili bireyler olarak tanınırlar ve dünyayı kucaklayacak bir gücü kendilerinde hissedebilirler (Bozgeyik, 2005, 53).

1.1.1.3. Yönetici

İnsan doğası gereği çevresi ve çevresinde bulunan canlı-cansız tüm etmenler ile temel ihtiyaçlarını karşılayabilmek ve hayatını sürdürebilmek adına ilişki içerisinde (Akpınar, 2009, 28). İnsanoğlunun kurduğu bu ilişkilerin sevk ve idare edilebilmesi gerekliliği ise yönetim biliminin doğmasına neden olmuştur. Yönetim, bireylerin kendi başlarına gerçekleştiremeyecekleri ya da gerçekleştirmekte zorlanacakları hedeflere ulaşabilmek adına diğer bireylerin iş gücünden faydalanma, bireylere gruplar halinde iş yaptırma ve yine diğer bireyler vasıtasıyla iş bitirerek ve hedefe ulaşma çabasıdır.

Yönetici ise yönetim organizasyonu neticesinde ortaya konulacak ürünün, üretilmesi için üretim faaliyetlerini planlayan ve üretim zincirinde görevli birey ve faktörleri bir araya getirerek yöneten kişidir. Bu yönetici girişimci özelliklerini taşıyan bir girişimci olabileceği gibi, bir girişimci tarafından tutulmuş ve yönetim işlerinin takibi için görevlendirilmiş maaş karşılığında çalışan bir personel de olabilir.

1.1.2. Girişimcilik Eğitimi

Girişimcilik uzun süre bir tartışmanın gölgesinde kalmış ve araştırmacılar çalışmalarında girişimciliğin doğuştan gelen bir yetenek mi? yoksa öğretilir mi? Sorusuna yanıt aramışlar ve ne yazık ki uzun bir süre görüş birliğine varamamışlardır. Fakat zaman içerisinde eğitim yoluyla bireylere becerilerin öğretilebileceği noktasında görüşler ağırlık kazanmaya başlamıştır (Ulucan, 2012, s.42). Girişimciliğin eğitim öğretim faaliyetleri aracılığıyla geliştirilebileceğine olan inancın artması sonrasında girişimcilik, eğitimin konusu hâline gelmiştir. Buna paralel olarak da ilk defa girişimcilik eğitimi kavramı ortaya çıkmıştır (Gözübüyük, 2019, s.29). Raposo ve Paço (2011); bireylerin fırsatları görerek değerlendirme, fikir belirtme, eleştirel ve yaratıcı düşünme becerisi ile karar verme becerisini barındıran eğitimleri girişimcilik eğitimi olarak tanımlamaktadır (Raposo ve Paco,

2011, Akt; Kahya, 2016, s.14). Guzmán ve Liñán'a (2005) göre girişimcilik eğitimi; çeşitli eğitim faaliyetleri ile girişimci davranışlar sergileyen bireyleri geliştirmek ya da bireylerin girişimcilik bilgisini ve girişimci olma istekliliğini arttırmaktır. Uğur (2015)'e göre girişimcilik eğitimi, yeni bir fikri ya da görüşü kâr elde etmek amacıyla girişimcilik eylemine dönüştürme ve bu dönüşüm yöntemlerinin kazandırılması sürecidir. En genel anlamda ise girişimcilik eğitimi bireylerin potansiyel girişimcilik özelliklerini ortaya çıkarmak ve girişimci faaliyetlerde kullanacakları bilgi, beceri ve tutumların kazandırılmasıdır (Çetinkaya Bozkurt, 2011; Fatoki, 2014).

Girişimcilik eğitimi bireylerin, erken yaşlardan itibaren donanımlı bir şekilde yetiştirilmesini ve yaratıcılık ve girişimcilik becerilerinin geliştirilmesini hedefler. Aynı zamanda ülkede girişimcilik kültürünün oluşturulmasını, girişimcilik faaliyetlerinin ve iş olanaklarının artırılmasını, bireylerin gelecekte karşılaşabilecekleri işsizlikle mücadele edebilmelerini ve girişimcilerin ulusal ekonomideki payının artırılmasını amaçlamaktadır (Raposa ve Paço, 2011; Arpacı, 2015; Ulucan, 2015; Selanik Ay ve Acar, 2016; Bal, İşcan ve Katar, 2016; Öztürk, 2019). Aynı zamanda, girişimcilik eğitimi kişilerin kendi işlerini kurabilmeleri ve bağımsız olarak çalışabilmelerini sağlamayı amaçlamaktadır (Patır ve Karahan, 2010, s.28). Charney, Lipecap (2000)'in ABD'de yapmış olduğu bir çalışmada girişimcilik eğitime sahip kişilerin (Charney, Lipecap, 2000, Akt; Kinay, 2006, s.43);

- İş kurarken diğer girişimcilere göre üç kat daha fazla yatınlığa sahip olduklarını,
- Kendi işlerinde çalışmayı daha çok sevdiklerinin ve bu konuda daha istekli olduklarını,
- Yaptıkları işlerden diğer bireylere göre %27 daha fazla kazandıklarını,
- Servetlerinin aynı sektörde hizmet veren diğer bireylere oranla %62 daha fazla olduğu,
- Bir işte çalışırken ya da o işe zaman ayırırken daha fazla haz aldıkları tespit edilmiştir.

Girişimcilik eğitimi günümüzde toplumların hedeflerinin de etkisiyle birlikte tüm eğitim basamaklarında ve tüm alan/dal/branşlarda verilmesi gereken

bir ders ve konu haline dönüşmüştür (Deveci ve Çepni, 2015, s.93). Bu nedenle, erken yaşlardan itibaren yükseköğretiminde dahil edildiği bir girişimcilik eğitimi planlaması yapılmalıdır (Akpınar, 2009, s.43). Erken yaşlardan itibaren verilecek girişimcilik eğitimi hem girişimci adayların hem de mevcut girişimcilerin girişimcilik becerilerinin geliştirilmesine katkı sağlayacaktır (Fatoki, 2014, s.514).

Ülkemizde girişimciliğin yaygınlaştırılması için uygulanabilecek örnek bir taslak hazırlanmıştır. 2011/104 no.lu bu taslakta ilkokuldan üniversitelere kadar dayanan bir girişimcilik programı üzerinde durulmaktadır. Ülkemizde dörtlü sarmal modeli ile kamu, özel sektör, üniversite ve toplumun dahi olduğu küçük yaştan itibaren girişimcilik düşüncesinin benimsenmesi amaçlanmıştır. Bu sayede girişimci bireylerde artmış olacaktır (Abacıoğlu, Demirhan, Tatarlar, Zalluhoğlu, 2016, s.62).

1.2. KARAR VERME

Bireyler yaşamları boyunca gerek özel hayatları gerekse işleri ve genel hayatları ile ilgili olarak çeşitli olumsuzluklarla karşı karşıya kalabilmekte ve bu olumsuzlukları aşmak adına bir takım kararlar alabilmektedirler (Rue ve Byers, 2003).

Bireylerin hayatının bir parçası durumundaki karar verme ile ilgili olarak alan yazında birçok tanımlama yapılmıştır. Türk Dil Kurumu (TDK) karar kavramını, oluşan durum ya da karşılaşılan problem karşısında tüm ihtimallerin düşünülerek verilen yargı olarak tanımlamaktadır. Bir problemi, bir durumu ya da bir seçim sürecini netleştirerek karara bağlamak ve kararlaştırarak son noktayı koymak ise karar verme olarak tanımlanmıştır (TDK, 2000).

Varolan imkan ve olanaklar arasından tüm olasılıkların inceliklerle değerlendirilerek hedefe ulaşmak amacıyla en uygun çözüm ya da çözüm yolunu seçme süreci karar olarak tanımlanmıştır (Koçel, 2001; Ömeroğlu ve Turla, 2001).

Kararın aynı zamanda bir seçim olduğu da birçok tanımlamada belirtilmiştir. Karar verme bir süreçtir ve bu süreç problemi/sorunu tespit etme, problemin/sorunun ortadan kaldırılması adına alternatif yollar arama daha sonrasında ise bu alternatif yollar arasından en uygun çözümü ya da çözüm yolunu seçme basamaklarından oluşmaktadır (Alver, 2003).

Karar verme kişinin birkaç olasılık ya da seçenek arasından bir tanesinin seçmesi veya bu seçenek ya da olasılıklardan en uygun olanını hareket yolu olarak belirlemesidir (Akat ve Budak, 2002; Alver, 2003).

Karar, bir seçimdir ve bu seçim olayın sonucunu direkt olarak etkiler. Bu nedenle eylemin sonucunu etkileyen her türlü yargı karardır denilebilir (Koçel, 2001). Karar verme, var olan bir problemi ortadan kaldırmak için yapılabilecekleri saptama, problem ya da sorun ile ilgili bilgileri yorumlayarak ve kıyaslama yaparak bir sonuca ulaşma serüvenidir. Kararların tamamı geleceğe yöneliktir ve geleceği etkiler. İnsanoğlunun da geleceği bilmek gibi bir özelliği olmaması dolayısıyla karar veren birey bir risk yüklenmiş olur (Yıkılmaz, 2001). Karar verme bir başka tanımlamada ise çeşitli amaçlara ulaşmak gayesiyle birçok araç, olanak ve imkân arasından seçim yapabilmek için zihinsel, bedensel ve duygusal süreçlerin tamamı olarak tanımlanmıştır (Eren, 2011).

Yukarıdaki tanımlamalardan da anlaşılacağı üzere karar verme bir sürecin ürünüdür ve bu süreç çeşitli aşamalardan oluşmaktadır. Süreç bireylerin büyük bir çoğunluğunda eş zamanlı olarak meydana gelmektedir. Bireylerin sahip oldukları deneyimler, hayatlarını sürdürdükleri sosyal çevre, ve sahip oldukları bilgileri sentezleyerek farklı durumlarda kullanabilme yeteneği karar verme sürecini direkt olarak etkileyen unsurlardır (Currie, 1999). Karar verme süreci içerisinde olan birey bazen konu hakkındaki tüm bilgi ve birikimini kullanarak ihtimallerin olumlu ve olumsuz sonuçlarını kestirmeyi amaçlarlar. Fakat bazı durumlarda da alternatiflerin tamamını değerlendirmeden karar verme eylemini gerçekleştirirler (Currie, 1999). Bu sebeple karar verme sürecinin anlayabilmek için sürecin tüm aşamalarının açıklanması bir gerekliliktir (Sakallı, 2019).

1.2.1. Karar Verme Süreci

Bireyin birçok olasılık içinden herhangi birini benimsemesi bilişsel bir süreçtir (Tatlilioğlu, 2014). Bu süreçte genellikle ilk olarak bireyin önüne bir problem ya da problem durumu çıkar (Avşaroğlu, 2007) ve karar verme isteği bu problem ya da problem durumunun fark edilmesiyle başlar. Ardından birey mevcut yaşantıları ve bilgilerini dikkate alarak nasıl karar vermesi gerektiğini belirlemeye çalışır ve süreç bu şekilde devam eder (Alver, 2005). Karar verme süreci

içerisindeki birey için seçenekler arasından en iyi olan seçeneği seçmek önem arz etmektedir. Fakat bilimsel olarak iyi bir karar elde etmek için problem durumunu etkileyen tüm durumlara dikkat edilmesi, seçeneklerin analiz edilerek sentezlenmesi ve karar verme sürecinin eksiksiz tamamlanması gerekmektedir (Buchanan ve Henig, 1996).

Acıbozlar (2006) 'a göre başarılı bir şekilde sonuçlanan ve sonucu bir eyleme varan karar verme sürecinin özellikleri,

- Rasyonel olması,
- Maliyet gerektirmesi,
- Planlı olması,
- Süreç içerisinde riskler barındırması,
- Geçmiş yaşantılar ile gelecek arasında bağ kurması,
- Çevre şartlarından etkilenmesidir.

Alan yazında karar verme sürecine ilişkin yapılan çalışmalar incelendiğinde araştırmacılar tarafından karar verme sürecinin farklı şekillerde kategorize edildiği tespit edilmiştir. Karar verme sürecini Robbins & Coulter (2012) sekiz aşamalı, Busalıoğlu (2005) yedi aşamalı, Baysal (2009) ve Yılmaz & Talas (2010) altı aşamalı, Adair (2005) beş aşamalı, Kardaş (2013) ve Köksal (2003) dört aşamalı Mintzberg v.d. (1976) ise üç aşamalı olarak kategorilendirmiştir. Fakat Sarıkaya (2013) karar verme süreci araştırmacılar tarafından farklı şekilde kategorize edilse de çalışmaların çoğu noktada birleştiğini vurgulayarak karar verme sürecini aşağıdaki şekilde nitelendirmiştir.

Şekil 2. Karar Verme Süreci (Sarıkaya, 2013)

Tüm bu bilgiler ışığında etkili bir karar verme sürecinde öncelikle karar verilmesi gereken durumun fark edilmesi anlaşılması gerekmektedir. Sonrasında çözüm için alternatif seçenekler belirlenmeli ve ardından bu belirlenen seçenekler ile ilgili olarak bilgi edinilmeli ve seçenekler elde edilen bilgiler geçmiş yaşantılar ile sentezlenerek değerlendirilmelidir. Seçeneklerin gerçekleşmesi halinde ortaya çıkabilecek sonuçlar üzerine akıl yürütmeli ve en doğru seçenek etercih edilerek karar verilmelidir. Son olarak da sonuç değerlendirilerek karar verme süreci sonlandırılmalıdır (Kaçar, 2008).

1.2.2. Karar Verme Stilleri

Karar verme süreci bireyin kişisel özelliklerinden karar verme sürecinin zamanından ve toplanılan bilgilerden etkilenir. Bu durum da bireylerin farklı farklı şekillerde kararlar vermesine ve kararlar verirken belli başlı stil özelliklerini sergilemelerine neden olmaktadır (Sakallı, 2019). Bu noktadan hareketle Scott ve Bruce (1995), alan yazının tanımlamaları, araştırmacıların açıklamaları ve daha önce yapılan araştırmalara atıfta bulunarak rasyonel, sezgisel, bağımlı ve kaçınma karar verme stili olmak üzere toplam dört karar verme stili olduğunu belirtmiştir. Sonrasında ise bireylerin karar verme stillerinin ölçmek amacıyla geliştirilen ölçek çalışmaları sonucunda kendiliğinden anlık karar verme stili eklenerek toplam beş karar verme stilinden olduğu tespit edilmiştir.

1.Rasyonel (Akılcı) Karar Verme Stili: Karar verme süreci içerisindeki bireylerin amaçları ya da problemleri hakkında araştırma yaparak ve bilgi toplayarak incelemelerde bulunması ve bu incelemelerden sonra dikkatli bir şekilde en uygun seçeneğe karar verilmesidir. Rasyonel karar verme stili, muhtemel seçeneklerin mantık süzgecinden geçirilerek değerlendirilmesi ve detaylı bir şekilde incelenerek karar verilmesi ile ilgilidir. Rasyonel karar verme stili penceresinden bakıldığında karar verme sürecinin bütün hatlarıyla ele alınarak incelendiği kuralcı bir yaklaşımın benimsendiği görülmektedir (Sakallı, 2019).

2.Sezgisel Karar Verme Stili: Bireyin karar verme sürecinde içgüdüsel bir şekilde daha çok duyguları ve sezgileri ile hareket etmedir. Sezgisel stildeki bireylerin karar verme süreci çoğunlukla kısa süren bir süreçtir. Bireyler sezgileri ile karar aldıkları için hızlı bir şekilde süreci tamamlayarak kararlarını verirler.

Bireyler etkin bir şekilde karar vermelerine rağmen iç sezgisel düşüncelerin ve duyguların etkisi altındadır ve hislerine/duygularına/içgüdülerine göre karar verirler. Ayrıca bireyler aldıkları kararın ve bu kararın doğuracağı olası olayların tüm sorumluluğunu da üstlenirler (Nas, 2006).

3. *Bağımlı Karar Verme Stili*: Bireylerin kendi düşünce ya da duygularına göre değil de bir başkasının duygu, düşünce ve fikirlerini kabul ederek karar vermesidir. Bu stil özelliklerine sahip bireyler aldıkları kararların sorumluluklarını üstlenmez ve olası bir olumsuz durumda karar vermenin sorumluluğunu başkalarına yansıtırlar. Bağımlı karar verme stili özelliklerini taşıyan bireyler çevreleri tarafından kabul görmeye gereksinim duyarlar (Kuzgun & Bacanlı, 2005).

4. *Kaçınan Karar Verme Stili*: Karar verme süreci içerisindeki bireylerin karar vermekten kaçınmasıdır. Birey karar vermekten kaçınarak, karar verme eyleminin başkalarının düşüncelerine bırakmak ister. Bu durumda da karar vermenin sorumluluğunu başkasına atmış olacaktır (Kaşık, 2009). Karar verme eyleminin ertelenmesi ve karar vermekten kaçınma çok sık karşılaşılan bir durumdur (Scott ve Bruce, 1995). Kaçınma karar verme stilini benimseyen bireyler aslında karar verebilen fakat verdiği kararların sonuçlarından hoşnut olmayan yani verdiği kararın ortaya çıkardığı sonuçtan rahatsız olan bireyler olarak tanımlanabilir (Bacanlı, 2000).

5. *Anlık (Kendiliğinden) Karar Verme Stili*: Karar verme süreci içerisindeki bireyin hali hazırda seçeneğe ya da alternatiflerin herhangi bir değerlendirmesini yapmadan ve konu hakkında düşünmeden hızlıca karar verilen karar verme stilidir (Taşdelen, 2004). Fazla düşünmeden hatta çoğu zaman hiç düşünmeden karar verme eyleminin gerçekleştiği bir durumdur (Scott ve Bruce, 1995).

Scott ve Bruce (1995) karar verme stiline her birini temel kavramlar üzerinde birleştirmiştir. Bu durumda rasyonel karar verme stiline göre bireyler karar vermeden önce tüm olasılıkları ayrıntılı bir şekilde inceleyerek mantık süzgeçlerinden geçirmeleri gerekmektedir. Sezgisel karar verme stiline rasyonel karar verme stiline aksine mantık devre dışı bırakılır ve kararlar alınırken duyu ve sezgiler kullanılır. Bağımlı karar verme stiline ise bireyler kendilerinden emin olmadıkları için kendi düşünce ve fikirlerinin yerine çevrelerindeki başka bireylerin düşüncelerine ve fikirlerini önemserler. Kaçınma karar verme stili karar

verme süreci içerisinde bulunan bireylerin karar vermek istemeyerek karar verme sürecinden kaçınmasıdır. Bu bireyler verecekleri kararın ve bu kararın doğuracağı sonuçların sorumluluğunu almak istemezler. Kendiliğinden-anlık karar verme stili ise karar verme sürecinde olasılıklar hakkında detaylı bir inceleme ya da araştırma yapmadan aniden karar verilerek sürecin sonlandırıldığı durumlardır. Genellikle karar verme süreci için ayrılan sürenin yetersiz olduğu durumlarda rastlanır (Hulderman, 2003).

1.3. GİRİŞİMCİLİKLE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

1.3.1. Girişimcilikle İlgili Türkiye’de Yürütülen Çalışmalar

Aslan (2007), çalışmalarında ilköğretim birinci basamakta bulunan öğrencilerin temel bilgi, beceri ve değerleri kazanma düzeylerini düzeylerinin tespit edilmesi amaçlamıştır. Bu amaç çerçevesinde sonuçlara ulaşabilmek adına genel tarama yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini Eskişehir İl Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı devlet okullarında görev yapan 310 öğretmen oluşturmaktadır. Çalışma kapsamında verileri toplamak amacıyla araştırmacı tarafından geliştirilen Öğretmen Görüşlerine Göre İlköğretim Birinci Basamaktaki Öğrencilerin Temel Bilgi, Beceri ve Değerleri Kazanma Düzeylerini Belirleme Anketi kullanılmıştır. Elde edilen bulgulara göre birinci basamakta bulunan öğrencilerin temel bilgi, beceri ve değerleri yeterli düzeyde kazandıkları tespit edilmiştir.

Semerci ve Yanpar Yelken (2010), çalışmalarında temel eğitim öğretim programlarında belirlenen temel becerilere ilişkin öğretmen görüşlerinin incelenmesini amaçlamışlardır. Bu amaç çerçevesinde sonuçlara ulaşabilmek adına çalışmalarında genel tarama yöntemini kullanmışlardır. Araştırmanın örneklemini 2009 – 2010 eğitim öğretim yılı içerisinde Elazığ il merkezinde çalışan 550 öğretmen oluşturmaktadır. Çalışma kapsamında verileri toplamak amacıyla araştırmacılar tarafından geliştirilen 13 maddelik bir anket kullanılmıştır. Çalışma sonucunda öğretmenlerin temel becerilere ilişkin bilgi düzeylerinin yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Akyürek (2013) çalışmasında ilkokul öğretmenlerinin girişimcilik becerisine ilişkin görüşlerini belirlemeye amaçlamıştır. Bu amaç doğrultusunda çalışma da betimsel tarama yöntemi kullanılmıştır. Çalışmanın örneklem grubunu

2012-2013 eğitim öğretim yılında İstanbul ilinin farklı ilçelerinde görev yapan 263 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Çalışmanın verilerini toplamak amacıyla araştırmacı tarafından geliştirilen 5'li likert tipli ölçek kullanılmıştır. Çalışma sonucunda öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun girişimcilik özelliklerinin öğrencilere kazandırılmasında zorlandıklarını zorlandıkları ve yine öğretmenlerin girişimcilik özellikleri düzeylerinin düşük olduğu görülmüştür.

Çelik (2014) çalışmasında sınıf öğretmenliği ve sosyal bilgiler öğretmenliği öğretmen adaylarının girişimcilik bilgi ve becerilerini ölçmeyi amaçlamıştır. Bu amaç çerçevesinde tarama modeline bağlı nicel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Çalışmanın örneklem grubunu üç farklı üniversitede öğrenim hayatlarına devam eden 235 sınıf öğretmenliği öğretmen adayı ve 278 sosyal bilgiler öğretmen adayı olmak üzere toplam 513 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Çalışma da katılımcıların bilgi düzeylerini ölçmek amacıyla 25 soruluk çoktan seçmeli Girişimcilik Bilgi Testi ve yine katılımcıların beceri düzeylerini ölçmek üzere Yılmaz ve Sünbül (2009) tarafından geliştirilen 36 maddelik 5'li likert tipi ölçek kullanılmıştır. Çalışma sonucunda öğretmen adaylarının bilgi düzeylerinin ortalamanın üstünde, beceri düzeylerinin ise orta seviyelerde olduğu tespit edilmiştir.

Köstekçi (2016), çalışmasında öğretmen adaylarının girişimcilik özellikleri ile yansıtıcı düşünme düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesini amaçlamıştır. Bu amaç çerçevesinde tarama yöntemi kullanılarak sonuçlara ulaşılması hedeflenmiştir. Çalışmanın örneklem grubunu 2015 – 2016 eğitim öğretim yılı içerisinde Bartın Üniversitesinde öğrenim gören 109 Sosyal Bilgiler Öğretmenliği öğretmen adayı, 98 Fen Bilgisi Öğretmenliği öğretmen adayı, 117 Matematik Öğretmenliği öğretmen adayı ve 74 Sınıf Öğretmenliği öğretmen adayı olmak üzere toplam 398 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Çalışma da katılımcıların girişimcilik özelliklerini ölçmek amacıyla Yılmaz ve Sünbül (2009) tarafından geliştirilen 36 maddelik 5'li likert tipi ölçek ve yansıtıcı düşünme eğilimlerini saptamak amacıyla Semerci (2007) tarafından geliştirilen 35 maddelik 5'li Yansıtıcı Düşünme Eğilimi Ölçeği kullanılmıştır. Çalışma sonucunda öğretmen adaylarını girişimcilik düzeylerinin yüksek ve öğretmen adaylarının öğretme ile ilgili sorumluluklarını daha çok düşündükleri tespit edilmiştir.

Selanik Ay ve Acar (2016), çalışmalarında sınıf öğretmenlerinin girişimcilik becerisi kazandırmaya yönelik görüşlerinin incelenmesini amaçlamışlardır. Bu amaç çerçevesinde nitel araştırma yöntemlerinden yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Çalışmanın örneklem grubunu 2015 – 2016 eğitim öğretim yılı içerisinde Afyon il merkezinde görev yapmakta olan 21 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Çalışmada katılımcıların girişimcilik becerisi kazandırmaya yönelik görüşlerini toplamak amacıyla araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Çalışma sonucunda sınıf öğretmenleri girişimcilik becerisine sahip olmak için tüm paydaşlarla iletişimini iyi olması gerektiğini ve sınıf mevcutlarının uygun, sınıfların öğrenci seviyesine uygun materyallerle donatılması gerektiğini belirtmişlerdir. Ayrıca sınıf öğretmenleri yapılan görüşmelerde kendi girişimcilik düzeylerinin orta seviyede olduğunu söylemişlerdir.

Uygun ve Er (2016), çalışmasında sosyal bilgiler öğretmenlerinin girişimcilik özelliklerinin belirlenmesi amaçlamışlardır. Bu amaç çerçevesinde sonuçlara ulaşabilmek adına betimsel tarama modelinin genel tarama yöntemi kullanılmıştır. Çalışmanın örneklem grubunu 2015 – 2016 eğitim öğretim yılında İzmir ilinde görev yapmakta olan toplam 214 sosyal bilgiler öğretmeni oluşturmaktadır. Çalışma kapsamında verileri toplamak amacıyla Kuvan (2008) tarafından geliştirilen 34 maddelik 5'li likert tipi girişimcilik özellikleri ölçeği kullanılmıştır. Elde edilen bulgulara göre cinsiyet ve çalışılan okul değişkeninin öğretmenlerin girişimcilik düzeylerinde anlamlı bir etkisi olmadığı tespit edilmiştir. Yine aynı şekilde mezun olunan lisans programının sosyal bilgiler öğretmenlerinin yenilikçi olma ve bağımsız olma özellikleri üzerinde anlamlı bir etkisi olduğu tespit edilmiştir.

Deveci ve Seikkula-Leino (2018), çalışmalarında öğretmen eğitiminde gerçekleştirilen girişimcilik eğitimi ile ilgili yapılan çalışmaları incelemeyi amaçlamışlardır. Bu amaç çerçevesinde betimsel içerik analizi yöntemini kullanmışlardır. Sonuca ulaşabilmek yüksek lisans/doktora tezi, makale ve konferans bildirileri oluşan 76 yayın incelenmiştir. Çalışma sonucunda öğretmen eğitiminde kapsamında gerçekleştirilen girişimcilik eğitimleri ile ilgili olarak alan yazında yapılan araştırmaların büyük bir çoğunluğunun öğretim programı, öğretmen

eğitimi, girişimci özellikleri ve öğretmenlerin önemi gibi konular üzerine yapıldığı tespit edilmiştir. Bunlar dışında eğitim sisteminin paydaşları olan ğrenci ve öğretmenlerin görüşlerini ve tutumlarını belirlemeyi hedefleyen çalışmalar olduğunu da saptamışlardır.

Akdemir (2019), çalışmasında coğrafya ğretmenlerinin girişimcilik özellikleri ile eleştirel düşünme eğilimlerinin incelenmesini amaçlamıştır. Bu amaç çerçevesinde ilişkisel tarama yöntemi kullanılarak sonuçlara ulaşılması hedeflenmiştir. Çalışmanın rneklem grubunu 2018 – 2019 eğitim ğretim yılı içerisinde İstanbul ilini bir ilçesinde farklı okullarda görev yapan 60 coğrafya ğretmeni oluşturmaktadır. Çalışma kapsamında katılımcıların girişimcilik özelliklerinin saptanması amaçıyla Deveci ve epni (2015), tarafından geliştirilen 38 maddelik 5’li likert tipi Girişimcilik leği ve yine katılımcıların eleştirel düşünme eğilimlerini saptamak amaçıyla Facione vd. (1998) tarafından geliştirilen 51 maddelik 6’lı liker tipi Califomia Eleştirel Düşünme Eğilimi leği kullanılmıştır. Çalışma sonucunda coğrafya ğretmenlerinin girişimcilik düzeylerinin iyi düzeyde olduğu ve eleştirel düşünme düzeylerinin orta düzeyde olduğu saptanmıştır.

zbilen (2019), çalışmasında ğretmen adaylarının sosyal sermaye ve girişimcilik düzeylerinin incelenmesini amaçlamıştır. Bu amaç çerçevesinde genel tarama modeli nicel araştırma yöntemleri kullanılarak sonuçlara ulaşılması hedeflenmiştir. Çalışmanın rneklem grubunu 326 Dokuz Eylül niversitesinden, 260 Atatürk niversitesinden, 334 Çanakkale OnSekiz Mart niversitesinden, 233 Ondokuz Mayıs niversitesinden ve 156 Uşak niversitesinde olmak üzere toplam 1309 ğretmen adayı oluşturmaktadır. Çalışma kapsamında katılımcıların sosyal sermayelerini belirleyebilmek amaçıyla zbilen ve eki (2017) tarafından geliştirilen 35 maddelik 5’li likert tipi niversite ğrencilerine Yönelik Sosyal Sermaye leği ve katılımcıların girişimcilik özelliklerini ölçmek amaçıyla Deveci ve epni (2015), tarafından geliştirilen 38 maddelik 5’li likert tipi Girişimcilik leği kullanılmıştır. Çalışma neticesinde katılımcı ğretmen adaylarının sosyal sermaye düzeylerinin ve girişimcilik özelliklerinin ortalamanın üzerinde olduğu tespit edilmiştir.

Kaya (2020), çalışmasında sınıf öğretmenliği öğretmen adaylarının girişimcilik becerisinin incelenmesini amaçlamıştır. Bu amaç çerçevesinde karma araştırma yöntemleri kullanılarak sonuçlara ulaşılması hedeflenmiştir. Çalışmanın örneklem grubunu 2019 – 2020 eğitim öğretim yılında Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesinde öğrenim gören 224’ü kadın 51’i erkek olmak üzere toplam 275 Sınıf Öğretmenliği Öğretmen adayı oluşturmaktadır. Çalışma kapsamında katılımcıların girişimcilik özelliklerini saptamak amacıyla Çevik ve Şentürk (2019) tarafından geliştirilen 41 maddelik 5’li likert tipi Çok Boyutlu 21. Yüzyıl Becerileri Ölçeği kullanılmıştır. Çalışma sonucunda sınıf öğretmenliği öğretmen adaylarının girişimcilik özelliklerinin ortalamasının üzerinde olduğu tespit edilmiştir.

Köken (2020), çalışmasında öğretmenlerin fen, mühendislik ve girişimcilik uygulamalarındaki yeterliliklerinin incelenmesini amaçlamıştır. Bu amaç çerçevesinde sonuçlara ulaşabilmek için nicel ve nitel yöntemlerin birlikte kullanıldığı karma araştırma yöntemi kullanılmıştır. Çalışmanın örneklem grubunu 2019-2020 eğitim öğretim yılı içerisinde Şırnak ilinin bir ilçesinde görev yapmakta olan 34 Fen Bilimleri Öğretmenleri oluşturmaktadır. Çalışma kapsamında verileri toplamak amacıyla Çevik (2017) tarafından geliştirilen 15 maddelik 5’li likert tipi FeTeMM Farkındalık Ölçeği ve Deveci ve Çepni (2015), tarafından geliştirilen 38 maddelik 5’li likert tipi Girişimcilik ölçeği kullanılmıştır. Çalışmada fen bilimleri öğretmenlerinin FeTeMM farkındalık düzeylerini iyi düzeyde olduğu ve yine fen bilimleri öğretmenlerinin girişimcilik düzeylerinin yüksek düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

1.3.2. Girişimcilikle İlgili Dünyada Yürütülen Çalışmalar

Seikkula-Leino, Ruskovaara, Ikavalko, Mattila ve Rytola (2010) çalışmalarında girişimcilik eğitiminin öğretmen öğrenmeleri üzerindeki yansımalarını incelemeyi amaçlamışlardır. Bu amaç çerçevesinde sonuçlara ulaşabilmek adına nitel araştırma yöntemlerini kullanmışlardır. Çalışmanın örneklem grubunu 16 tanesi temel eğitim seviyesi okullarında, 6 tanesi ortaöğretim seviyesi okullarında ve 7 tanesi mesleki eğitim seviyesi okullarında çalışan ve 17’si kadın 12’si erkek olmak üzere toplam 29 öğretmen oluşturmaktadır. Çalışma

kapsamında verileri toplamak amacıyla araştırmacılar tarafından yaklaşık olarak 3 yıl sürede geliştirilen girişimcilik eğitimi ölçeği kullanılmıştır. Çalışma sonucunda öğretmenlerin girişimcilik eğitimi ve girişimcilik eğitiminin güçlendirilmesine ilişkin yapılan çalışmalara gereken önemi göstermedikleri tespit edilmiştir.

Ruettgers (2013) çalışmasında Amerika Birleşik Devletleri'ndeki 90 adet üniversitenin sınıf öğretmenliği programlarında 21. yüzyıl becerilerinin ne derece yer aldığını ortaya çıkarmayı amaçlamıştır. Bu amaç çerçevesinde sonuçlara ulaşabilmek adına betimsel içerik analiz yöntemlerini kullanmışlar ve üniversitelerin hedef ve misyonları, ders programları, derslerin amaç ve tanımları ve web sitelerini incelemişlerdir. Elde edilen bulgulara göre, üniversitelerin sınıf öğretmenliği programlarının yaşam becerileri kazandırma noktasında etkisiz kaldığı tespit edilmiştir.

Ruskovaara ve Pihkala (2013) çalışmalarında öğretmenlerin kullandıkları girişimcilik uygulamalarını ve bu uygulamaların bazı değişkenlere göre nasıl farklılık gösterdiğini incelemeyi amaçlamışlardır. Bu amaç çerçevesinde sonuçlara ulaşabilmek adına nitel araştırma yöntemlerini kullanmışlardır. Çalışmanın örneklem grubunu farklı okul tiplerinde görev yapan 357'si kadın ve 164'ü erkek olmak üzere toplam 521 öğretmen oluşturmaktadır. Çalışma kapsamında verileri toplamak amacıyla Seikkula-Leino, Ruskovaara, Ikavalko, Mattila ve Rytkola (2010) tarafından geliştirilen girişimcilik eğitimi ölçeği kullanılmıştır. Çalışma sonucunda öğretmenlerin girişimcilik eğitime ilişkin algıları ile girişimcilik uygulamaları arasında anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Schediwy, Loots ve Bhansing (2018) çalışmalarında müzik öğretmenlerinin girişimcilik eğitime karşı tutumlarını incelemeyi amaçlamışlardır. Bu amaç çerçevesinde sonuçlara ulaşabilmek adına nitel araştırma yöntemlerini kullanmışlardır. Çalışmanın örneklem grubunu 2017 yılında Hollanda'da eğitim veren 3 müzik enstitüsünde 139'u erkek ve 28'i kadın olmak üzere toplam 167 müzik öğretmeni oluşturmaktadır. Çalışmanın verilerini toplamak amacıyla araştırmacılar tarafından geliştirilen bir anket kullanılmıştır. Çalışmada müzik öğretmenlerinin girişimcilik eğitimi benimsedikleri tespit edilmiş ve müzik kariyerlerinde girişimci faaliyetlere ter vereceklerini ifade etmişlerdir.

Louis (2012), çalışmasında 21. Yüzyıl becerileri ile teknoloji adaptasyonunun ilkokullardaki durumunu incelemeyi amaçlamışlardır. Bu amaç çerçevesinde sonuçlara ulaşabilmek adına nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması yöntemi kullanılmıştır. Çalışmanın örneklem grubunu altı sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Çalışmanın verilerini toplamak amacıyla araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu ve gözlem formu kullanılmıştır. Çalışma sonucunda öğretmenlerin 21. Yüzyıl becerileri bilgi düzeylerinin düşük olduğu, 21 yüzyıl becerilerini eğitim öğretim sürecinde kullanma noktasında başarısız oldukları tespit edilmiştir.

1.4. KARAR VERME İLE İLGİLİ ÇALIŞMALAR

1.4.1. Karar Verme İle İlgili Türkiye’de Yürütülen Çalışmalar

Taşdelen (2002), çalışmasında öğretmen adaylarının farklı psikososyal değişkenlere göre karar verme stillerini incelemeyi amaçlamıştır. Bu amaç çerçevesinde sonuçlara ulaşabilmek adına betimsel tarama yöntemi kullanılmıştır. Çalışmanın örneklem grubunu 2001 – 2022 eğitim öğretim yılında Pamukkale Üniversitesi Eğitim fakültesi dördüncü sınıfında öğrenim gören 128 sınıf öğretmenliği öğretmen adayı, 57 okul öncesi öğretmenliği öğretmen adayı, 55 fen bilimleri öğretmenliği öğretmen adayı, 44 sosyal bilgiler öğretmenliği öğretmen adayı, 59 Türkçe öğretmenliği öğretmen adayı, 36 resim iş öğretmenliği öğretmen adayı, 34 müzik öğretmenliği öğretmen adayı ve 38 beden eğitimi öğretmenliği öğretmen adayı olmak üzere toplam 451 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Çalışmanın verilerini toplamak amacıyla Scott ve Bruce (1995), tarafından geliştirilen Karar Verme Stilleri Ölçeği Kullanılmıştır. Çalışmada karar verme stilleri arasında anlamlı ilişkiler olduğu tespit edilmiştir.

Balkız (2006), çalışmasında öğretmen adaylarının davranışlarındaki erteleme eğiliminin, düşünme ve karar verme tarzları ile ilişkisini incelemeyi amaçlamıştır. Bu amaç doğrultusunda sonuçlara ulaşabilmek adına ilişkisel tarama yöntemi kullanılmıştır. Çalışmanın örneklem grubunu Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesinde birbirinden farklı bölümlerde eğitim öğretim hayatına devam eden 4088 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Çalışmanın verilerini toplamak amacıyla Lay (1986) tarafından geliştirilen Genel Erteleme Eğilimi Ölçeği ve Mann

(1982) tarafından geliştirilen Karar Vermeyi Erteleme Eğilimi Ölçeği kullanılmıştır. Çalışma sonucunda karar vermeyi erteleme eğilimi ile rasyonel düşünme ve rasyonel karar verme stili arasında anlamlı düzeyde negatif bir ilişkinin olduğu tespit edilmiştir.

Özcan (2010) çalışmasında ortaöğretim okullarındaki öğretmen ve öğrencilerin okul yönetiminin karar verme sürecine katılımlarının incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda sonuçlara ulaşabilmek adına betimsel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Çalışmanın örneklem grubunu 2008 – 2009 eğitim öğretim yılı içerisinde Ankara ili Beypazarı ilçesinde ortaöğretim kurumlarında görev yapmakta olan 196 öğretmen oluşturmaktadır. Çalışmanın verilerini toplamak amacıyla Açıköz (1984) tarafından Türkçe'ye uyarlanan Karara Katılım Ölçeği kullanılmıştır. Elde edilen bulgulara göre öğretmen ve öğrencilerin okullarında alınan kararlara istedikleri derecede katılım sağlayamadıkları tespit edilmiştir.

Özkurt (2013), çalışmasında ilkokul sınıf öğretmenleri ve yöneticilerinin karar verme stratejileri ve empatik becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç çerçevesinde sonuçlara ulaşabilmek adına ilişkisel tarama yöntemi kullanılmıştır. Çalışmanın örneklem grubunu İstanbul ilinin Kadıköy ilçesinde ilkokullarda görev yapan 234 sınıf öğretmeni ve yönetici oluşturmaktadır. Çalışmanın verilerini toplamak amacıyla Kuzgun (1993) tarafından geliştirilen 40 maddelik Karar Stratejileri Ölçeği ve Dökmen tarafından geliştirilen Empatik Beceri Ölçeği kullanılmıştır. Çalışma sonucunda yönetici ve öğretmenlerin empatik becerileri ile karar stratejileri arasında anlamlı bir ilişki olmadığı tespit edilmiştir.

Temel (2015), çalışmasında beden eğitimi öğretmenlerinin problem çözme becerileri, karar verme stilleri ve öfke tarzlarının incelenmesi olarak amaçlanmıştır. Bu amaç çerçevesinde sonuçlara ulaşabilmek adına betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Çalışmanın örneklem grubunu 2012 – 2013 eğitim öğretim yılı içerisinde Konya ilinde görev yapmakta olan ve 161' ilköğretim, 75'i liselerde görev yapmakta olan 236 öğretmenden oluşturmaktadır. Çalışmanın verilerini toplamak amacıyla Problem Çözme Envanteri, Melbourne Karar Verme Ölçeği ve Sürekli Öfke ve Öfke tarz ölçeği kullanılmıştır. Elde edilen bulgulara göre

öğretmenlerin orta seviyede problem çözme becerisine sahip olduğu, öğretmenlerin karar verme de öz saygı düzeylerinin yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Çorapçı (2015), çalışmasında sınıf öğretmenlerinin karar verme stilleri ile iş doyum düzeylerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç çerçevesinde sonuçlara ulaşabilmek adına ilişkisel tarama yöntemi kullanılmıştır. Çalışmanın örneklem grubunu 2014 – 2015 eğitim öğretim yılında Konya ili Meram ilçesinde çalışan 950 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Çalışmanın verilerini toplamak amacıyla Minnesota Doyum Ölçeği ve Melbourne Karar Verme Ölçeği Kullanılmıştır. Çalışma sonucunda çalışmaya katılan öğretmenlerin karar vermede özsaygı düzeylerinin yüksek ve iş doyum düzeylerinin orta seviyede olduğu tespit edilmiştir.

Güner (2017), çalışmasında ilkokul yönetici ve öğretmenlerinin karar verme stratejileri ile iş doyumları arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç çerçevesinde sonuçlara ulaşabilmek adına ilişkisel tarama yöntemi kullanılmıştır. Çalışmanın örneklem grubunu 2015-2016 eğitim öğretim yılı içerisinde İstanbul ili Sultanbeyli ilçesinde ilkokullarda görev yapmakta olan 250 öğretmen ve yönetici oluşturmaktadır. Çalışmanın verilerini toplamak amacıyla Minnesota İş Doyum Ölçeği ve Karar Stratejileri Ölçeği kullanılmıştır. Çalışmada öğretmenlerin karar verme stratejileri arasında cinsiyet, medeni durum, öğrenim durumu ve unvan değişiklikleri açısından anlamlı bir farklılaşma olmadığı tespit edilmiştir. Yine aynı şekilde iş doyumunu ile karar verme stratejileri arasında anlamlı bir ilişki olmadığı saptanmıştır.

Mazlumoglu (2019), çalışmasında sınıf öğretmenlerinin karar verme becerileri ile öz düzenleme becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç çerçevesinde sonuçlara ulaşabilmek adına nitel ve nicel yöntemlerin bir arada kullanıldığı karma yöntem kullanılmıştır. Çalışmanın örneklem grubunu 2018 – 2019 eğitim öğretim yılı içerisinde Erzurum ilinde görev yapan 395 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Çalışmanın verilerini toplamak amacıyla Melbourne Karar Verme Ölçeği, Öz Düzenleme Ölçeği ve Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu kullanılmıştır. Elde edilen bulgulara göre, sınıf öğretmenlerinin öz düzenleme becerisi ile karar verme becerisi arasında anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Karar vermede öz saygının öz izleme, öz pekiştirme

ve öz düzenleme toplam puanı ile negatif, öz değerlendirme ile pozitif yönlü ilişkisi olduğunu saptanmıştır.

Ersoy (2019), çalışmasında sınıf öğretmenlerinin sosyo bilimsel konulardaki tutumları ile karar verme süreçlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç çerçevesinde sonuçlara ulaşabilmek adına nitel ve nicel verilerin birlikte kullanıldığı karma araştırma yöntemi kullanılmıştır. Çalışmanın örneklem grubunu 2018 – 2019 eğitim öğretim yılı içerisinde Rize il merkezinde ilkokullarda çalışan 160 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Çalışmanın verilerini toplamak amacıyla Sosyobilimsel Konulara Yönelik Tutum Ölçeği, Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu kullanılmıştır. Çalışma sonucunda sınıf öğretmenlerinin sosyobilimsel konulara yönelik tutumları ile karar verme süreçleri arasındaki ilişki incelenmiş fakat değişkenler arasında anlamlı bir farklılaşma saptanmamıştır.

1.4.2. Karar Verme İle İlgili Dünyada Yürütülen Çalışmalar

Di Fabio ve Blustein (2010) çalışmasında Duygusal Zeka ile Karar verme becerilerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç çerçevesinde sonuçlara ulaşabilmek adına genel tarama yöntemi kullanılmıştır. Çalışmanın örneklem grubunu İtalyan 528 lise öğrencisi oluşturmaktadır. Çalışmanın verilerini toplamak amacıyla Bar-On Duygusal Zekâ Ölçeği ile Melbourne Karar Verme Ölçeği kullanılmıştır. Çalışmada katılımcıların duygusal zekâ ile kaçınmacı, erteleyici ve bocalayan karar verme stilleri arasında negatif yönlü anlamlı bir ilişki, dikkatli karar verme stili ile ise pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Curşeu ve Schruije (2012) çalışmasında Yöneticilerin Karar Verme Stilleri ile Rasyonellik arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç çerçevesinde sonuçlara ulaşabilmek adına genel tarama yöntemi kullanılmıştır. Çalışmanın örneklem grubunu 102 orta seviyede yönetici oluşturmaktadır. Çalışmanın verileri toplama amacıyla Rasyonellik Testi ile Melbourne Karar Verme Ölçeği kullanılmıştır. Çalışma sonucunda rasyonel karar verme stili ile karar verme sürecinde rasyonellik arasında pozitif yönlü, kararsızlık ile ise negatif yönlü anlamlı ilişki olduğu tespit edilmiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

YÖNTEM

Bu bölümde; araştırmanın modeli, araştırma grubu, verilerin toplanması ve tasnifi, veri toplama da kullanılan araçlar ve verilerin analizi hakkında bilgiler sunulmaktadır.

2.1. ARAŞTIRMANIN MODELİ

Araştırmada var olan bir durumu tespit etmek ve ortaya koymak amacıyla nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli kullanılmıştır (Karasar, 2016). Tarama modeli, toplumda yer alan bir kesimin/grubun, demografik özellikleri ile yeterlik, tutum, inanç, beceri, stil ve motivasyon gibi birtakım kazanımlarını ortaya çıkarmak için evren içerisinden seçilen çalışma grubuna ilgili kazanımları saptamak amacıyla ölçeklerin uygulandığı bir yöntemdir (Frankel, Wallen ve Hyun, 2011). Bu yöntemde belirtilen durum mümkün olduğunca eksiksiz, tam ve net bir şekilde sunulur (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2011). Tarama modeli araştırmaları anlık, boylamsal, kesitsel ve geçmişe dönük tarama araştırmaları olmak üzere dört başlıkta isimlendirilir (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2014). Anlık tarama araştırmaları, belli bir zamanda mevcut durumun var olduğu şekliyle betimlenmesi amacıyla yürütülen çalışmalar olarak tanımlanmaktadır (Büyüköztürk, 2016:179). Katılımcıların yaşantıları ve tecrübeleri neticesinde şu an sahip oldukları görüş, düşünce ve becerilerinin gelecekte değişebileceği göz önünde bulundurularak bu araştırma da sınıf öğretmenlerinin girişimcilik özellikleri ile karar verme stillerini anlık olarak tespit etmek amacıyla anlık tarama araştırma modelinin kullanılması tercih edilmiştir (Karasar, 2016). Sınıf öğretmenlerinin girişimcilik özellikleri ve karar verme stillerini ölçmek amacıyla Deveci ve Çepni (Deveci & Çepni, 2015) tarafından geliştirilen girişimcilik ölçeği ile Deniz (Deniz, 2004) tarafından Türkçe 'ye uyarlanan Melbourne Karar Verme Ölçeği kullanılmıştır.

2.2. ARAŞTIRMANIN ÖRNEKLEMİ

Sınıf öğretmenlerinin girişimcilik özellikleri ile karar verme stillerini belirlemek amacıyla yapılan araştırmanın örneklem grubunun seçiminde uygunluk örnekleme seçim yöntemi kullanılmıştır. Uygunluk örnekleme seçim yöntemi çalışma grubunu oluşturacak bireylerin hem kolay ulaşılabilirlik hem de gönüllü olma esasına dayanılarak yapılan seçim yöntemidir (Efe Çetin, 2019). Ayrıca kolay ulaşılabilir örneklem araştırmaya hız ve pratiklik kazandırmaktadır (Çepni, 2001). Araştırmanın gerçekleştirildiği 2019 – 2020 eğitim öğretim yılında baş gösteren ve 2020 – 2021 eğitim öğretim yılında da devam eden COVID-19 salgını nedeniyle araştırmaya hız ve pratiklik kazandırmak istenmesi ve az temasla daha çok bireye ulaşılması gayesiyle araştırmada bu yöntem tercih edilmiştir. Alan yazın incelendiğinde Aktaş (2011), Demir (2018) ve Efe Çetin (2019) gibi birçok çalışmada bu yöntemin kullanıldığı tespit edilmiştir.

Çalışmanın örneklem grubunu Ordu ilinde bulunan ve Milli Eğitim Bakanlığına bağlı olarak faaliyetlerini sürdüren 32 ilkokuldan 364 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Bu örneklem grubunun bir kısmı pilot çalışmada (30 sınıf öğretmeni) yer alırken, bir kısmı ise asıl uygulamada (334 sınıf öğretmeni) yer almıştır.

Çalışmanın pilot uygulamasında ve asıl uygulamasında yer alan örneklem gruplarına ait bilgiler tablo 2 ve tablo 3’de sunulmuştur.

Tablo 2. Pilot Uygulamada Yer Alan Örneklem Grubuna Ait Bilgiler

		Frekans (f)	Yüzde (%)
Cinsiyet	Kadın	15	50,0%
	Erkek	15	50,0%
	Toplam	30	100%
Eğitim Durumu	Lisans	25	83.4%
	Lisansüstü	5	16.6%
	Toplam	30	100%
Hizmet Süresi	0 – 7 Yıl	10	33,4%
	8 – 11 Yıl	7	23,3%
	12 – 20 Yıl	6	20,0%
	21 Yıl ve üzeri	7	23,3, %
	Toplam	30	100%

Çalışmanın pilot uygulamasına 15 kadın, 15 erkek olmak üzere toplamda 30 sınıf öğretmeni katılım sağlamıştır. Tablo 1 incelendiğinde pilot çalışmaya katılan sınıf öğretmenlerinin çoğunluğunun lisans mezunu olduğu (%83.4) görülmektedir. Yine hizmet süresi değişkenine göre ise 0 – 7 yıl hizmeti bulunan sınıf öğretmenlerinin (%33,4) daha fazla olduğu fakat sınıf öğretmenlerinin hizmet süresi gruplarının birbirine yakın sayılarda dağılım gösterdiği gözlemlenmektedir.

Tablo 3. Asıl Uygulamada Yer Alan Örneklem Grubuna Ait Bilgiler

		Frekans (f)	Yüzde (%)
Cinsiyet	Kadın	144	43.1%
	Erkek	190	56.9%
	Toplam	334	100%
Eğitim Durumu	Lisans	286	85.6%
	Lisansüstü	48	14.4%
	Toplam	334	100%
Hizmet Süresi	0 – 7 Yıl	106	31,7%
	8 – 11 Yıl	84	25,1%
	12 – 20 Yıl	86	25,7%
	21 Yıl ve üzeri	58	17,5%
	Toplam	334	100%

Çalışmanın asıl uygulamasına katılım sağlayan sınıf öğretmenlerinin çoğunluğunu erkek sınıf öğretmenleri (%56.9) oluşturmaktadır. Yine tablo 2 verileri incelendiğinde asıl uygulamada yer alan sınıf öğretmenlerinin büyük bir çoğunluğunun lisans mezunu olduğu (%85.6) ve 0 – 7 yıl arasında hizmet süresinin bulunduğu (%31.7) gözlemlenmektedir.

2.3. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

Çalışmanın problem durumunu açıklayabilmek için alt problemler belirlenmiş ve alan yazın taraması yapılarak direkt olarak kullanılabilir ya da esinlenerek geliştirilebilecek veri toplama araçlarının tespit edilmesine çalışılmıştır.

Sınıf öğretmenlerinin girişimcilik özelliklerinin tespit edilebilmesi için yapılan alan yazın taramasında Rotter (1996) tarafından geliştirilen Girişimcilik Ölçeği, Hian Chye Koh (2006) tarafından geliştirilen Girişimcilik Karakter Testi

Ölçeği, Yılmaz ve Sünbül (2009) tarafından geliştirilen Üniversite Öğrencilerine Yönelik Girişimcilik Ölçeği, Konaklı ve Göğüş (2013) tarafından geliştirilen Aday Öğretmenlerin Sosyal Girişimcilik Özellikleri Ölçeği, Çepni ve Deveci (2015) tarafından geliştirilen Öğretmen Adaylarına Yönelik Girişimcilik Ölçeği, İncik ve Uzun (2017) tarafından geliştirilen Bireysel Girişimcilik Algı Ölçeği, Deveci (2018) tarafından geliştirilen Ortaokul Öğrencilerine Yönelik Fen Tabanlı Girişimcilik Ölçeği ve Eroğlu v.d. (2020) tarafından geliştirilen Ortaokul Öğrencilerine Yönelik Girişimcilik Ölçeği gibi girişimcilik özelliklerinin ölçülmesine yönelik geliştirilmiş birçok ölçeğe rastlanmıştır. Bu ölçeklerin kapsam geçerlilikleri ve güvenilirlik katsayıları girişimcilik alanında uzman 2 araştırmacı ve 1 ölçme değerlendirme uzmanına inceletilerek görüşleri alınmış ve görüşler neticesinde çalışmada Çepni ve Deveci (2015) tarafından geliştirilen Öğretmen Adaylarına Yönelik Girişimcilik Ölçeğinin kullanılması kararlaştırılmıştır. Öğretmen Adaylarına Yönelik Girişimcilik Ölçeği fen bilimleri öğretmenleri, sınıf öğretmeni adayları, sosyal bilgiler öğretmeni adayları, fen bilimleri öğretmen adayları ve coğrafya öğretmenlerinin girişimcilik özelliklerinin saptanması üzerine daha önce birçok çalışmada kullanılmıştır (Akdemir (2019), Köken (2020), Kaya (2020), Yıldırım (2020), Öztürk (2020)).

Öğretmen adayları için geliştirilen bu ölçeğin sınıf öğretmenlerine uygulanabilmesi için 30 sınıf öğretmeni ile pilot çalışması yapılmış pilot çalışma neticesinde Cronbach Alpha güvenirlik kat sayısı .75, Cronbach Alpha iç tutarlılık kat sayısı ise .76 olarak hesaplanmıştır.

Sınıf öğretmenlerinin karar verme becerilerinin incelenmesi için yapılan alan yazın taramasında ise Mann v.d. (1989) tarafından geliştirilen Ergenlerde Karar Verme Ölçeği, Radford v.d. (1993) tarafından geliştirilen Karar Verme Davranışları Ölçeği, Scott ve Bruce (1995) tarafından geliştirilen Karar Verme Stili Ölçeği, Mann v.d. (1998) tarafından geliştirilen Melbourne Karar Verme Ölçeği, Bozgeyikli (2004) tarafından geliştirilen Meslek Kararı Verme Yetkinlik Ölçeği, Ulaş ve Yıldırım (2016) tarafından geliştirilen Kariyer Kararı Verme Yetkinliği Ölçeği, Sundu ve Yaşar (2020) tarafından geliştirilen Doğal Karar Verme Ölçeği gibi karar verme becerilerini ölçmeye yönelik birçok karar verme ölçeğine rastlanmıştır. Bu ölçeklerin kapsam geçerlilikleri ve güvenilirlik katsayıları karar

verme becerisi üzerine çalışmaları olan ve şu an bir devlet üniversitesinde öğretim üyesi olarak çalışan 3 araştırmacı ve 1 ölçme değerlendirme uzmanına inceletilerek görüşleri alınmış ve alınan görüşler neticesinde Mann v.d. (1998) tarafından geliştirilen Melbourne Karar Verme Ölçeğinin çalışmada kullanılmasına karar verilmiştir.

Melbourne Karar Verme Ölçeği sınıf öğretmenleri, beden eğitim öğretmenleri, ve öğretmen adaylarının karar verme becerilerinin saptanması üzerine daha önce birçok çalışmada kullanılmıştır (Temel (2015), İlgörmüş (2020), Deli (2019), Demircan (2018), Kırgil (2015), Çorapçı (2015), Mazlumoglu (2019), Akar (2019), Karabal (2018)). Yine de çalışmada kullanılmadan önce 30 kişilik bir sınıf öğretmeni grubuna uygulanarak pilot çalışması yapılmış ve pilot çalışma sonucunda karar verme (Cranbach Alpha) güvenilirlik katsayısı .77 ve karar verme stilleri iç tutarlık (Cronbach Alpha) kat sayısı .74 olarak hesaplanmıştır.

Veri toplama aracı olarak kullanılan ve Girişimcilik Ölçeği ile Melbourne Karar Verme Ölçeğine ilişkin bilgiler aşağıda sunulmuştur.

2.3.1. Girişimcilik Ölçeği

Araştırmada sınıf öğretmenlerinin girişimcilik özelliklerini saptamak üzere Deveci ve Çepni (2015), tarafından geliştirilen girişimcilik ölçeği kullanılmıştır. Beşli likert tipi şeklinde geliştirilen ölçek, toplamda 38 (otuzsekiz) madde ve 5 (beş) alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçekte bulunan 38 (otuzsekiz) madde tamamen katılıyorum (5), katılıyorum (4), kararsızım (3), katılmıyorum (2) ve kesinlikle katılmıyorum (1) şeklinde puanlanmaktadır. Ölçekte yer alan M3, M11, M20, M27 ve M37 numaralı maddeler ise ters olarak puanlanmıştır.

Ölçek; risk alma, yenilikçi olma, kendine güven, fırsatları görme ve duygusal zeka olmak üzere toplamda 5 (beş) alt boyuttan oluşmaktadır. Her biri yedi maddeden oluşan;

Risk Alma Boyutu (M1, M2, M3, M4, M5, M6 ve M7),

Kendine Güven Boyutu (M17, M18, M19, M20, M21, M22 ve M23)

Yenilikçi Olma Boyutu (M32, M33, M34, M35, M36, M37 ve M38) için en düşük puan 7 iken en yüksek puan 35,

9 maddeden oluşan;

Fırsatları Görme Boyutu (M8, M9, M10, M11, M12, M13, M14, M15 ve M16) için en düşük puan 9 iken en yüksek puan 45,

8 maddeden oluşan;

Duygusal Zeka Boyutu (M24, M25, M26, M27, M28, M29, M30 ve M31) için en düşük puan 8 iken en yüksek puan 40'tır.

Ölçeğin tamamından alınabilecek en düşük puan 38 iken en yüksek alınabilecek puan ise 190'dır. En yüksek puana yaklaştıkça kişilerin girişimcilik seviyesi artmaktadır.

Alt ölçeklere ilişkin en küçük öz değer 3,00 olarak ve en küçük varyans oranı ise %41 olarak bulunmuştur. Beş alt boyuttan oluşan ölçme aracı, Doğrulamalı Faktör Analizi sonucunda uyum değerleri dikkate alınarak doğrulanmıştır. Araştırmanın güvenilirliği Cronbach Alpha ve Test Tekrar Test güvenilirliği ile sağlanmış olup, analizler sonucunda; en düşük Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı .77, Test Tekrar Test güvenilirliği için ise en düşük korelasyon katsayısı .66 olarak bulunmuştur (Deveci & Çepni, 2015).

2.3.2. Melbourne Karar Verme Ölçeği (MKVÖ)

1998 yılında Mann vd. tarafından geliştirilen ve 2004 yılında Deniz tarafından Türkçeye uyarlaması Melbourne Karar Verme Ölçeğinin iki bölümü bulunmaktadır.

Birinci bölüm, karar vermede öz saygıyı düzeyini belirlemektir. Altı maddeden oluşmaktadır. Bu altı maddenin yarısı düz, diğer yarısı ise ters olarak puanlanmaktadır. Puanlama maddelere verilen cevaplara göre hesaplanmaktadır. Katılımcıların verdikleri “Doğru” cevabı 2, “Bazen Doğru” cevabı 1, “Doğru Değil” cevabı 0 puan olarak kazandırmaktadır. Ölçeğin bu bölümünden alınabilecek en yüksek puan 12'dir. Ölçekten alınan puanlar arttıkça katılımcının karar vermede öz saygı düzeyi de artış göstermektedir.

Ölçeğin ikinci bölümü karar verme stillerini ölçmekte ve 22 maddeden oluşmaktadır. Dört alt boyutu vardır (Deniz, 2004).

Dikkatli Karar Verme Stili: Kişinin karar verme süreci öncesinde istenen bilgiyi araştırması ve olasılıkları dikkatli bir şekilde değerlendirerek seçimde bulunma sürecidir. Bu alan; 2, 4, 6, 8, 12, 16 maddeleri ile belirtilmiştir.

Kaçınan Karar Verme Stili: Kişinin vereceği kararın sorumluluğunu almak istemeyerek karar verme sürecinden kaçınmasıdır. Bu alan; 3, 9, 11, 14, 17, 19 maddeleri ile belirtilmiştir.

Erteleyici Karar Verme Stili: Kişinin kararını verip karar verme sürecini sonlandırmak yerine, herhangi bir neden ya da olay olmaksızın karar verme sürecini sürekli olarak erteleme ya da geciktirmesidir. Bu alan; 5, 7, 10, 18, 21 maddeleri ile ifade edilmiştir.

Panik Karar Verme Stili: Kişinin karar verme süreci içerisinde kendisini baskı altında hissetmesi sonucunda aceleci davranarak hızlı bir şekilde karar verme sürecinin sonlandırma çabasıdır. Bu alan; 1, 13, 15, 20, 22 maddeleri ile ifade edilmiştir.

Ölçek öğretmenlerin karar verme öz saygı iç tutarlık (Cronbach Alpha) güvenilirlik katsayısı .75 ve karar verme stilleri iç tutarlık (Cronbach Alpha) güvenilirlik katsayısı 0.76 olarak tespit edilmiştir.

2.4. VERİLERİN TOPLANMASI

Çalışma 2020-2021 eğitim öğretim yılının ikinci yarısında Ordu ilinde bulunan ve Milli Eğitim Bakanlığına bağlı 32 ilkokulda görev yapan 364 sınıf öğretmeni ile yürütülmüştür. Katılımcı sınıf öğretmenlerinin 30'u pilot çalışmada, 334'ü ise asıl uygulamada yer almıştır.

Çalışmanın sağlıklı bir şekilde gerçekleştirilebilmesi için çalışma yapılacak okulların idareleri çalışma ile ilgili olarak bilgilendirilmiş, çalışmaya katılacak öğretmenlerin onamları alınmış ve uygulanacak ölçekler için Ordu İl Milli Eğitim Müdürlüğünden uygulama izni (Ek1) ve Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulundan etik kurul onayı (Ek2) alınmıştır. İzinlerin ve onayın alınması ile birlikte Nisan ayında pilot çalışma, Mayıs ve Haziran aylarında ise asıl uygulama gerçekleştirilmiştir.

Veri toplama aracı olarak belirlenen ölçekler araştırmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden ve onamları alınan sınıf öğretmenlerine istekleri

doğrultusunda yüz yüze ya da online olarak uygulanmış ve uygulama esnasında ölçek maddeleri tek tek katılımcılara açıklanarak hatalı kodlama yapılmasının önüne geçilmek istenmiştir. Araştırma kapsamında katılımcılara ilk olarak girişimcilik ölçeği uygulanmış ve bu uygulamanın 10 gün sonrasında Melbourne Karar Verme Ölçeği uygulanmıştır.

2.5. VERİLERİN ANALİZİ

Çalışma sonunda toplanan verilerin istatistiksel analizleri öncesinde, örneklem grubunu oluşturan sınıf öğretmenlerinin demografik özellikleri gruplandırılmış (cinsiyet, eğitim durumu ve hizmet süresi) sonrasında sınıf öğretmenlerine uygulanan ölçekler (Girişimcilik Ölçeği ve Melbourne Karar Verme Ölçeği) puanlanmıştır. Girişimcilik Ölçeği ve Melbourne Karar Verme Ölçeğinin puanlanmasından elde edilen verilerin nicel veri olması nedeniyle verilerin analiz edilmesi amacıyla SPSS paket programı kullanılmasının daha uygun olacağı düşünülmüş ve bilgisayar ortamında elde edilen verilerin istatistiksel analizi yapılmıştır.

Örneklem grubunu oluşturan sınıf öğretmenlerinin demografik özellikleri (cinsiyet, eğitim durumu ve hizmet süresi) için betimleyici frekans ve yüzde dağılımları çıkarılmış elde edilen bulgular tablo halinde sunulmuştur.

Sonrasında sınıf öğretmenlerinin girişimcilik özellikleri ile karar verme becerilerinin değişkenlere göre incelenebilmesi ve hangi istatistiksel analiz yönteminin kullanılacağına belirlenebilmesi için verilerin normal dağılım gösterip göstermediğine bakılması amaçlanmıştır. Büyüköztürk (2002)'e göre normal dağılımın belirlenebilme çalışmalarında örneklem grubunun 50'nin üstünde olması halinde Kolmogorov Smirnov testinin, örneklem grubunun 50'nin altında olması halinde ise Shapiro Wilks testi kullanılması gerekmektedir. Çalışmanın örneklem grubu 334 kişiden oluştuğu için verilerin normal dağılımı uygunluğunu test etmek amacıyla her iki ölçeğe de Kolmogorov Smirnov testi uygulanmış ve her iki ölçeğinde normal dağılıma uygun olmadığı gözlemlenmiştir.

Tablo 4. Girişimcilik Ölçeği ve Alt Boyutlarının One-Simple Kolmogorov Smirnov Testi Sonuçları

	Risk Alma	Fırsatları Görme	Kendine Güven	Duygusal Zeka	Yenilikçi Oma	Girişimcilik Toplam
n	334	334	334	334	334	334
$\bar{x}$	29,60	39,05	30,70	34,50	27,14	161,01
Ss	3,73	4,84	3,42	4,05	4,79	17,29
Kolmogorov Smirnov Z	,131	,117	,152	,130	,074	,076
p	,000	,000	,000	,000	,000	,000

Tablo 5. Melbourne Karar Verme Ölçeği ve Alt Boyutlarının One-Simple Kolmogorov Smirnov Testi Sonuçları

	Karar Vermede Özsaygı	Dikkatli Karar Verme Stili	Kaçıngan Karar Verme Stili	Erteleyici Karar Verme Stili	Panik Karar Verme Stili
n	334	334	334	334	334
$\bar{x}$	9,52	8,08	5,59	5,21	4,80
Ss	1,32	1,08	1,83	1,34	1,29
Kolmogorov Smirnov Z	,264	,239	,138	,193	,212
p	,000	,000	,000	,000	,000

Çalışma sonucunda elde edilen verilerin normal dağılıma uygun olmaması nedeniyle parametrik olmayan test teknikleri kullanılmıştır. Amaç değişkenler arasındaki ilişkiyi açıklayan en iyi modeli tespit etmek olduğu için parametrik ya da parametrik olmayan yöntemlerden en iyi sonucu veren tercih edilir (Çağlayan, 2012). Sınıf öğretmenlerinin girişimcilik özellikleri ile karar verme becerilerini belirlemek için uygulanan ölçeklerde yer alan likert tipi maddeler, elde edilen verilerin akademik ortalamaları ve standart sapmaları dikkate alınarak yorumlanmıştır. Analizlerin devamında gruplar arasında fark olup olmadığını tespit etmek için cinsiyet (kadın-erkek) ve eğitim durumu (lisans-lisansüstü) gibi 2 bağımsız grubun karşılaştırılmasında Mann Whitney U testi, hizmet süresi (0 – 7 Yıl, 8 – 11 Yıl, 12 – 20 Yıl ve 21 Yıl üzeri) gibi 3 ve üzeri bağımsız grubun karşılaştırılmasında ise Kruskal Wallis H testi kullanılmıştır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR

Bu bölümde araştırma sonucunda elde edilen verilerin analizi sonucunda ulaşılan bulgulara yer verilmiştir.

3.1.BİRİNCİ ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR

Araştırmanın birinci alt problemi “Sınıf öğretmenlerinin girişimcilik düzeyleri ne durumdadır?” şeklindedir. Bu alt probleme ilişkin sonuca ulaşmak için Girişimcilik Ölçeğinin her bir alt boyutundan alınan puanların aritmetik ortalaması ($\bar{x}$) ve standart sapması (Ss) hesaplanmıştır.

Tablo 6. Sınıf Öğretmenlerinin Girişimcilik Düzeyleri

Alt Boyutlar	n	$\bar{x}$	Ss
Risk Alma	334	29,60	3,73
Fırsatları Görme	334	39,05	4,84
Kendine Güven	334	30,70	3,42
Duygusal Zeka	334	34,50	4,05
Yenilikçi Olma	334	27,14	4,79
Girişimcilik Toplam Puanı	334	161,01	17,29

Tablo 6 incelendiğinde girişimcilik ölçeği girişimcilik puan ortalaması $\bar{x}=161,01$ olarak tespit edilmiştir. Ölçekten alınabilecek en yüksek puanın 190 olduğu düşünüldüğünde sınıf öğretmenlerinin girişimcilik özelliklerinin yüksek olduğu söylenebilir.

Girişimcilik ölçeğinin alt boyutlarında ise en yüksek ortalama fırsatları görme alt boyutunda $\bar{x}=39,05$ olarak görülmüştür. En düşük ortalama ise yenilikçi olma alt boyutunda $\bar{x}=27,14$ olarak gerçekleşmiştir. Duygusal zekâ alt boyutunda puan ortalaması $\bar{x}=34,50$, kendine güven alt boyutunda puan ortalaması $\bar{x}=30,70$ ve

risk alma boyutu puan ortalaması ise $\bar{x}=29,60$ olarak hesaplanmıştır. Bu sonuçlar sınıf öğretmenlerinin risk alma, fırsatları görme, kendine güven, duygusal zeka ve yenilikçi olma özelliklerinin yüksek olduğunu göstermektedir.

3.2.İKİNCİ ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR

Araştırmanın ikinci alt problemi “Sınıf öğretmenlerinin girişimcilik özellikleri cinsiyet, hizmet süresi ve eğitim durumu değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?” şeklindedir. Bu alt probleme ilişkin sonuca ulaşmak için katılımcıların Girişimcilik Ölçeğine verdikleri cevapların cinsiyet, eğitim durumu ve hizmet süresi, değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin analiz sonuçları aşağıdaki tablolarda verilmiştir.

3.2.1.Sınıf Öğretmenlerinin Girişimcilik Özelliklerinin Cinsiyet Değişkenine İlişkin Bulguları

Sınıf öğretmenlerinin girişimcilik ölçeğine verdikleri cevapların cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğine ilişkin sonuçlara ulaşabilmek için girişimcilik ölçeğinden elde edilen veriler Mann Whitney U testine tutulmuş ve sonuçları tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7. Sınıf Öğretmenlerinin Girişimcilik Özelliklerinin Cinsiyet Değişkenine İlişkin Sonuçları

Girişimcilik Boyutları	Cinsiyet	n	$\bar{x}$	Ss	U	p
Risk Alma	Kadın	144	28,69	3,75	10360,00	,000
	Erkek	190	30,29	3,57		
Fırsatları Görme	Kadın	144	38,75	4,02	11834,00	,034
	Erkek	190	39,29	5,38		
Kendine Güven	Kadın	144	30,94	3,46	12452,00	,157
	Erkek	190	30,51	3,38		
Duygusal Zeka	Kadın	144	35,08	3,56	12026,00	,057
	Erkek	190	34,06	4,34		

Tablo 7. (Devam) Sınıf Öğretmenlerinin Girişimcilik Özelliklerinin Cinsiyet Değişkenine İlişkin Sonuçları

Yenilikçi Olma	Kadın	144	26,59	4,61	12194,00	,088
	Erkek	190	27,55	4,89		
Girişimcilik Toplam Puanı	Kadın	144	160,06	16,29	12704,00	,264
	Erkek	190	161,72	18,01		

Tablo 7’de sunulan veriler incelendiğinde girişimcilik ölçeğinin bütününde cinsiyet değişkenine göre istatistiksel olarak herhangi bir anlamlı farklılık saptanmamış ($p>0.05$) fakat erkek ($\bar{x}=161,72$) ve kadın ($\bar{x}=161,72$) sınıf öğretmenlerinin girişimcilik toplam puanı ortalamalarının birbirine oldukça yakın olduğu görülmüştür. Girişimcilik ölçeğinin alt boyutlarının cinsiyet değişkenine göre incelenmesi sonucunda ise;

Girişimcilik ölçeğinin risk alma alt boyutunda erkek sınıf öğretmenlerinin puan ortalamasının ($\bar{x}=30,29$), kadın sınıf öğretmenlerinin puan ortalamasına ($\bar{x}=28,69$) göre daha yüksek ve anlamlılık değeri $p<0.05$ olarak hesaplanmıştır. Yine erkek sınıf öğretmenlerinin girişimcilik ölçeği fırsatları görme alt boyutu puan ortalamalarının ($\bar{x}=39,29$), kadın sınıf öğretmenlerinin girişimcilik ölçeği fırsatları görme alt boyutu puan ortalamalarına ($\bar{x}=38,75$) göre daha yüksek ve anlamlılık değeri $p<0.05$ olarak hesaplanmıştır. Bulgular neticesinde erkek sınıf öğretmenlerinin risk alma ve fırsatları görme düzeylerinin kadın sınıf öğretmenlerine oranla daha yüksek düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

Girişimcilik ölçeğinin kendine güven, duygusal zeka ve yenilikçi olma boyutlarının cinsiyet değişkenine göre incelenmesi sonucunda ise istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığa rastlanmamış fakat kadın sınıf öğretmenlerinin girişimcilik ölçeği kendine güven alt boyutu puan ortalamalarının ($\bar{x}=30,94$), erkek sınıf öğretmenlerinin puan ortalamalarına ($\bar{x}=30,51$) göre daha yüksek olduğu; yine kadın sınıf öğretmenlerinin girişimcilik ölçeği duygusal zekâ alt boyutu puan ortalamalarının ($\bar{x}=35,08$), erkek sınıf öğretmenlerinin puan ortalamalarına ($\bar{x}=34,06$) göre daha yüksek düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Yenilikçi olma alt boyutunda ise erkek sınıf öğretmenlerinin girişimcilik ölçeği yenilikçi olma alt boyutu puan ortalamalarının ($\bar{x}=27,55$), kadın sınıf öğretmenlerinin puan ortalamalarına ($\bar{x}=26,59$) göre daha yüksek düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

Bulgular neticesinde erkek sınıf öğretmenlerinin kendine güven, duygusal zeka ve yenilikçi olma düzeylerinin birbirine çok yakın olduğu görülmektedir.

3.2.2.Sınıf Öğretmenlerinin Girişimcilik Özelliklerinin Eğitim Durumu Değişkenine İlişkin Bulguları

Sınıf öğretmenlerinin girişimcilik ölçeğine verdikleri cevapların eğitim durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğine ilişkin sonuçlara ulaşabilmek için girişimcilik ölçeğinden elde edilen veriler Mann Whitney U testine tutulmuş ve sonuçları tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8. Sınıf Öğretmenlerinin Girişimcilik Özelliklerinin Eğitim Durumu Değişkenine Göre Sonuçları

Girişimcilik Boyutları	Eğitim Durumu	n	$\bar{x}$	Ss	U	p
Risk Alma	Lisans	286	29,29	3,65	4558,00	,000
	Lisansüstü	48	31,45	3,70		
Fırsatları Görme	Lisans	286	38,87	4,91	5746,00	,070
	Lisansüstü	48	40,16	4,32		
Kendine Güven	Lisans	286	30,56	3,42	5490,00	,025
	Lisansüstü	48	31,50	3,32		
Duygusal Zeka	Lisans	286	34,60	3,88	6626,00	,699
	Lisansüstü	48	33,91	4,95		
Yenilikçi Olma	Lisans	286	26,88	4,82	5344,00	,014
	Lisansüstü	48	28,66	4,35		
Girişimcilik Toplam Puanı	Lisans	286	160,22	17,42	5610,00	,043
	Lisansüstü	48	165,70	15,82		

Girişimcilik ölçeğinden alınan genel puanlara bakıldığında lisansüstü eğitime sahip sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları $\bar{x}=165,70$, lisans mezunu sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları $\bar{x}=160,22$ ve anlamlılık değeri $p<0,05$ olarak hesaplanmıştır. Bulgular neticesinde lisansüstü eğitime sahip sınıf öğretmenleri lehine anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiş ve lisansüstü eğitime sahip sınıf öğretmenlerinin girişimcilik düzeylerinin daha yüksek olduğu saptanmıştır.

Girişimcilik ölçeğinin alt boyutlarının eğitim durumu değişkenine göre incelenmesi sonucunda ise risk alma alt boyutunda lisansüstü eğitimi olan sınıf

öğretmenlerinin puan ortalamaları $\bar{x}=31,45$, lisans mezunu sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları $\bar{x}=29,29$ ve anlamlılık değeri $p<0.05$ olarak hesaplanmıştır. Yine kendine güven alt boyutunda lisansüstü eğitime sahip sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları $\bar{x}=31,50$, lisans mezunu sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları $\bar{x}=30,56$, ve anlamlılık değeri $p<0,05$ olarak hesaplanmıştır. Aynı şekilde girişimcilik ölçeği yenilikçi olma alt boyutunda da lisansüstü eğitime sahip sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları $\bar{x}=28,66$, lisans mezunu sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları $\bar{x}=26,88$ ve anlamlılık değeri $p<0,05$ olarak hesaplanmıştır. Bu bulgular neticesinde lisansüstü eğitime sahip sınıf öğretmenlerinin risk alma, kendine güven, ve yenilikçi olma düzeylerinin lisans mezunu sınıf öğretmenlerine oranla daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Girişimcilik ölçeği fırsatları görme alt boyutu ve duygusal zeka alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma olmamasına karşın fırsatları görme alt boyutunda lisansüstü eğitime sahip sınıf öğretmenlerinin puan ortalamalarının ($\bar{x}=40,16$), lisans mezunu sınıf öğretmenlerinin ortalamalarına ($\bar{x}=38,87$) oranla daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Duygusal zeka alt boyutunda ise lisans mezunu sınıf öğretmenlerinin puan ortalamalarının ($\bar{x}=34,60$), lisansüstü eğitime sahip sınıf öğretmenlerinin puan ortalamalarına ($\bar{x}=33,91$) oranla daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgular neticesinde lisans mezunu sınıf öğretmenleri ile lisansüstü eğitime sahip sınıf öğretmenlerinin fırsatları görme ve duygusal zeka düzeylerinin birbirine yakın olduğu görülmüştür.

3.2.3.Sınıf Öğretmenlerinin Girişimcilik Özelliklerinin Hizmet Süresi Değişkenine İlişkin Bulguları

Sınıf öğretmenlerinin girişimcilik ölçeğine verdikleri cevapların hizmet süresi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğine ilişkin sonuçlara ulaşabilmek için girişimcilik ölçeğinden elde edilen veriler Kruskal Wallis H Testine tutulmuş ve sonuçları tablo 9’da verilmiştir.

Tablo 9. Sınıf Öğretmenlerinin Girişimcilik Özelliklerinin Hizmet Süresi Değişkenine Göre Sonuçları

Girişimcilik Boyutları	Eğitim Durumu	n	$\bar{x}$	Ss	X ²	p	Fark
Risk Alma	0 – 7 Yıl ¹	106	28,64	3,65	14,33	,200	-
	8 – 11 Yıl ²	84	30,02	4,13			
	12 – 20 Yıl ³	86	29,67	3,19			
	21 Yıl ve üzeri ⁴	58	30,65	3,68			
Fırsatları Görme	0 – 7 Yıl ¹	106	37,28	5,69	23,08	,000	3>1
	8 – 11 Yıl ²	84	39,04	4,70			4>1
	12 – 20 Yıl ³	86	40,06	4,13			4>2
	21 Yıl ve üzeri ⁴	58	40,82	3,02			
Kendine Güven	0 – 7 Yıl ¹	106	29,94	3,93	18,48	,000	3>1
	8 – 11 Yıl ²	84	30,04	3,53			4>1
	12 – 20 Yıl ³	86	31,65	3,08			3>2
	21 Yıl ve üzeri ⁴	58	31,62	1,89			4>2
Duygusal Zeka	0 – 7 Yıl ¹	106	34,18	4,12	23,21	,000	3>2
	8 – 11 Yıl ²	84	33,21	3,78			4>2
	12 – 20 Yıl ³	86	35,32	4,05			
	21 Yıl ve üzeri ⁴	58	35,72	3,75			
Yenilikçi Olma	0 – 7 Yıl ¹	106	26,32	4,95	24,29	,000	4>1
	8 – 11 Yıl ²	84	26,04	4,23			4>2
	12 – 20 Yıl ³	86	27,67	4,69			
	21 Yıl ve üzeri ⁴	58	29,44	4,58			
Girişimcilik Toplam Puanı	0 – 7 Yıl ¹	106	156,37	19,55	23,24	,000	4>1
	8 – 11 Yıl ²	84	158,38	16,76			4>2
	12 – 20 Yıl ³	86	164,39	14,65			3>1
	21 Yıl ve üzeri ⁴	58	168,27	13,83			

Tablo 9’da sunulan veriler incelendiğinde risk alma boyutu dışındaki tüm boyutlarda ve girişimcilik ölçeğinin tamamında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma olduğu tespit edilmiş ve farklılaşmanın hangi gruplar arasında oluştuğunu belirleyebilmek adına veriler Mann Whitney U testine tutulmuştur. Test sonucunda elde edilen verilere göre;

Fırsatları görme boyutunda 21 yıl üzeri hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamalarının ($\bar{x}$ =40,82), 0 – 7 Yıl hizmet süresi bulunan

sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{x}=37,28$) ile 8 – 11 yıl hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamasından ($\bar{x}=39,04$) daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Yine 12 – 20 yıl hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamalarının ($\bar{x}=40,06$), 0 – 7 yıl hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamasından ($\bar{x}=37,28$) daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgular neticesinde 21 yıl ve üzeri hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenlerinin fırsatları görme düzeylerinin 0 – 7 yıl hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenleri ile 8 – 11 yıl hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenlerine oranla daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir. Aynı veriler neticesinde 12 – 20 yıl hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenlerinin fırsatları görme düzeylerinin, 0 – 7 yıl hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenlerine oranla daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. 21 yıl ve üzeri hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenleri ile 12 – 20 yıl hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenleri arasında fırsatları görme alt boyutunda anlamlı bir farklılaşma tespit edilememiş fakat grupların fırsatları görme düzeylerinin birbirlerine yakın olduğu gözlemlenmiştir.

Kendine güven boyutunda 21 yıl ve üzeri hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamalarının ($\bar{x}=31,62$), 0 – 7 yıl hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{x}=29,94$) ile 8 - 11 yıl hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamasından ($\bar{x}=30,04$) daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Yine aynı şekilde 12 – 20 yıl hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamasının ($\bar{x}=31,65$), 0 – 7 yıl hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ($\bar{x}=29,94$) ile 8 - 11 yıl hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamasından ($\bar{x}=30,04$) daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgular neticesinde 21 yıl ve hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenlerinin kendine güven düzeylerinin, 0 – 7 yıl hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenleri ile 8 – 11 yıl hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenlerine oranla daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir. Yine aynı bulgular neticesinde 12 – 20 yıl hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenlerinin kendine güven düzeylerinin, 0 – 7 yıl hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenleri ile 8 – 11 yıl hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenlerine oranla daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. 21 yıl ve üzeri hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenleri ile 12 – 20 yıl hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenleri arasında kendine güven alt boyutunda anlamlı bir farklılaşma tespit edilememiş

fakat grupların kendine güven düzeylerinin birbirlerine çok yakın olduğu gözlemlenmiştir.

Duygusal zekâ boyutunda 8 – 11 yıl hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamasının ($\bar{x}=33,21$), 12 – 20 yıl hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenlerinin puan ortalaması ($\bar{x}=35,32$) ve 21 yıl ve üzeri ($\bar{x}=35,72$) hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamasından daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgu neticesinde 8 – 11 yıl hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenlerinin duygusal zekâ düzeylerinin 21 yıl ve üzeri hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenleri ile 12 – 20 yıl hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenlerine oranla daha düşük olduğu gözlemlenmiştir. Diğer gruplar arasında ise istatistiki anlamda anlamlı bir farklılaşma görülmezken, 12 – 20 yıl hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenleri ile 21 yıl ve üzeri hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenlerinin duygusal zekâ düzeylerinin yakın bir düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

Yenilikçi olma boyutunda 21 yıl ve üzeri hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamasının ($\bar{x}=29,44$), 0 – 7 yıl hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenlerinin puan ortalaması ($\bar{x}=26,32$) ve 8 – 11 yıl hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamasından ($\bar{x}=26,04$) daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgu neticesinde 21 yıl ve üzeri hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenlerinin yenilikçi olma düzeylerinin 0 – 7 yıl hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenleri ile 8 – 11 yıl hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenlerine oranla daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir. Diğer gruplar arasında istatistiki anlamda anlamlı bir farklılaşma tespit edilmemiş fakat 0 – 7 yıl hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenleri ile 8 – 11 yıl hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenlerinin yenilikçi olma düzeylerinin birbirine çok yakın düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

Girişimcilik toplam puanında 21 yıl ve üzeri hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamalarının ($\bar{x}=168,27$), 0 – 7 yıl hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenlerinin puan ortalaması ($\bar{x}=156,37$) ve 8 - 11 yıl hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamasından ($\bar{x}=158,38$) daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Yine aynı şekilde 12 – 20 yıl hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamalarının ($\bar{x}=164,39$), 0 – 7 yıl hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamasından ($\bar{x}=156,37$) daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir. Bu bulgular neticesinde 21 yıl ve üzeri hizmet süresi bulunan sınıf

öğretmenlerinin girişimcilik düzeylerinin, 0 – 7 yıl hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenleri ile 8 – 11 yıl hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenlerine oranla daha yüksek düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Yine aynı bulgular neticesinde 12 – 20 yıl hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenlerinin girişimcilik düzeylerinin, 0 – 7 yıl hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenlerine oranla daha yüksek düzeyde olduğu gözlemlenmiştir. Diğer gruplar arasında istatistiki anlamda anlamlı bir farklılaşmaya rastlanmamış fakat 0 – 7 yıl hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenleri ile 8 – 11 yıl hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenlerini girişimcilik düzeylerinin birbirlerine yakın olduğu tespit edilmiştir.

Son olarak risk alma boyutunda ise gruplar arasında anlamlı bir farklılaşmaya rastlanmamış fakat grupların risk alma düzeylerinin birbirine çok yakın bir düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

3.3.ÜÇÜNCÜ ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR

Araştırmanın üçüncü alt problemi “Sınıf öğretmenlerinin karar verme stilleri ne durumdadır?” şeklindedir. Bu alt probleme ilişkin sonuca ulaşmak için Melbourne Karar Verme Ölçeğinin her bir alt boyutundan alınan puanların aritmetik ortalaması ($\bar{x}$) ve standart sapması (Ss) hesaplanmıştır.

Tablo 10. Sınıf Öğretmenlerinin Karar Verme Stilleri Düzeyi

Alt Boyutlar	n	$\bar{x}$	Ss
Karar Vermede Özsaygı	334	9,52	1,32
Dikkatli Karar Verme Stili	334	8,08	1,08
Kaçıngan Karar Verme Stili	334	5,59	1,83
Erteleyici Karar Verme Stili	334	5,21	1,34
Panik Karar Verme Stili	334	4,80	1,29

Çalışma kapsamına alınan sınıf öğretmenlerinin Melbourne Karar Verme Ölçeği karar vermede özsaygı puan ortalaması ($\bar{x}=9,52$) olarak tespit edilmiştir. Katılımcıların ölçeğin toplamından alabilecekleri (min.0-max12) değerler düşünüldüğünde sınıf öğretmenlerinin karar vermede öz saygı puan ortalamaları yüksek seviyede özsaygı düzeyine sahip olduklarının göstergesidir. Yine aynı şekilde karar verme stillerinden dikkatli karar verme stilinde elde edilen puan

ortalamasından ($\bar{x}=8,08$) hareketle katılımcıların ölçeğin toplam puanından alabilecekleri (min.0-max12) değerler göz önüne alındığında sınıf öğretmenlerinin yüksek seviyede dikkatli karar verme stilline sahip oldukları söylenebilir.

Kaçıngan karar verme stili puan ortalaması ($\bar{x}=5,59$) ile katılımcıların ölçeğin toplamından alabilecekleri (max:12) değerler düşünüldüğünde sınıf öğretmenlerinin düşük seviyede kaçıngan karar verme stiline sahip oldukları, erteleyici karar verme stili puan ortalaması ($\bar{x}=5,21$) ile katılımcıların ölçeğin toplamından alabilecekleri (max:10) değerler düşünüldüğünde sınıf öğretmenlerinin orta seviyede erteleyici karar verme stiline sahip oldukları ve yine panik karar verme stilinde ise puan ortalaması ($\bar{x}=4,80$) ile katılımcıların ölçeğin toplam puanından alabilecekleri (max:10) değerler düşünüldüğünde sınıf öğretmenlerinin orta seviyede panik karar verme stiline sahip oldukları söylenebilir.

3.4. DÖRDÜNCÜ ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR

Araştırmanın dördüncü alt problemi “Sınıf Öğretmenlerinin karar verme stilleri cinsiyet, hizmet süresi ve eğitim durumu değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?” şeklindedir. Bu alt probleme ilişkin sonuca ulaşmak için katılımcıların Melbourne Karar Verme Ölçeğine verdikleri cevapların cinsiyet, eğitim durumu ve hizmet süresi değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin analiz sonuçları aşağıdaki tablolarda verilmiştir.

3.4.1. Sınıf Öğretmenlerinin Karar Verme Stillерinin Cinsiyet Değişkenine İlişkin Bulguları

Sınıf öğretmenlerinin Melbourne Karar Verme ölçeğine verdikleri cevapların cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğine ilişkin sonuçlara ulaşabilmek için girişimcilik ölçeğinden elde edilen veriler Mann Whitney U testine tutulmuş ve sonuçları tablo 11’de verilmiştir

Tablo 11. Sınıf Öğretmenlerinin Karar Verme Becerilerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Sonuçları

Alt Boyutlar	Cinsiyet	n	$\bar{x}$	Ss	U	p
Karar Vermede Özsaygı	Kadın	144	7,20	1,46	10982,0	,001
	Erkek	190	7,75	1,15		
Dikkatli Karar Verme Stili	Kadın	144	8,09	0,96	13498,0	,826
	Erkek	190	8,08	1,16		
Kaçınan Karar Verme Stili	Kadın	144	5,77	1,79	11668,0	,019
	Erkek	190	5,46	1,85		
Erteleyici Karar Verme Stili	Kadın	144	5,40	1,32	11848,0	,030
	Erkek	190	5,07	1,34		
Panik Karar Verme Stili	Kadın	144	4,80	1,31	13356,0	,698
	Erkek	190	4,80	1,28		

Melbourne Karar Verme Ölçeği karar vermede özsaygı alt boyutu cinsiyet değişkenine göre incelendiğinde erkek sınıf öğretmenlerinin puan ortalamasının ($\bar{x}=7,75$), kadın sınıf öğretmenlerinin puan ortalamasına ($\bar{x}=7,20$) göre daha yüksek ve anlamlılık değeri $p<0.05$ olarak hesaplanmıştır. Kadın sınıf öğretmenlerinin Kaçınan Karar Verme Stili puan ortalamalarının ($\bar{x}=8,09$), erkek sınıf öğretmenleri Kaçınan Karar Verme Stili puan ortalamalarına göre daha yüksek ve anlamlılık değeri $p<0.05$ olarak hesaplanmıştır. Yine aynı şekilde kadın sınıf öğretmenlerinin Erteleyici Karar Verme Stili puan ortalamalarının ($\bar{x}=5,40$), erkek sınıf öğretmeni Erteleyici Karar Verme Stili puan ortalamalarına göre ($\bar{x}=5,07$) daha yüksek ve anlamlılık değeri $p<0.05$ olarak hesaplanmıştır.

Bu bulgular neticesinde erkek sınıf öğretmenlerinin karar vermede öz saygı düzeylerinin kadın sınıf öğretmenlere oranla daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir. Yine aynı bulgular neticesinde kadın sınıf öğretmenlerinin kaçınan ve erteleyici karar verme stili düzeylerinin erkek sınıf öğretmenlerine oranla daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Dikkatli karar verme stili ve panik karar verme stilleri için ise yapılan analizler sonucunda cinsiyet değişkeni bağlamında istatistiksel anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır. Fakat erkek sınıf öğretmenlerinin dikkatli karar verme

stili puan ortalamasının, kadın sınıf öğretmenlerinin dikkatli karar verme stili puan ortalaması ile çok yakın olduğu tespit edilmiştir. Yine aynı şekilde tablo 11’de sunulan veriler ışığında erkek sınıf öğretmenleri panik karar verme stili puan ortalamaları ile kadın sınıf öğretmenleri panik karar verme stili puan ortalamalarının eşit olduğu gözlemlenmiştir.

3.4.2. Sınıf Öğretmenlerinin Karar Verme Stillerinin Eğitim Durumu Değişkenine İlişkin Bulguları

Sınıf öğretmenlerinin Melbourne Karar Verme Ölçeğine verdikleri cevapların eğitim durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğine ilişkin sonuçlara ulaşabilmek için girişimcilik ölçeğinden elde edilen veriler Mann Whitney U testine tutulmuş ve sonuçları tablo 12’de verilmiştir.

Tablo 12. Sınıf Öğretmenlerinin Girişimcilik Özelliklerinin Eğitim Durumu Değişkenine Göre Sonuçları

Alt Boyutlar	Eğitim Durumu	n	$\bar{x}$	Ss	U	p
Karar Vermede Özsaygı	Lisans	286	7,45	1,37	5550,000	,025
	Lisansüstü	48	7,91	0,87		
Dikkatli Karar Verme Stili	Lisans	286	8,04	1,08	5770,000	,062
	Lisansüstü	48	8,33	1,07		
Kaçıngan Karar Verme Stili	Lisans	286	5,60	1,80	6422,000	,468
	Lisansüstü	48	5,58	1,99		
Erteleyici Karar Verme Stili	Lisans	286	5,25	1,34	5792,000	,073
	Lisansüstü	48	4,95	1,32		
Panik Karar Verme Stili	Lisans	286	4,83	1,21	5950,000	,122
	Lisansüstü	48	4,58	1,67		

Melbourne Karar Verme Ölçeği Karar Vermede Özsaygı boyutu eğitim durumu değişkenine göre incelendiğinde lisansüstü eğitime sahip sınıf öğretmenlerinin karar vermede özsaygı puan ortalamalarının ($\bar{x}=7,91$), lisans

mezunu sınıf öğretmenlerinin puan ortalamasına ($\bar{x}=7,45$) göre daha yüksek ve anlamlılık değeri $p<0,05$ olarak hesaplanmıştır. Bu bulgular neticesinde lisansüstü eğitime sahip sınıf öğretmenlerinin karar vermede özsaygı düzeylerinin lisans mezunu sınıf öğretmenlerine oranla daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 12’de sunulan veriler incelendiğinde dikkatli karar verme stili, kaçınan karar verme stili, erteleyici karar verme stili ve panik karar verme stili için eğitim durumu değişkeni bağlamında istatistiki anlamda anlamlı bir farklılaşmaya rastlanmamıştır. Fakat lisansüstü eğitime sahip sınıf öğretmenlerinin dikkatli karar verme stili, kaçınan karar verme stili, erteleyici karar verme stili ve panik karar verme stili puan ortalamalarının, lisans mezunu sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ile çok yakın olduğu gözlemlenmiştir.

3.4.3. Sınıf Öğretmenlerinin Karar Verme Stillerinin Hizmet Süresi Değişkenine İlişkin Bulguları

Sınıf öğretmenlerinin Melbourne Karar Verme ölçeğine verdikleri cevapların hizmet süresi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğine ilişkin sonuçlara ulaşabilmek için Melbourne Karar Verme ölçeğinden elde edilen veriler Kruskal Wallis H Testine tutulmuş ve sonuçları tablo13’de verilmiştir.

Tablo 13. Sınıf Öğretmenlerinin Karar Verme Stillerinin Hizmet Süresi Değişkenine Göre Sonuçları

Alt Boyutlar	Eğitim Durumu	n	$\bar{x}$	Ss	X^2	p	Fark
Karar Vermede Özsaygı	0 – 7 Yıl ¹	106	7,56	1,42	2,87	,411	-
	8 – 11 Yıl ²	84	7,57	1,26			
	12 – 20 Yıl ³	86	7,51	1,36			
	21 Yıl ve üzeri ⁴	58	7,37	1,16			
Dikkatli Karar Verme Stili	0 – 7 Yıl ¹	106	8,03	0,99	4,53	,210	-
	8 – 11 Yıl ²	84	7,95	1,02			
	12 – 20 Yıl ³	86	8,20	1,11			
	21 Yıl ve üzeri ⁴	58	8,20	1,25			

Tablo 13. (Devam) Sınıf Öğretmenlerinin Karar Verme Stillерinin Hizmet Süresi Değişkenine Göre Sonuçları

Kaçınan	0 – 7 Yıl ¹	106	5,98	1,80	14,06	,003	1>3
Karar	8 – 11 Yıl ²	84	5,57	1,44			1>4
Verme Stili	12 – 20 Yıl ³	86	5,32	2,00			
	21 Yıl ve üzeri ⁴	58	5,34	2,02			
Erteleyici	0 – 7 Yıl ¹	106	5,41	1,22	13,42	,004	1>4
Karar	8 – 11 Yıl ²	84	5,21	1,46			2>4
Verme Stili	12 – 20 Yıl ³	86	5,30	1,49			3>4
	21 Yıl ve üzeri ⁴	58	4,72	0,98			
Panik	0 – 7 Yıl ¹	106	5,28	1,42	17,15	,001	1>2
Karar	8 – 11 Yıl ²	84	4,50	1,01			1>3
Verme Stili	12 – 20 Yıl ³	86	4,74	1,44			1>4
	21 Yıl ve üzeri ⁴	58	4,44	0,86			

Tablo 13’de sunulan veriler incelendiğinde kaçınan karar verme stili, erteleyici karar verme stili ve panik karar verme stili alt boyutlarında istatistiki anlamda bir farklılaşma olduğu tespit edilmiş ve farklılaşmanın hangi gruplar arasında oluştuğunu belirleyebilmek adına veriler Mann Whitney U testine tutulmuştur. Test sonucunda elde edilen verilere göre;

Kaçınan karar verme stili hizmet süresi değişkenine göre incelendiğinde 21 yıl ve üzeri hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamasının ($\bar{x}=5,34$), 0- 7 yıl hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamasından ($\bar{x}=5,98$) daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Yine aynı şekilde 12 – 20 yıl hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenlerinin kaçınan karar verme stili puan ortalamalarının ($\bar{x}=5,32$), 0- 7 yıl hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamasından ($\bar{x}=5,98$) daha düşük olduğu gözlemlenmiştir. Bu bulgular neticesinde 0 – 7 yıl hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenlerinin kaçınan karar verme stili düzeylerinin 12 – 20 yıl hizmeti bulunan sınıf öğretmenleri ile 21 yıl ve üzeri hizmeti bulunan sınıf öğretmenlerine oranla daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Diğer gruplar arasında istatistiki anlamda anlamlı bir farklılaşmaya rastlanmamasına karşın 21 yıl ve üzeri hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenlerinin kaçınan karar verme stili puan ortalamaları ile 12 – 20 yıl hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ile çok yakın olduğu gözlemlenmiştir.

Erteleyici karar verme stilinde 0 – 7 yıl hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenlerinin erteleyici karar verme stili puan ortalamalarının ($\bar{x}=5,41$), 21 yıl ve üzeri hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamasından ($\bar{x}=4,72$) daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Yine 8 – 11 yıl hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenlerinin erteleyici karar verme stili puan ortalamasının ($\bar{x}=5,21$), 21 yıl ve üzeri hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamasından ($\bar{x}=4,72$) daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Aynı şekilde 12 – 20 yıl hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenlerinin erteleyici karar verme stili puan ortalamalarının ($\bar{x}=5,30$), 21 yıl ve üzeri hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamasından ($\bar{x}=4,72$) daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgular neticesinde 21 yıl ve üzeri hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenlerinin erteleyici karar verme stili düzeylerinin, 0 – 7 yıl hizmet süresi bulunan, 8 – 11 yıl hizmet süresi bulunan ve 12 – 20 yıl hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenlerine oranla daha düşük düzeyde olduğu gözlemlenmiştir. Yapılan analizler sonucunda diğer gruplar arasında istatistiki anlamda anlamlı bir farklılaşmaya rastlanmamış fakat 0 – 7 yıl hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenlerinin erteleyici karar verme stili puan ortalamaları ile 8 – 11 yıl hizmet süresi bulunan ve 12 – 20 yıl hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamalarının çok yakın olduğu gözlemlenmiştir.

Panik karar verme stilinde ise, 0 – 7 yıl hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenlerinin panik karar verme stilleri puan ortalamalarının ($\bar{x}=5,28$), 8 – 11 yıl hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamalarından ($\bar{x}=4,50$) daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Yine 0 – 7 yıl hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenlerinin panik karar verme stilleri puan ortalamalarının ($\bar{x}=5,28$), 12 – 20 yıl hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamasından ($\bar{x}=4,74$) daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir. Aynı şekilde 0 – 7 yıl hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenlerinin panik karar verme stilleri puan ortalamalarının ($\bar{x}=5,28$), 21 yıl ve üzeri hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamasından ($\bar{x}=4,44$) daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgular neticesinde 0 – 7 yıl hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenlerinin panik karar verme stili düzeylerinin 8 – 11 yıl hizmet süresi bulunan, 12- 20 yıl hizmet süresi bulunan ve 21 yıl ve üzeri hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenlerine oranla daha yüksek olduğu saptanmıştır. Diğer gruplar arasında istatistiksel anlamda anlamlı bir farklılaşmaya rastlanmamış fakat 8 – 11

yıl hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenlerinin panik karar verme puan ortalamaları ile 21 yıl ve üzeri hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamalarının çok yakın olduğu tespit edilmiştir.

Karar vermede özsaygı ve dikkatli karar verme stilinde ise hizmet süresi değişkeni bağlamında istatistiki anlamda anlamlı bir farklılaşmaya rastlanmamıştır. Fakat karar vermede özsaygı puan ortalamalarının birbirlerine çok yakın olduğu tespit edilmiştir. Yine aynı şekilde dikkatli karar verme stilinde ise 12 – 20 yıl hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenlerinin dikkatli karar verme stili puanı ile 21 yıl ve üzeri hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamalarının eşit olduğu saptanmıştır.

3.5. BEŞİNCİ ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR

Araştırmanın beşinci alt problemi “Sınıf öğretmenlerinin girişimcilik özellikleri ile karar verme stilleri puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki var mıdır?” şeklindedir. Sınıf öğretmenlerini girişimcilik özellikleri ile karar verme stilleri puanları arasındaki farklılığı bulmak için yapılan Sperman Brown Sıra Farkları Korelasyonu sonuçları tablo 14’de verilmiştir.

Tablo 14. Sınıf Öğretmenlerinin Girişimcilik Özellikleri ile Karar Verme Stilleri Puanları Arasındaki Korelasyon Sonuçları

		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
1.Karar Vermede Özsaygı	<i>r</i>	1,000										
	<i>p</i>	-										
2.Dikkatli Karar Verme	<i>r</i>	,280**	1,000									
	<i>p</i>	,000	-									
3.Kaçıngan Karar Verme	<i>r</i>	-,234**	-,161**	1,000								
	<i>p</i>	,000	,003	-								
4.Erteleyici Karar Verme	<i>r</i>	-,186**	-,031	,357**	1,000							
	<i>p</i>	,001	,575	,000	-							
5.Panik Karar Verme	<i>r</i>	-,081	-,063	,432**	,240**	1,000						
	<i>p</i>	,138	,254	,000	,000	-						
6.Girişimcilik	<i>r</i>	,081	,163**	-,255**	-,362**	-,270**	1,000					
	<i>p</i>	,141	,003	,000	,000	,000	-					
7.Risk Alma	<i>r</i>	,194**	,162**	-,263**	-,309**	-,280**	,712**	1,000				
	<i>p</i>	,000	,003	,000	,000	,000	,000	-				
8.Fırsatları Görme	<i>r</i>	-,010	,116*	-,176**	-,297**	-,230**	,865**	,626**	1,000			
	<i>p</i>	,857	,033	,001	,000	,000	,000	,000	-			
9.Kendine Güven	<i>r</i>	,134*	,167**	-,263**	-,297**	-,251**	,811**	,455**	,685**	1,000		
	<i>p</i>	,014	,002	,000	,000	,000	,000	,000	,000	-		
10.Duygusal Zeka	<i>r</i>	,026	,201**	-,226**	-,304**	-,185**	,813**	,442**	,615**	,669**	1,000	
	<i>p</i>	,639	,000	,000	,000	,001	,000	,000	,000	,000	-	
11.Yenilikçi Olma	<i>r</i>	,068	,107*	-,209**	-,316**	-,223**	,849**	,477**	,613**	,629**	,630**	1,000
	<i>p</i>	,216	,050	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	-

* $p < .05$, ** $p < .01$

Tablo 14’de sunulan veriler incelendiğinde girişimcilik ölçeği tüm alt boyutları arasında aynı yönlü anlamlı ilişkilerin olduğu tespit edilmiştir. Melbourne karar verme ölçeği alt boyutları arasında ise karar vermede özsaygı ile kaçınan karar verme ve erteleyici karar verme stilleri arasında ters yönlü anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Aynı şekilde kaçınan karar verme stili ile dikkatli karar verme stili arasında da ters yönlü anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Karar vermede özsaygı ile dikkatli karar verme stili arasında, erteleyici karar verme stili ile kaçınan ve panik karar verme stilleri arasında, panik karar verme stili ile kaçınan karar verme stili arasında aynı yönlü anlamlı bir ilişkinin olduğu tespit edilmiştir.

Ölçeklerin birbiri alt boyutları ile ilişkileri incelendiğinde ise karar vermede özsaygı ile girişimcilik ölçeğinin kendine güven ve risk alma boyutları arasında aynı yönlü anlamlı bir ilişkinin olduğu tespit edilmiştir. Dikkatli karar verme stili ile girişimcilik ölçeği genel puanı ve girişimcilik ölçeği tüm alt boyutları arasında aynı yönlü anlamlı bir ilişkinin olduğu tespit edilmiştir. Kaçınan karar verme stili ile girişimcilik ölçeği genel puanı ve girişimcilik ölçeği tüm alt boyutları arasında ters yönlü anlamlı bir ilişkinin olduğu tespit edilmiştir. Erteleyici karar verme stili ile girişimcilik ölçeği genel puanı ve girişimcilik ölçeği tüm alt boyutları arasında ters yönlü anlamlı bir ilişkinin olduğu tespit edilmiştir. Panik karar verme stili ile girişimcilik ölçeği genel puanı ve girişimcilik ölçeği tüm alt boyutları arasında ters yönlü anlamlı bir ilişkinin olduğu tespit edilmiştir.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Çalışmanın bu bölümünde çalışma sonucunda elde edilen veriler alan yazında ilgili çalışmalar ile kıyaslanarak tartışılmış ve sonuçlara ulaşılmıştır.

Sonuç ve Tartışma

Bu çalışmayla sınıf öğretmenlerinin girişimcilik özellikleri ile karar verme becerileri tespit edilmeye çalışılmıştır. Girişimcilik özellikleri ve karar verme becerisinin cinsiyet, hizmet süresi ve eğitim durumu değişkenleri ile arasındaki ilişki ve girişimcilik özellikleri ile karar verme becerisi arasındaki ilişkiye dair bulgular yorumlanmıştır. Çalışma kapsamında belirlenmiş olan alt problemler ayrı ayrı değerlendirilerek tartışılmıştır.

Çalışmanın birinci problemi kapsamında sınıf öğretmenlerinin girişimcilik düzeyleri incelenmiştir. Sınıf öğretmenlerine uygulanan girişimcilik ölçeğinden elde edilen puanlar sınıf öğretmenlerinin girişimcilik düzeylerinin yüksek olduğunu göstermektedir (Bknz Tablo 6). Ayrıca sınıf öğretmenlerinin, girişimcilik alt boyutlarından olan risk alma, fırsatları görme, kendine güven, duygusal zeka ve yenilikçi olma özelliklerinin yüksek düzeyde olduğu tespit edilmiştir (Bknz Tablo 6). Alan yazın incelendiğinde çalışmanın bu sonucunu destekleyecek birçok çalışmaya rastlamak mümkündür. Selanik Ay ve Acar (2016) çalışmalarında sınıf öğretmenlerinin girişimcilik düzeylerinin orta seviyede olduğunu tespit etmişlerdir. Kaya (2020) yapmış olduğu çalışmasında sınıf öğretmeni adaylarının girişimcilik düzeylerinin ortalamanın üzerinde olduğunu tespit etmiştir. Çelik (2014) sınıf öğretmeni adaylarının girişimcilik düzeylerinin iyi seviyede olduğunu saptamıştır.

Alan yazında sınıf öğretmenleri dışında diğer branşlardaki öğretmen ve öğretmen adayları ile yapılan çalışmalarda da öğretmenlerin girişimcilik seviyelerinin iyi düzeyde olduğu görülmektedir. Örnek olarak coğrafya öğretmenlerinin (Akdemir, 2019) fen bilimleri öğretmenlerinin (Artık, 2019; Köken, 2020; Polat ve Aktop, 2010) fen bilimleri öğretmen adaylarının (Köstekçi, 2016; Yavaşoğlu, 2019; Öztürk, 2020), sosyal bilgiler öğretmen adaylarının (Ali,

Topping ve Tariq, 2009; Armut, 2018) ve okul öncesi öğretmen adaylarının (Özbilen, 2019) girişimcilik özelliklerinin iyi düzeyde olduğu görülmektedir.

Diğer taraftan alan yazında sınıf öğretmenlerinin girişimcilik düzeyinin düşük olduğunu gösteren birkaç çalışmada bulunmaktadır. Akyürek (2013) tarafından sınıf öğretmenlerinin girişimcilik düzeylerinin düşük olduğu tespit edilmiştir. Yine aynı şekilde Özbilen ve Oklay (2017) sınıf ve çeşitli branş öğretmenlerin girişimcilik düzeylerinin düşük seviyede olduğunu tespit etmişlerdir. İlgili çalışmaların sonuçlarının, yürütülen bu çalışma ile farklılık göstermesinde araştırmalarda farklı veri toplama araçlarının kullanılmasının ve örneklem gruplarının her araştırma için farklı kişisel özelliklere sahip olmasının etkili olduğu düşünülmektedir. Büyüköztürk vd. (2018) göre araştırmalarda farklı veri toplama araçlarının kullanımı farklı sonuçlar elde edilmesine neden olabilmektedir. Yine aynı şekilde Gürbüz ve Şahin (2015), örneklem gruplarındaki farklılaşmaların çalışma sonucunda elde edilecek verileri etkileyebileceğini belirtmektedir.

Çalışmanın ikinci alt probleminde sınıf öğretmenlerinin girişimcilik özellikleri cinsiyet değişkeni bağlamında incelenmiştir. Çalışma sonucunda sınıf öğretmenlerinin girişimcilik ölçeğinin girişimcilik toplam puanının cinsiyet değişkeni açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir (Bknz Tablo 7). Bu sonuçlar ışığında girişimcilik özellikleri bağlamında katılımcıların kadın ya da erkek olmasının girişimcilik düzeyini etkileyen bir faktör olmadığı söylenebilir. Alan yazın incelendiğinde elde edilen bu sonuç, Yılmaz ve Sünbül (2009), Bilge ve Bal (2012) ve Çelik (2014) tarafından yürütülen çalışma sonucuyla paralellik göstermektedir. Fakat alan yazında girişimcilik özellikleri ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı farklılık oluştuğunu tespit eden çalışmalara da rastlamak mümkündür. Kılıç, Keklik ve Barış (2012), Çermik (2015) ve Ateş (2018) tarafından yapılan çalışma sonuçlarında ise kadınlar lehine anlamlı bir farklılaşma tespit edilmiş ve kadınların girişimcilik düzeylerinin erkeklere oranla daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu çalışmada bu durumun ortaya çıkma sebebi; katılımcıların girişimcilik özelliklerinin anlık olarak saptanmaya çalışılmış olması olduğu düşünülmektedir. Katılımcılar farklı zaman dilimlerinde aynı ölçek sorularına farklı düzeyde cevaplar verebilmektedir (Denizoğlu, 2008).

Ayrıca girişimciliğin alt boyutları ile cinsiyet arasındaki ilişkiye bakıldığında ise; girişimciliğin alt boyutları olan kendine güven, duygusal zeka, yenilikçi olma özellikleri ile cinsiyet değişkeni bağlamında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Fakat girişimcilik ölçeğinin risk alma ve fırsatları görme boyutunda ise ölçeğin tamamı ve diğer alt boyutların tersine cinsiyet bağlamında istatistiksel olarak erkek sınıf öğretmenleri lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu tespit edilmiştir (Bknz, Tablo 7). Alan yazın incelendiğinde Avşar (2007) tarafından üniversite öğrencilerinin girişimcilik özelliklerinin belirlenmesi üzerine yapılan çalışmada erkek öğrencilerin risk alma düzeylerinin kadın öğrencilere oranla daha yüksek olduğu saptanmıştır. Yazıcı (2014) tarafından ortaokul yöneticilerinin girişimcilik düzeylerini incelemek üzere yapılan araştırma neticesinde erkek yöneticilerin risk alma ve fırsatları görme özelliklerinin kadın yöneticilere oranla daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Yine Tezcan vd. (2019) tarafından yürütülen çalışma sonucunda erkek katılımcıların risk alma özelliklerinin kadın katılımcılara oranla daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Tespit edilen bu sonuçlar ışığında bu durumun erkek sınıf öğretmenlerinin risk alma ve fırsatları görme düzeylerinin kadın sınıf öğretmenlerine oranla daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılabilir. Çalışma sonucunda ulaşılan bu duruma toplum tarafından cinsiyet kimliklerine yüklenen rollerin ve bireyler üzerindeki kültürel etkilerin neden olduğu düşünülmektedir (Kabeer, 1994; Dwyer ve Bruce, 1988).

Çalışmanın üçüncü alt probleminde sınıf öğretmenlerinin girişimcilik özellikleri eğitim durumu bağlamında incelenmiştir. Çalışma sonucunda sınıf öğretmenlerinin girişimcilik ölçeği girişimcilik toplam puanının eğitim durumu değişkeni bağlamında lisansüstü eğitime sahip sınıf öğretmenleri lehine istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma gösterdiği tespit edilmiştir (Bknz. Tablo 8). Alan yazın incelendiğinde Yazıcı (2014) tarafından yürütülen ortaokul yöneticilerinin girişimcilik yeterlilik düzeyleri isimli çalışmada okullarda çalışan yöneticiler önlisans, lisans ve lisansüstü eğitim seviyesi olmak üzere üç gruba ayrılmış ve lisansüstü eğitime sahip yöneticilerin diğer gruplara oranla girişimcilik düzeyinin daha yüksek olduğu ve yine diğer gruplardan daha fazla yenilikçi özelliklere sahip olduğu saptanmıştır. Çermik (2015) tarafından sosyal bilgiler öğretmenliği

öğretmen adayları üzerine yapılan araştırma sonucunda öğretmen adaylarının girişimcilik düzeyinin eğitim düzeyi/ eğitim görülen sınıf düzeyi değişkenine göre incelendiğinde eğitim görülen sınıf düzeyi arttıkça girişimcilik düzeyinin arttığını ve aralarında istatistiksel anlamda anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Fakat Akyürek (2013) ise ilkokul öğretmenlerinin girişimcilik becerisine ilişkin görüşlerinin incelendiği çalışmada ilkokul öğretmenlerinin girişimcilik özelliklerinin eğitim durumu değişkeni bağlamında anlamlı bir farklılaşma göstermediğini tespit etmiştir.

Ayrıca sınıf öğretmenlerinin girişimcilik alt boyutları eğitim durumu değişkeni açısından incelenmiştir. Girişimcilik ölçeğinin fırsatları görme ve duygusal zeka alt boyutunda eğitim durumu değişkeni bağlamında istatistiksel anlamda anlamlı bir farklılaşma olmadığı tespit edilmiştir. Fakat risk alma, kendine güven ve yenilikçi olma alt boyutlarında ise lisansüstü eğitime sahip sınıf öğretmenleri lehine istatistiksel anlamda anlamlı bir farklılaşma olduğu tespit edilmiştir (Bknz, tablo 8).

Bu tespitler ışığında lisansüstü eğitime sahip sınıf öğretmenlerinin girişimcilik düzeylerinin ve risk alma, kendine güven, yenilikçi olma özelliklerinin lisans mezuniyetine sahip sınıf öğretmenlerine oranla daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonucun oluşmasında lisansüstü eğitime sahip sınıf öğretmenlerinin etkinlik ve yarışmalara katılım noktasında istekli olmasının, eğitime hissedilebilir seviyede önem vermesinin ve yenilikleri takip etmesinin etkili olduğu düşünülmektedir (Yazıcı, 2014). Ayrıca eğitim durumu değişkeninden kaynaklı bu farklılaşmanın bir nedeni de lisansüstü eğitim ile gelişen sınıf öğretmenin, girişimcilik özelliklerini destekleyici ve geliştirici yönde kazanımlara sahip olmasıdır (Turhan ve Yaraş, 2013). Aynı zamanda elde edilen bu sonuçlar girişimciliğin eğitim yoluyla desteklenerek geliştirilebildiğini de ispatlamaktadır (Balaban ve Özdemir, 2008).

Çalışmanın dördüncü alt probleminde sınıf öğretmenlerinin girişimcilik özellikleri hizmet süresi değişkeni bağlamında incelenmiştir. Sınıf öğretmenlerinin girişimcilik özellikleri ile hizmet süresi değişkeni arasında anlamlı bir ilişki vardır (Bknz, tablo 9). Çok deneyimli sınıf öğretmenlerinin (hizmet süresi 21 yıl ve üstü) ve deneyimli sınıf öğretmenlerinin (12 – 20 yıl hizmet süresi) girişimcilik düzeyleri

çok az deneyimli sınıf öğretmenleri (0 – 7 yıl hizmet süresi) ve az deneyimli sınıf öğretmenlerine (8 – 11 yıl hizmet süresi) oranla daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir (Bknz, tablo 9). Ayrıca girişimcilik ölçeğinin tamamında ve fırsatları görme, kendine güven, duygusal zeka ve yenilikçi olma alt boyutlarında hizmet süresi değişkeni bağlamında istatistiksel anlamda anlamlı farklılaşmaların olduğu tespit edilmiştir. Çok deneyimli sınıf öğretmenlerinin ve deneyimli sınıf öğretmenlerinin fırsatları görme düzeyleri çok az deneyimli sınıf öğretmenleri ve az deneyimli sınıf öğretmenlerine oranla daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir (Bknz, tablo 9). Benzer olarak çok deneyimli ve deneyimli sınıf öğretmenlerinin kendine güven, duygusal zeka ve yenilikçi olma düzeyleri az deneyimli ve çok az deneyimli sınıf öğretmenlerine oranla daha yüksektir. Fakat risk alma boyutunda ise deneyimli öğretmenler ile çok az deneyimli öğretmenler arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı tespit edilmiştir (Bknz, tablo 9). Çalışmadan elde edilen sonuç ile alan yazın karşılaştırıldığında benzer sonuçlara ulaşan çalışmalara rastlanmaktadır. Yazıcı (2014) tarafından ortaokul yöneticilerinin girişimcilik yeterlilik düzeylerine ilişkin yapılmış çalışmada girişimcilik özellikleri ile hizmet süresi değişkeni arasında anlamlı bir farklılaşma olduğu tespit edilmiş ve deneyimli öğretmenlerin risk alma, fırsatları görme, kendine güven, duygusal zeka ve yenilikçi olma düzeylerinin diğer hizmet süresi gruplarında bulunan yöneticilere oranla daha yüksek seviyede olduğu tespit edilmiştir. Yine bu çalışmada aynı şekilde deneyimli öğretmenlerin girişimcilik düzeyinin diğer hizmet süresi gruplarında bulunan yöneticilere oranla daha yüksek seviyede olduğu tespit edilmiştir. Diğer taraftan Akyürek (2013) ilkökul öğretmenlerinin girişimcilik becerisine ilişkin görüşlerinin değerlendirildiği çalışmasında katılımcı öğretmenlerin girişimcilik özellikleri ile hizmet süresi değişkeni arasında istatistiki anlamda anlamlı bir farklılaşma olmadığını tespit etmiştir. Yine aynı şekilde Akdemir (2019) coğrafya öğretmenlerinin girişimcilik özellikleri ile hizmet süresi değişkeni arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı tespit edilmiştir.

Bu sonuçlar ışığında çok az deneyimli ve az deneyimli sınıf öğretmenlerimizin girişimcilik özellikleri bağlamında yeterli düzeyde olmadıkları fakat öğretmen olarak çalıştıkça bu özelliklerini geliştirdikleri söylenebilir (Ak, Yıldırım ve Ateş, 2016). Öğretmenlerin yeterliliği arttıkça, öğrencisinin verimliliği

de artmaktadır (Kılıç, 1997). Bu durumu ülkemizde dahil olduğu Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı (PISA) sonuçları da desteklemektedir. PISA 2018 raporlarında tecrübeli öğretmenlerin daha başarılı olduğu tespit edilmiştir.

Çalışmanın beşinci alt problemi kapsamında Sınıf Öğretmenlerinin karar verme becerileri incelenmiştir. Sınıf öğretmenlerine uygulanan Melbourne Karar Verme ölçeğinden elde edilen puanlar sınıf öğretmenlerinin karar vermede öz saygı düzeylerinin yüksek düzeyde olduğunu göstermektedir (Bknz, Tablo10).

Melbourne Karar Verme Ölçeği alt boyutları için ise; karar verme stillerinden dikkatli karar verme stilinde elde edilen puanlar sınıf öğretmenlerinin yüksek seviyede dikkatli karar verme stilline sahip olduklarını göstermektedir (Bknz, Tablo 10). Kaçınan karar verme stili puanları sınıf öğretmenlerinin düşük seviyede kaçınan karar verme stiline sahip olduklarını göstermektedir (Bknz, Tablo10). Erteleyici karar verme stili puanları sınıf öğretmenlerinin orta seviyede erteleyici karar verme stiline sahip olduklarını göstermektedir (Bknz, Tablo10). Panik karar verme stili puanları ise sınıf öğretmenlerinin orta seviyede panik karar verme stiline sahip olduğunu göstermektedir (Bknz, Tablo10).

Alan yazın incelendiğinde Çetin (2009) 'in beden eğitimi öğrencilerinin karar verme stillerini belirlemek amacıyla yapmış olduğu araştırmasında katılımcı öğrencilerin karar vermede özsaygı düzeylerinin yüksek düzeyde olduğu ve karar verme stilleri alt boyutlarından; dikkatli karar verme stili düzeylerinin yüksek düzeyde, kaçınma karar verme stili düzeylerinin düşük düzeyde, erteleyici karar verme stili düzeylerinin orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Buna göre Çetin (2009) tarafından yapılan çalışma ile yürüttüğümüz bu çalışma karar vermede özsaygı, dikkatli karar verme, kaçınan karar verme ve erteleyici karar verme boyutlarında paralellik göstermektedir.

Kırgil (2015) öğretmenlerin karar verme becerilerini tespit etmek amacıyla yapmış olduğu çalışmada öğretmenlerin karar vermede özsaygı düzeylerinin yüksek düzeyde olduğunu tespit etmiştir. Yine aynı araştırma sonucunda öğretmenlerin dikkatli karar verme stili düzeyi yüksek, kaçınan karar verme stili düzeyi düşük, erteleyici karar verme stili ve panik karar verme stili düzeyi ise düşük olarak tespit edilmiştir. Buna göre Kırgil (2015) tarafından yapılan çalışma ile

yürüttüğümüz bu çalışma karar vermede özsaygı, dikkatli karar verme ve kaçınan karar verme alt boyutlarında paralellik göstermektedir.

Deli (2019) tarafından gerçekleştirilen beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin duygusal zeka ve karar verme stillerinin incelenmesi isimli çalışmada, öğretmenlerin karar vermede özsaygı düzeyi yüksek olarak tespit edilmiştir. Yine aynı araştırmada öğretmenlerin dikkatli karar verme stili düzeyi yüksek, kaçınan karar verme stili, erteleyici karar verme stili ve panik karar verme stili düzeyi düşük olarak tespit edilmiştir. Buna göre Deli (2019) tarafından gerçekleştirilen çalışma ile yürüttüğümüz bu çalışma karar vermede özsaygı, dikkatli karar verme ve kaçınan karar verme alt boyutlarında paralellik göstermektedir.

Çorapçı (2015) tarafından gerçekleştirilen sınıf öğretmenlerinin karar verme stilleri ve iş doyum düzeylerinin tespiti isimli çalışmada karar vermede özsaygı düzeyi yüksek olarak tespit edilmiştir. Yine aynı araştırma da sınıf öğretmenlerinin dikkatli karar verme stili düzeyi yüksek, kaçınan karar verme stili, erteleyici karar verme stili ve panik karar verme stili düzeyleri düşük olarak tespit edilmiştir. Bu sonuca göre Çorapçı (2015) tarafından gerçekleştirilen çalışma ile yürüttüğümüz bu çalışma karar vermede özsaygı, dikkatli karar verme ve kaçınan karar verme alt boyutlarında paralellik göstermektedir.

Demircan (2018) tarafından gerçekleştirilen beden eğitimi öğretmenlerinin problem çözme ve karar verme becerilerinin incelendiği çalışmada beden eğitimi öğretmenlerinin karar vermede özsaygı düzeyi yüksek olarak tespit edilmiştir. Yine aynı araştırmada beden eğitimi öğretmenlerinin dikkatli karar verme stili düzeyi yüksek, kaçınan karar verme stili, erteleyici karar verme stili ve panik karar verme stili düzeyleri düşük olarak tespit edilmiştir. Bu sonuca göre Demircan (2018) tarafından gerçekleştirilen çalışma ile yürüttüğümüz bu çalışmanın paralellik gösterdiği tespit edilmiştir.

Ulaş vd. (2015) tarafından sınıf öğretmenliği öğretmen adaylarının karar verme stilleri ve karar vermede özsaygı düzeylerinin belirlenmesine yönelik yapılan araştırmalarında sınıf öğretmenliği öğretmen adaylarının dikkatli karar verme stilleri puanının diğer karar verme stillerinden daha yüksek olduğunu tespit etmişlerdir. Yine aynı çalışma sonucunda sınıf öğretmenliği öğretmen adaylarının

karar vermede öz saygı düzeyinin yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu noktadan bakıldığında elde edilen sonuçların yürüttüğümüz çalışmanın sonuçları ile paralellik gösterdiği görülmektedir.

Mazlumoğlu (2019) tarafından sınıf öğretmenlerinin karar verme becerileri ile öz düzenleme becerileri arasındaki ilişkinin tespiti üzerine yapılan çalışma sonucunda sınıf öğretmenlerinin karar vermede özsaygı ve dikkatli karar verme stili düzeylerinin yüksek olduğu tespit edilmiştir. Yine aynı çalışma sonucunda sınıf öğretmenlerinin panik karar verme stili ve erteleyici karar verme stili düzeylerinin orta, kaçınan karar verme stili düzeylerinin düşük olduğu tespit edilmiştir. Bu açıdan bakıldığında elde edilen sonuçların yürüttüğümüz bu çalışma ile birebir örtüştüğü gözlemlenmektedir.

Alan yazın incelendiğinde karar vermede özsaygı, dikkatli karar verme stili ve kaçınan karar verme stili alt boyutlarında benzer sonuçlara rastlanırken erteleyici karar verme ve panik karar verme stilleri düzeylerinin diğer çalışmalarda düşük düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Büyüköztürk (2012) istatistiki anlamda anlamlı farklılaşmanın olmadığı durumlarda olay / olgu ya da durumlar hakkında çıkarımlarda bulunabilmek için aritmetik ortalamanın kullanılabileceğini belirtmiştir. Bunun üzerine düzeylerin düşük tespit edildiği ilgili çalışmalar incelenmiş, erteleyici ve panik karar verme stili puan ortalamalarının bu çalışma neticesinde elde ettiğimiz puan ortalamaları ile yakın düzeyde oldukları tespit edilmiştir.

Çalışmanın altıncı problemi kapsamında sınıf öğretmenlerinin Karar Verme Becerisi cinsiyet değişkeni bağlamında incelenmiştir. Melbourne Karar Verme Ölçeğinden elde edilen puanlar erkek sınıf öğretmenlerinin karar vermede öz saygı düzeylerinin kadın sınıf öğretmenlerine oranla daha yüksek olduğunu göstermektedir (Bknz, Tablo11). Ayrıca kadın sınıf öğretmenlerinin kaçınan ve erteleyici karar verme stili düzeylerinin erkek sınıf öğretmenlerine oranla daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Dikkatli karar verme stili ve panik karar verme stilleri için ise yapılan analizler sonucunda cinsiyet değişkeni bağlamında istatistiksel anlamda anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır (Bknz, Tablo11). Bu sonuçlar neticesinde karar verme süreçleri içerisinde erkek sınıf öğretmenlerinin daha aktif ve daha özgüvenli olduğu sonucuna ulaşılabilir (Dedeoğlu, 2000). Bu

durumun oluşmasında toplum içerisinde ki ataerkil yapılaşma sebebiyle erkek bireylerin karar verme süreçlerinde daha aktif olması, yine geleneksel Türk aile yapısı içerisinde erkek bireylere bazı sorumlulukların kadın bireylerden daha önce verilmesi ve toplumumuzun kültürel etkileri ile cinsiyet kimliklerine yüklenen roller dolayısıyla oluşan baskının etkili olduğu düşünülmektedir (Kabeer, 1994; Dwyer ve Bruce, 1988).

Alan yazın incelendiğinde Ulaş vd. (2015) çalışmalarında sınıf öğretmenliği öğretmen adaylarının kaçınan karar verme stili alt boyutunda cinsiyet değişkeni bağlamında istatistiki anlamda anlamlı bir farklılaşma olduğunu tespit etmiştir. Deli (2019) ise çalışmasında karar vermede özsaygı ve dikkatli karar verme stili düzeyinde erkek öğretmenler lehine istatistiki anlamda anlamlı bir farklılaşma tespit etmiştir. Yine aynı çalışma sonucunda kaçınan, erteleyici ve panik karar verme stili düzeylerinde kadın öğretmenler lehine istatistiki anlamda anlamlı bir farklılaşma tespit edilmiştir. Bu tespitler çalışmamızın bulguları ile de paralellik göstermektedir.

Fakat alan yazında çalışmamızın sonuçları ile örtüşmeyen sonuçlara da rastlamak mümkündür. Örnek olarak; Demircan (2018) araştırmasında karar vermede öz saygı ve dikkatli karar verme stili düzeyinde cinsiyet değişkeni bağlamında kadın öğretmenler lehine istatistiksel anlamda anlamlı bir farklılaşma tespit etmiştir. Çorapçı (2015) araştırmasında karar vermede özsaygı ve erteleyici karar verme stilinde kadın öğretmenler lehine istatistiki anlamda anlamlı bir farklılaşma tespit etmiştir. Bu sonuç karar vermede özsaygı bağlamında çalışmamızla örtüşmez iken erteleyici karar verme bağlamında paralellik göstermektedir. Eraslan (2012) çalışmasında, cinsiyet değişkeni ile karar vermede öz saygı ve dikkatli karar verme stilleri düzeyi arasında kadın katılımcılar lehine istatistiksel anlamda anlamlı bir farklılaşmanın olduğu tespit edilmiştir.

Çetin (2009), Certel, Bahadır ve Sönmez (2013), Özkurt (2013), Temel (2015) ve Filiz (2020), tarafından yapılan çalışmalarda cinsiyet değişkeni ile karar vermede öz saygı ve karar verme stilleri alt boyutları arasında istatistiksel anlamda anlamlı bir farklılaşmanın olmadığı tespit edilmiştir.

Çalışmanın yedinci alt problemi kapsamında sınıf öğretmenlerinin Karar Verme Becerisi eğitim durumu değişkeni bağlamında karar vermede özsaygı ve

tüm karar verme stilleri açısından incelenmiştir. MKVÖ'den elde edilen bulgular lisansüstü eğitime sahip sınıf öğretmenlerinin karar vermede özsaygı düzeylerinin lisans mezunu sınıf öğretmenlerine oranla daha yüksek olduğunu göstermektedir (Bknz, tablo 12). Karar verme stilleri bağlamında ise dikkatli karar verme stili, kaçınan karar verme stili, erteleyici karar verme stili ve panik karar verme stili için eğitim durumu değişkeni bağlamında istatistiki anlamda anlamlı bir farklılaşmaya rastlanmamıştır (Bknz, tablo 12).

Izgar (2003) ise yapmış olduğu çalışmasında eğitim yöneticilerinin eğitim durumlarının karar verme stratejilerini etkilediğini ve lisansüstü öğrenime sahip eğitim yöneticilerinin karar vermede özsaygı düzeylerinin daha yüksek olduğunu saptamıştır. Araştırma bu yönüyle yürüttüğümüz bu çalışma ile paralellik göstermektedir. Bu durumun oluşmasında lisansüstü eğitim ile gelişen sınıf öğretmenlerinin, aldıkları eğitim kapsamında gelişen becerileri dolayısıyla özgüvenlerinin yüksek olmasının etkili olduğu düşünülmektedir. (Turhan ve Yaraş, 2013). Aynı zamanda elde edilen bu sonuçlar eğitim düzeyi arttıkça özgüven ve özsaygı seviyesinin de arttığını ispatlamaktadır (Balaban ve Özdemir, 2008).

Alan yazın incelendiğinde çalışma bulgularımızla örtüşmeyen çalışmalara da rastlamak mümkündür. Örnek olarak; Alver, Ada ve Çakıcı'nın (2006), Temel (2015), Demircan (2018) ve Deli (2019) tarafından yapılan çalışmalarda karar vermede özsaygı ve tüm karar verme stillerinde eğitim durumu değişkeni bağlamında istatistiki anlamda anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır.

Çalışmanın sekizinci alt probleminde sınıf öğretmenlerinin karar verme becerisi hizmet süresi değişkeni bağlamında karar vermede özsaygı ve tüm karar verme stilleri açısından incelenmiştir. MKVÖ'den elde edilen puanlar karar vermede özsaygı ve dikkatli karar verme stili düzeyinde hizmet süresi değişkeni bağlamında istatistiki anlamda anlamlı bir farklılaşmaya rastlanmamıştır (Bknz, tablo 13). Kaçınan, erteleyici ve panik karar verme stillerinde ise hizmet süresi değişkeni bağlamında istatistiksel anlamda anlamlı farklılaşmaların olduğu tespit edilmiştir (Bknz, tablo 13).

Kaçınan karar verme stili hizmet süresi değişkenine göre incelendiğinde; çok az deneyimli (0 – 7 yıl hizmet süresi bulunan) sınıf öğretmenlerinin kaçınan karar verme stili düzeylerinin deneyimli (12 – 20 yıl hizmeti bulunan) sınıf

öğretmenleri ile çok deneyimli (21 yıl ve üzeri hizmeti bulunan) sınıf öğretmenlerine oranla daha yüksek olduğu tespit edilmiştir (Bknz, tablo 13). Diğer gruplar arasında istatistiki anlamda anlamlı bir farklılaşmaya rastlanmamasına karşın çok deneyimli sınıf öğretmenlerinin kaçınan karar verme stili puan ortalamaları ile deneyimli sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ile çok yakın olduğu gözlemlenmiştir (Bknz, tablo 13).

Erteleyici karar verme stili hizmet süresi değişkenine göre incelendiğinde; çok deneyimli sınıf öğretmenlerinin erteleyici karar verme stili düzeylerinin, çok az deneyimli, az deneyimli ve deneyimli sınıf öğretmenlerine oranla daha düşük düzeyde olduğu gözlemlenmiştir. Yapılan analizler sonucunda diğer gruplar arasında istatistiki anlamda anlamlı bir farklılaşmaya rastlanmamış fakat çok az deneyimli sınıf öğretmenlerinin erteleyici karar verme stili puan ortalamaları ile az deneyimli ve deneyimli sınıf öğretmenlerinin puan ortalamalarının çok yakın olduğu gözlemlenmiştir (Bknz, tablo 13).

Panik karar verme stili hizmet süresi değişkenine göre incelendiğinde; çok az deneyimli sınıf öğretmenlerinin panik karar verme stili düzeylerinin az deneyimli, deneyimli ve çok deneyimli sınıf öğretmenlerine oranla daha yüksek olduğu saptanmıştır. Diğer gruplar arasında istatistiksel anlamda anlamlı bir farklılaşmaya rastlanmamış fakat az deneyimli sınıf öğretmenlerinin panik karar verme puan ortalamaları ile çok deneyimli sınıf öğretmenlerinin puan ortalamalarının çok yakın olduğu tespit edilmiştir (Bknz, tablo 13).

Bu durumun oluşmasında mesleğine yeni başlayan öğretmenlerin daha deneyimli olan öğretmenlere göre, daha çekingen yapıda olmaları, aldıkları kararlardan doğacak sorumluluklardan çekinmeleri dolayısıyla paniklemelerinin etkili olduğu söylenebilir (Ercan, Ercan ve Altunay, 2015). Ayrıca mesleki deneyimi az olan öğretmenlerin daha özenli karar almaya çalışmalarına karşın kararları bir başkasına bırakma eğilimde oldukları da söylenebilir (Giliç, 2015).

Deli (2019) beden eğitimi öğretmenleri ile yürüttüğü çalışmasında hizmet süresi değişkeni ile karar vermede özsaygı ve tüm karar verme stilleri arasında anlamlı farklılaşmaların olduğunu tespit etmiştir. Çalışma sonucunda kaçınan karar verme stilinde 11 – 15 yıl hizmet süresi bulunan öğretmenlerin kaçınan karar verme stili düzeylerinin 16 yıl ve üzeri hizmet süresi bulunan öğretmenlere oranla

daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Panik karar verme stilinde ise 1 – 5 yıl hizmet süresi bulunan öğretmenlerin panik karar verme stili düzeylerinin 6 – 10 yıl, 11 – 15 yıl ve 16 yıl ve üzeri hizmet süresi bulunan öğretmenlere oranla daha yüksek olduğu saptanmıştır. Izgar ve Yılmaz (2007) tarafından yapılan çalışmada hizmet süresi değişkeni bağlamında karar vermede özsaygı ve dikkatli karar verme stili arasında istatistiksel anlamda anlamlı bir farklılaşmanın olmadığı tespit edilmiştir. Araştırmalar sonucunda elde edilen bu bulgular çalışmanın sonuçları paralellik göstermektedir.

Alan yazında çalışmamızın bulguları ile örtüşmeyen çalışmalara da rastlamak mümkündür örnek olarak; Demircan (2018) ve Kırgil (2015) yapmış oldukları çalışmalarında karar vermede özsaygı ve dikkatli karar verme stili ile hizmet süresi değişkeni arasında anlamlı farklılaşmaların olduğunu tespit etmiştir. Bu sonuçlar yürütülen bu çalışma ile paralellik göstermemektedir. Çorapçı (2015) ise sınıf öğretmenlerinin karar verme stillerinin tespit edilmesi üzerine yapmış olduğu çalışmada hizmet süresi değişkeni ile karar vermede özsaygı ve tüm karar verme stilleri arasında istatistiki anlamda anlamlı bir farklılaşmanın olmadığını tespit etmiştir.

Çalışmanın dokuzuncu ve son alt probleminde sınıf öğretmenlerinin girişimcilik özellikleri alt boyut ve toplam puanları ile karar verme becerileri alt boyut ve karar vermede özsaygı puanları arasında anlamlı ilişkinin olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan korelasyon analizi sonucunda girişimcilik ölçeğinin tüm alt boyutları arasında aynı yönlü anlamlı ilişkilerin olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuç üzerinden bireylerin girişimcilik düzeyinin, risk alma, fırsatları görme, kendine güven ve duygusal zeka özelliklerini olumlu yönde etkilediği söylenebilir.

Melbourne karar verme ölçeği alt boyutları arasında ise karar vermede özsaygı ile kaçınan karar verme ve erteleyici karar verme stilleri arasında ters yönlü anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Aynı şekilde kaçınan karar verme stili ile dikkatli karar verme stili arasında da ters yönlü anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Karar vermede özsaygı ile dikkatli karar verme stili arasında, erteleyici karar verme stili ile kaçınan ve panik karar verme stilleri arasında, panik karar verme stili ile kaçınan karar verme stili arasında aynı yönlü anlamlı bir ilişkinin olduğu tespit edilmiştir.

Ölçeklerin birbiri alt boyutları ile ilişkileri incelendiğinde ise karar vermede özsaygı ile girişimcilik ölçeğinin kendine güven ve risk alma boyutları arasında aynı yönlü anlamlı bir ilişkinin olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuca göre bireylerin kendine güven düzeyleri arttıkça karar vermede özsaygı düzeylerinin de arttığı söylenebilir.

Dikkatli karar verme stili ile girişimcilik ölçeği genel puanı ve girişimcilik ölçeği tüm alt boyutları arasında aynı yönlü anlamlı bir ilişkinin olduğu tespit edilmiştir. Yine bu sonuca göre girişimcilik düzeyi yüksek bireylerin dikkatli karar verme stili özelliklerini sergiledikleri söylenebilir.

Kaçıngan karar verme stili ile girişimcilik ölçeği genel puanı ve girişimcilik ölçeği tüm alt boyutları arasında ters yönlü anlamlı bir ilişkinin olduğu tespit edilmiştir. Erteleyici karar verme stili ile girişimcilik ölçeği genel puanı ve girişimcilik ölçeği tüm alt boyutları arasında ters yönlü anlamlı bir ilişkinin olduğu tespit edilmiştir. Panik karar verme stili ile girişimcilik ölçeği genel puanı ve girişimcilik ölçeği tüm alt boyutları arasında ters yönlü anlamlı bir ilişkinin olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuçlara göre girişimcilik düzeyi yüksek bireylerin kaçıngan, erteleyici ve panik karar verme stili özelliklerini yansıtmadığı söylenebilir.

Alan yazın incelendiğinde girişimcilik özelliklerinin eleştirel düşünme eğilimi (Akdemir, 2019; Öztürk, 2020), yansıtıcı düşünme eğilimi (Kösteçi, 2016), yaratıcı düşünme eğilimi (Yazıcı, 2021), örgütsel güven (Özbilen ve Oklay, 2017), proje tabanlı öğrenme (Tarhan ve Gülmez, 2021), sosyal sermeye (Özbilen, 2019), empatik eğilim (Biçer ve Başer, 2019) ve fen, mühendislik uygulamaları (Köken, 2020) gibi değişkenler ile ilişkisini inceleyen birçok araştırmaya rastlanmıştır. Yine aynı şekilde karar verme becerilerinin erteleme eğilimi (Balkıs, 2006), empatik beceriler (Özkurt, 2013), iş doyumu (Ölçüm, 2015; Güner, 2017; Çorapçı, 2015), problem çözme eğilimi (Karabal, 2018; Temel, 2015; Filiz, 2020; Demircan, 2018), atılganlık düzeyi (Kırgil, 2015), duygusal zeka (Deli, 2019), üst bilişsel farkındalık düzeyi (Sakallı, 2019), öz düzenleme becerileri (Mazlumoğlu, 2019) ve sosyal beceri düzeyleri (Çetin, 2009) gibi değişkenler ile ilişkisini inceleyen birçok araştırmaya rastlanmıştır. Fakat girişimcilik özellikleri ile karar verme becerileri ilişkisini inceleyen sınırlı çalışmaya rastlanmıştır. Bu nedenle de çalışmanın özgün bir çalışma olduğu ve alan yazına bu noktada katkı sağlatacağı düşünülmektedir.

Rastlanan çalışmalardan biri olan İşcan ve Çakır (2016) tarafından yapılan ve Erzurum KOSGEB’te yürütülen girişimcilik desteklerinden faydalanan 124 girişimci ile gerçekleştirilen çalışma sonucunda girişimcilik özelliklerinin tüm boyutları ile karar vermede stratejik düşünce arasında anlamlı ilişkilerin olduğu tespit edilmiştir. Araştırma sonucunda elde edilen bu sonuç çalışmamızın sonuçları ile paralellik göstermektedir.

Öneriler

Sınıf öğretmenlerinin girişimcilik özellikleri ile karar verme becerilerini belirlemek amacıyla yapılan bu çalışmada elde edilen bulgulardan yola çıkarak şu önerilerde bulunulabilir.

Bu çalışma sadece Ordu ilinde çalışan sınıf öğretmenlerini kapsamaktadır. Sınıf öğretmenlerinin girişimcilik özelliklerinin ve karar verme becerilerinin belirlenmesine yönelik değişkenler arasında daha anlamlı ilişki bulunabilmesi için örneklem grubuna birden çok ilden katılımcı dâhil edilebilir.

Çalışma sonucunda sınıf öğretmenlerinin girişimcilik düzeylerinin yüksek düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Sınıf öğretmenlerinin girişimcilik düzeylerini muhafaza etmek ve sınıf öğretmenlerinin girişimcilik alanındaki farkındalıklarını diri tutmak adına eğitim fakültelerinin sınıf öğretmenliği programlarına girişimcilik dersleri eklenebilir ve hizmetiçi eğitim kapsamında girişimcilik etkinlikleri düzenlenebilir.

Çalışma sonucunda erkek sınıf öğretmenlerinin girişimcilik ölçeğini risk alma ve fırsatları görme alt boyut düzeylerinin kadın sınıf öğretmenlerine oranla daha yüksek düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Kadın sınıf öğretmenlerinin girişimcilik özelliklerinin desteklenmesi amacıyla MEB tarafından politikalar üretilebilir ve kadınların risk alma ve fırsatları görme düzeylerinin artırılabilmesi adına kadın yönetici sayısının artırılması için çalışmalar yürütülebilir.

Sınıf öğretmenlerini girişimcilik konusunda teşvik etmek amacıyla MEB tarafından sınıf öğretmenlerinin girişimci etkinliklerinin desteklenmesi ve ödüllendirilmesi sınıf öğretmenlerinin girişimcilik eğilimlerini olumlu etkilemesi beklenmektedir.

Çalışma sonucunda lisansüstü eğitime sahip sınıf öğretmenlerinin girişimcilik ve karar verme özsaygı düzeylerinin diğer öğretmenlere oranla daha yüksek düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuçtan çıkarımla sınıf öğretmenleri lisansüstü eğitim yapmaya teşvik edilebilir.

Çalışma sonucunda hizmet süresi az olan sınıf öğretmenlerinin girişimcilik ölçeği alt boyut özelliklerinin diğer öğretmenlere oranla daha düşük seviyelerde olduğu tespit edilmiştir. Bu durumun ortadan kaldırılması adına öğretmenlere görev öncesi verilen uyum eğitimlerinde girişimcilik özelliklerine yer verilebilir ve lisans eğitim programları yenilenerek çağın gereklilikleri doğrultusunda sürekli güncellenebilir.

Çalışma sonucunda sınıf öğretmenlerinin karar vermede özsaygı düzeylerinin yüksek olduğu tespit edilmiştir. Sınıf öğretmenlerinin karar vermede özsaygı düzeylerini muhafaza etmek için MEB bünyesinde karar verme etkinlikleri düzenlenebilir.

Çalışma sonucunda hizmet süresi az olan sınıf öğretmenlerinin kaçınan, erteleyici ve panik karar verme stili özelliklerini taşıdıkları tespit edilmiştir. Hizmet süresi az olan sınıf öğretmenlerinin karar verme stillerinin geliştirilebilmesi için ilgili öğretmenlere eğitimler düzenlenebilir ve öğretmenlerin hazır bir şekilde öğretmenlik mesleğine başlayabilmeleri adına eğitim fakültelerinin ilgili programlarına karar verme uygulamaları eklenebilir.

Bu çalışmada girişimcilik özelliklerinin karar verme becerileri ile olan ilişkisi incelenmiştir. Bundan sonraki yapılacak olan çalışmalarda girişimciliğin farklı becerilerle olan ilişkisi incelenebilir.

KAYNAKÇA

- Abacıoğlu, B., Demirhan, D., Tatarlar, C., Zalluhoğlu, A. (2016). *Tüm Boyutlarıyla Girişimcilik*. Ayla Dedeoğlu (Ed.), İstanbul: Hümanist Kitap Yayıncılık.
- Adatepe, S. (2018). *Beden Eğitimi Spor Yüksek Okulunda Okuyan Öğretmen Adaylarının Girişimcilik Özellikleri ile Yansıtıcı Düşünme Düzeylerinin İncelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Akdemir, M. (2019). *Coğrafya Öğretmenlerinin Girişimcilik Özellikleri ile Eleştirel Düşünme Eğilimlerinin İncelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Akpınar, S. (2009). *Girişimciliğin temel bilgileri*. Kocaeli: Umuttepe Yayınları.
- Akyürek, Ç. & Şahin, Ç. (2013). Evaluation of Elementary Teachers' Entrepreneurship Skills. *Ekev Akademi Dergisi*, 17(57), 51-68.
- Akyürek, Ç. (2013). *İlkokul öğretmenlerinin girişimcilik becerisine ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Altun, S. (2005). *Öğrencilerin öz düzenlemeye dayalı öğrenme stratejilerinin ve öz yeterlilik algılarının öğrenme stilleri ve cinsiyete göre matematik başarısını yordama gücü*. (Doktora Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.

- Amos, A. A., & Comfort, O. A. (2014). Incorporating social entrepreneurship into social studies education curriculum: Social studies teachers' perspectives. *British Journal of Marketing, Entrepreneurship and Small Business Research*, 1(1), 35-42.
- Armut, B. (2018). *Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının girişimcilik düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Arslantaş, C. (2001). Girişimcilikte yaratıcılık ve yenilik. *İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi İşletme İktisadı Enstitüsü Dergisi*, 38, 17-23.
- Armut, B., ve Kılınç, M. (2018). 4. Sınıf sosyal bilgiler öğretmenliği adaylarının girişimcilik becerisi düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Uluslararası Alan Eğitimi Dergisi*, 4(1), 39-56.
- Arslan, K. (2002). Üniversiteli gençlerde mesleki tercihler ve girişimcilik eğilimleri. *Doğuş Üniversitesi Dergisi*, 6, 1-11.
- Artık, L. (2019). *Okul yöneticilerinin liderlik ve girişimcilik özelliklerinin incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Ataseven, Ö. (2016). *Türkiye ve Avrupa birliğindeki ilkokul öğrencilerinin girişimcilik yeterliliklerinin karşılaştırılması*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Ateş, Y. (2018). *Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının sosyal girişimcilik özelliklerinin ve eleştirel düşünme eğilimlerinin incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.

- Avşar, M. (2007). *Yüksek öğretimde öğrencilerin girişimcilik eğilimlerinin araştırılması, Çukurova Üniversitesinde bir uygulama*. (Yüksek Lisans Tezi) <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Ay, T. S., & Acar, Ş. (2016). Sınıf Öğretmenlerinin Girişimcilik Becerisi Kazandırmaya Yönelik Görüşleri. *Electronic Journal of Social Sciences*, 15(58).
- Ayaz E. (2019). *Mühendislik Tasarım Temelli Fen Öğretiminin Sınıf Öğretmeni Adaylarının Karar Verme, Bilimsel Yaratıcılık ve Tasarım Becerilerine Etkisi*. (Doktora Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Aytaç, Ö. ve İlhan, S. (2007). Girişimcilik ve Girişimcikültür: Sosyolojik Bir Perspektif. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (18), 101-120.
- Bacanak, A. (2013). Fen ve teknoloji dersinin öğrencilerde girişimcilik becerisinin gelişimine etkisi üzerine öğretmen görüşleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*. 13(1), 609-629.
- Balcı, A. (2002). Coğrafya eğitiminde ölçme değerlendirme üzerine bir örnek çalışma. *Marmara Coğrafya Dergisi*. 5, 135-152.
- Balkıs M. (2006). *Öğretmen Adaylarının Davranışlarındaki Erteleme Eğiliminin, Düşünme ve Karar Verme Tarzları ile İlişkisi*. (Doktora Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Başar, M. (2013). Girişimcilik ve girişimcilik süreçleri. Y. Ürper (Ed.), *Girişimcilik içinde* (ss.2-19). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları.

- Baysal, H. ve Özkul, A. (2009, Eylül). *Türkiye’de girişimcilik eğitiminde ilköğretimin rolü: ders kitapları üzerine bir içerik analizi*. I. Uluslararası Davraz Kongresi, Isparta, 24-27 Eylül 2009.
- Berman, S. (1991). Thinking in Context: Teaching for Open-Mindedness and Critical Understanding. Costa, A. (Eds.), *Developing Minds: A Resource Book for Teaching Thinking, 3rd Edition* (Chapter 3).
- Biçer, G. (2019). Okul öncesi öğretmen adaylarının sosyal girişimcilik düzeylerinin problem çözme becerileriyle ilişkisinin incelenmesi (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Bisanz, A., Hueber, S., Lindner, J. & Jambor, E. (2019). Social entrepreneurship education in primary school: empowering each child with the youthstart entrepreneurial challenges programme. *Discourse and Communication for Sustainable Education, 10*(2), 142-156.
- Bornstein, D., & Davis, S. (2010). *Social entrepreneurship: What everyone needs to know®*. Oxford University Press.
- Bozkurt, Ö. (2011). *Dünyada ve Türkiye’de girişimcilik eğitimi: Başarılı girişimciler ve öğretim üyelerinden öneriler*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Bozkurt, Ö. ve Erdurur, K. (2013). Girişimci kişilik özelliklerinin girişimcilik eğilimindeki etkisi: Potansiyel girişimciler üzerinde bir araştırma. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi, 8* (2), 57-78.
- Börü, D. (2006). *Girişimcilik eğilimi Marmara üniversitesi öğrencileri üzerine bir araştırma*. İstanbul: Marmara Üniversitesi Yayın No:733.
- Brock, D. D., & Steiner, S. (2009). Social entrepreneurship education: is it achieving the desired aims?. Available at SSRN 1344419.

- Brock, D. D., & Steiner, S. (2009). *Social Entrepreneurship Education: Is it Achieving the Desired Aims?* (February 16, 2009). Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=1344419> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.1344419>
- Byun, Chung-Gyu, et al. "A study on the effectiveness of entrepreneurship education programs in higher education institutions: A case study of Korean graduate programs." *Journal of Open Innovation: Technology, Market, and Complexity* 4.3 (2018): 26.
- Cansız, E. (2007). *Üniversite öğrencilerinin girişimcilik özelliklerinin belirlenmesi: Süleyman Demirel üniversitesi öğrencileri üzerine bir çalışma*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Çelik, Ö., Yorulmaz, A., ve Çokçalışkan, H. (2019). Öğretmen Genel Yeterlikleri Açısından Sınıf Öğretmenleri ve Öğretmen Adaylarının Kendilerini Değerlendirmeleri. *Eskisehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20, 203-215.
- Çelik, M. (2013). *Öğretmen algılarına göre ilköğretim yöneticilerinin dönüşümcü liderlik ve girişimcilik becerileri arasındaki ilişki: Bağcılar ve Bakırköy ilçeleri örneği*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Çelik, O. (2014). *Sosyal bilgiler ve sınıf öğretmenliği öğretmen adaylarının girişimcilik bilgi ve beceri düzeyleri*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Çelik, O. (2014). *Sosyal bilgiler ve sınıf öğretmenliği öğretmen adaylarının girişimcilik bilgi ve beceri düzeyleri*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.

- Çemrek, F. ve Girginer, N. (2017, Haziran). Üniversite öğrencilerinin girişimcilik eğilimleri: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi üzerine bir araştırma. *Econ World, Paris, Fransa*.
- Çevik, E. (2006). *Girişimcilerin, girişimcilik tipleri ile çalışma amaçları arasındaki ilişki*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Damar, A. (2015). *Girişimci kişilik özelliklerinin öğrencilerin girişimcilik eğilimlerine etkisi: Sannio üniversitesi ve Selçuk üniversitesinde karşılaştırmalı bir araştırma*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>
- Davison, Edwin D. (2019). Entrepreneurship. *Salem Press Encyclopedia*, 6p.
- Deniz, M. E. (2004). Investigation of the relation between decision self-esteem, decision making style and problem solving skill of the university students. *Eurasian Journal of Educational Research*, 4, 15, 23-35.
- Demir Başaran, S., ve Keleş, S. (2015). Yenilikçi kimdir? Öğretmenlerin yenilikçilik düzeylerinin incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30(4), 106-118.
- Demircan Y. (2018). *Beden Eğitimi Öğretmenlerinin, Problem Çözme Becerileri Karar Verme Stilleri ve Örgütsel Bağlılık Düzeyleri*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Deveci, İ. ve Çepni, S. (2015). Öğretmen adaylarına yönelik girişimcilik ölçeğinin geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *International Journal of Human Sciences*, 12 (2), 92-112.

- Doğan, N. (2013). *Türkiye’de girişimcilik eğilimi: Üniversite öğrencilerine yönelik bir araştırma.* (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Deveci, İ. (2018). Ortaokul öğrencilerine Yönelik Fen Tabanlı Girişimcilik Ölçeği: Şekerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Eğitimde Çok Disiplinli Araştırmalar Dergisi* , 2 (1) , 1-15.
- Durrant, D. E. (2014). *Entrepreneurial Intentions: Making The Case For Entrepreneurship Education.* (PHD). Capella University.
- Eraslan, L. (2011). İlköğretim Programlarında Girişimcilik Öğretimi. *Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi Dergisi Sayı: 27*, s.82-94
- Erbil, B.A. (2021). *İlkokul 4. Sınıf öğrencilerinin sosyal girişimcilik niyetlerinin incelenmesi.* (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Erdun, Ş. (2011). *Kadın Girişimcilerin risk alma eğilimi ve kendine güven özellikleri üzerine bir çalışma: Zonguldak örneği.* (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Eroğlu, S., & Deveci, H. (2021). Ortaokul Öğrencilerinin Girişimcilik Düzeyleri ile Girişimcilik Becerisinin Sosyal Bilgiler Dersinde Kazandırılmasına İlişkin Öğretmen Görüşleri. *Trakya Eğitim Dergisi*.
- Ertübey, Ö. (1993). Türkiye’de kadın girişimciliği: Mevcut durum, sorunlar ve öneriler, Haz: Necla Arat, *Türkiye’de Kadın Girişimcilik*, Ankara, TESAR .
- Filion, L. J. (1994). Ten steps to entrepreneurial teaching. *Journal of Small Business & Entrepreneurship*, 11(3), 68-78.

Filiz, N. (2020). *Öğretmen Adaylarının Teknoloji Bağımlılığının, Problem Çözme ve Karar Verme Becerisi ile İlişkisinin İncelenmesi: Kastamonu Örneği*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.

Ganiyusufoğlu, A. (2018). Konya ili girişimcilik araştırması. (Doktora Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.

Global Entrepreneurship Monitor. Küresel Girişimcilik Monitörü 2019 raporu.. <https://www.gemconsortium.org/report> adresinden 11.02.2022 tarihinde edinilmiştir.

Gönen, Z. (2016). *Öğretmenlerin Örgütsel Bağlılık Düzeyleri ile Karar Verme Süreci Arasındaki İlişki (Kars Örneği)*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.

Haji, K. (2018). *İşletme ve muhasebe bölümü öğrencilerinin girişimcilik ve inovasyon becerilerinin karşılaştırmalı olarak incelenmesi: Türkiye ve Irak örneği*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.

Hisrich, R. D. & Peters M.P. (2002) *Entrepreneurship*, (5th ed.), New York: McGrawHill/Irwin.

TDK. Sözlük Anlamı. <https://l24.im/ux4> adresinden 12 Ocak 2019 tarihinde edinilmiştir.

TDK. Sözlük Anlamı. <https://l24.im/axQk> adresinden 20 Ocak 2019 tarihinde edinilmiştir.

- İn, N. (2015). *1968-2012 yılları arasında 4. ve 5. sınıf Sosyal Bilgiler dersi kitaplarında yer alan girişimcilik becerilerinin içerik analizi*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- İşcan, Ö. F., ve Çakır, A. (2016). Girişimcilik Özelliklerinin Karar Vermede Stratejik Düşünceye Etkileri. *Uluslararası İşletme, Ekonomi ve Yönetim Perspektifleri Dergisi*. Yıl: 1, Sayı:4, Eylül 2016, s. 53-61
- Kahya, L. (2016). *Ortaokul ve ortaöğretimde girişimcilik eğitimi*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Karabal, M. (2018). *Öğretmen Adaylarının Sosyobilimsel Konuların Öğretiminde Ortak Yapılandırma Modelinin Karar Verme ve Problem Çözme Eğitimi Etkisi*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Karagöz, S. (2021). *Güncellenen 6. Sınıf Matematik Dersi Öğretim Programının Öğretmen Görüşleri Doğrultusunda İncelenmesi*. (Doktora Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Karakuş, A. (2019). *Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Bireysel Girişimcilik Algıları ile Eleştirel Düşünme Standartları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Karasar, N. (1991). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Karataş, İ. (2018). *Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin kişilik özelliklerinin girişimcilik eğilimleri üzerindeki etkilerinin incelenmesi: Bartın Üniversitesi Örneği*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.

- Kaya, A. (2020). *Sınıf Öğretmeni Adaylarının 21. Yüzyıl Becerileri Kapsamında Girişimcilik Becerilerinin İncelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Kinay, H. (2006). *Girişimcilik kalkınma ve rekabet ilişkisi Kütahya'da kobilerin girişimcilik profili*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Koçyiğit, E. (2013). *Üniversite öğrencilerinin girişimcilik özelliklerinin incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Koh, H. C. (1996). Testing Hypotheses of Entrepreneurial Characteristics A Study of Hong Kong MBA Students, *Journal of Managerial Psychology*, 11 (3), 12- 25.
- Kökdemir, D. (2003). *Belirsizlik durumlarında karar verme ve problem çözme*. (Doktora Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Köken, O. (2020). *Öğretmenlerin Fen, Mühendislik ve Girişimcilik Uygulamalarındaki Yeterlilikleri, Sorunları ve Çözüm Önerileri*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Köstekçi, E. (2016). *Öğretmen adaylarının girişimcilik özellikleri ile yansıtıcı düşünme düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Krueger, N.F,Jr & Brazeal, DV (1994). Girişimcilik Potansiyeli ve Potansiyel Girişimciler. *Girişimcilik Teorisi ve Uygulaması*, 18(3),91-104.

- Kuratko, F. D. and M. R. Hodgetts (1998), *Entrepreneurship: A Contemporary Approach*, 4th. Edition, New Jersey: The Dryden Press.
- Man, L., Burnett, P., Radford, M. & Ford, S. (1997). The Melbourne Decision Making Questionnaire: An Instrument for Measuring Patterns for Coping .with Decisional Conflict. *Journal of Behavioral Decision Making*, 10, 1-19.
- Mazlum Ş. (2020). *Fen Bilimleri Öğretmenlerinin Mühendislik, Tasarım ve Girişimcilik Becerileri Hakkındaki Görüş ve Uygulamaları*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Mazlumoğlu, M. (2019). *Sınıf Öğretmenlerinin Karar Verme Becerileri ile Öz Düzenleme Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- McKnown, K. (1997). Fostering critical thinking. *A Research Paper to Air Command and Staff College, USA*.
- MEB (2018a). 2023 Vizyon Belgesi. <http://2023vizyonu.meb.gov.tr/> aresinden 11.02.2021 tarihinde edinilmiştir.
- MEB (2018b). Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı. <https://mufredat.meb.gov.tr/Dosyalar/2018122171428547-HAYAT%20B%C4%B0LG%C4%B0S%C4%B0%C3%96%C4%9ERET%C4%B0M%20PROGRAMI.pdf> adresinden 11.02.2021 tarihinde edinilmiştir.

MEB (2018c). Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı. <https://mufredat.meb.gov.tr/Dosyalar/201812103847686-SOSYAL%20B%20LG%20LER%20%C3%96%C4%9ERET%C4%B0M%20PROGRAMI%20.pdf> adresinden 11.02.2022 tarihinde edilmiştir.

MEB (2018d). Fen Bilimleri Dersi Öğretim Programı. <https://mufredat.meb.gov.tr/Dosyalar/201812312311937-FEN%20B%20L%20MLER%20%C3%96%C4%9ERET%C4%B0M%20PROGRAMI2018.pdf> adresinden 11.02.2022 tarihinde edilmiştir.

Ogunyemi, A. O. (2008). Measured effects of provocation and emotional mastery techniques in fostering emotional intelligence among Nigerian adolescents.

Ölçüm, D. (2015). *Okul Yöneticilerinin Karar Verme Stillerinin Öğretmenlerin İş Doyumuna Etkisi.* (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.

Özbay, L. (2016). *Üniversite öğrencilerin girişimcilik eğilimlerinin belirlenmesi: Dumlupınar üniversitesinde bir araştırma.* (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.

Özbilen, F., ve Oklay, E. (2017). Öğretmenlerin örgütsel güvenleri ile girişimcilik düzeyleri arasındaki ilişki. *Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*, 10, 21-37.

Özbilen, F. M. (2019). *Öğretmen Adaylarının Sosyal Sermeye ve Girişimcilik Düzeylerinin Değerlendirilmesi.* (Doktora Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.

- Özcan, E. G., (2010). *Ortaöğretim Okullarındaki Öğretmen ve Öğrencilerin Okul Yönetiminin Karar Verme Sürecine Katılımlarının İncelenmesi (Beypazarı Örneği)*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Özdemir, L. (2015). Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimlerinin Sosyo-Demografik Özellikler Açısından Değerlendirilmesi. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 20(1). 41-65.
- Özdemir, P. (2016). *Girişimci üniversitesiler ve Türkiye’de girişimcilik eğitimi*. (Doktora Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Öztürk, E. (2019). *Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Girişimcilik Özellikleri ve Eleştirel Düşünme Eğilimlerinin İncelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Öztürk, H. K. (2019). Almanya’da Girişimcilik-Eğitimi ve Okullarda Uygulamalı Örnekleri. *The Journal of International Scientific Researches*, 4(2), 222-233.
- Öztürk, M. *Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının girişimcilik özellikleri ile yansıtıcı düşünme düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi (Sakarya Üniversitesi Örneği)*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Pan, V. ve Akay, C. (2015). Eğitim fakültesi öğrencilerinin girişimcilik düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *E- Journal of New World SciencesAcademy*, 10, (2), 125-138.

- Paul, R. & Elder, L. (2008). The miniature guide to critical thinking concepts and tools. *The Foundation for Critical Thinking*.
- Polat, S., ve Aktop, E. (2010). Öğretmenlerin duygusal zekâ ve örgütsel destek algılarının girişimcilik davranışlarına etkisi. *Akademik Bakış Dergisi*, 22, 1-20.
- Sabuncu, R. (2017). *Anadolu üniversitesi işletme fakültesi öğrencilerinin girişimcilik niyetleri ve çevresel tutumlarını ölçmeye yönelik bir araştırma*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Sağtaşı, S. (2013). *Second Life. Sanal Yaşam Dünyasında Girişimcilik: Avapreneurship (Avatar Girişimcilik)*. (Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi). Çağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Sakallı, A. (2019). *Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Üst Bilişsel Farkındalıkları ve Karar Verme Stilllerinin Karar Verme Becerilerine Göre İncelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Seikkula-Leino, J., Ruskovaara, E., Ikavalko, M., Mattila, J., & Rytölä, T. (2010). Promoting entrepreneurship education: the role of the teacher?. *Education+ training*.
- Selçuk, B. (2013). *Türkçe öğretmenlerinin eleştirel düşünme eğilimleri ve özel alan yeterlilik düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi: Muğla ili örneği*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.

- Soltay, E. Ö. (2007). *İngilizce öğretmen adayları, acemi ve deneyimli İngilizce öğretmenlerinin sınıf yönetiminde karar verme becerileri* . (Doktora Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Şahin, A. (2018). *Fen Bilgisi öğretmen adaylarının tamamlayıcı ölçme araçları farkındalıkları ile girişimcilik ve yenilikçilik düzeylerinin belirlenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Şahin, M. (2011). Girişimcilik bağlamında eğitimin sivilleşmesi ve girişimcilik örneği olarak STK'lar. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 30. 121-132.
- T.C. Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı. Türkiye Girişimcilik Stratejisi ve Eylem Planı 2015-2018. Erişim 10.02.2022 https://www.kosgeb.gov.tr/Content/Upload/Dosya/Mali%20Tablolar/Gisep_2015-2018_TR.pdf
- Tarhan, M. ve Gülmez, A. (2021). Girişimcilik Becerisinin Kazandırılmasında Proje Tabanlı Öğrenme Yaklaşımı: Japonya Örneği . *Ulusal Eğitim Akademisi Dergisi* , 5 (1) , 175-188 . DOI: 10.32960/uead.881576
- Taşdelen A. (2002). *Öğretmen Adaylarını Farklı Psiko Sosyal Değişkenlere Göre Karar Verme Stilleri*. (Doktora Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Temel, V. (2015). *Beden Eğitimi Öğretmenlerinin, Problem Çözme Becerileri, Karar Verme Stilleri ve Öfke Tarzları. Karar Verme Stilleri ve Öfke Tarzları*. (Doktora Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.

- Timuroğlu, M. K., & ÇAKIR, S. (2014). Girişimcilerin yeni bir girişim yapma niyetlerinin risk alma eğilimi ile ilişkisi. *Afyon Kocatepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 16(2), 119-136.
- Titiz, T. (1994). *Girişimcilik*. İstanbul: İnkılap Kitapevi.
- Titrek, A. (2019). *Okul yöneticilerinin liderlik stilleri ve sosyal girişimcilik becerilerine yönelik görüşleri (Kocaeli ili örneği)*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Top, S. (2006). *Girişimcilik Keşif Süreci*. İstanbul: Beta Basım Yayın.
- Ulucan, S. (2015). *Girişimcilik eğiliminin ve girişimcilik eğilimini etkileyen faktörlerin analizi: ortaöğretimde lise 3. ve 4. sınıf öğrencileri üzerinde bir uygulama*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Ürper, Y. (2013). *Girişimcilik*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Von Winterfeldt ve Edwards, 1986. Decision analysis and behavioral research. *Cambridge University Press*. 1986/8/29 604.
- Voogt, J., Fisser, P., Pareja Roblin, N., Tondeur, J., & van Braak, J. (2013). Technological pedagogical content knowledge—a review of the literature. *Journal of computer assisted learning*, 29(2), 109-121.
- Wei, Y. and Guo, W. (2010). Construction of the Entrepreneurship Education TeachersBased on the Characteristics of Business Education Level. *International Education Studies*, 3 (2), 91-96.
- Willingham, D. (2007). Critical Thinking Why is it so hard to teach. *American Educator*, Summer 2007, 8-19.

- Yavaşoğlu, N. (2019). *Fen bilgisi öğretmen adaylarının girişimci kişilik özellikleri girişimcilik niyeti ve duygusal zekâ düzeylerinin incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Yazıcı, F. (2021). *Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Yaratıcı Düşünme Eğilimleri ile Girişimcilik Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Yazıcı, O. (2014). *Ortaokul yöneticilerinin girişimcilik yeterlilik düzeyleri*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Yenice, N., & Yavaşoğlu, N. (2020). Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Girişimci Kişilik Özellikleri, Girişimcilik Niyeti ve Duygusal Zekâ Düzeylerinin İncelenmesi. *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi*, 14(2), 1381-1438.
- Yıldırım, D. (2020). *Sosyal Bilgiler Öğretmeni Adaylarının Girişimcilik Düzeylerinin Belirlenmesi* . Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi. 2020.
- Yılmaz, E. ve Sünbül, A. M. (2009). Üniversite Öğrencilerine Yönelik Girişimcilik Ölçeğinin Geliştirilmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* , (21) , 195-203 .
- Yılmaz, S. (2019). Öğretmen Adaylarının Çeşitli Değişkenlere Göre Girişimcilik Algılarının İncelenmesi. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.

Yüksel, A. (2005). *İlköğretim I. kademe 1., 2. ve 3. sınıflarda istenmeyen öğrenci davranışlarına ilişkin öğretmen gözlem ve görüşleri*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.

Yüksel, H. Cevher, E. ve Yüksel, M. (2015). Öğrencilerin Girişimci Kişilik Özellikleri ile Girişimcilik Eğilimleri Üzerine Bir Araştırma. *Çankırı Karatekin Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, (5) 1, 143-156.

EKLER

Ek-1: Uygulama İzni

T.C.
ORDU VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-18802389-44-23585590
Konu : Araştırma İzni (Nurullah KEREÇİ)

05.04.2021

VALİLİK MAKAMINA

İlgi : a) Millî Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğünün 21.01.2020 tarihli ve 1563890 sayılı yazısı (Genelge 2020/2)
b) Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürlüğünün 25.03.2021 tarihli ve 227 sayılı yazısı.

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Temel Eğitim Ana Bilim Dalı Sınıf Öğretmenliği TC.Kimlik No'lu tezli yüksek lisans öğrencisi Nurullah KEREÇİ'nin "Sınıf Öğretmenlerinin Girişimcilik Özellikleri ile Karar Verme Becerilerinin İncelenmesi: Ordu Örneği" konulu tez çalışmasına veri sağlamak amacıyla anket çalışması yapma izin talebine ilişkin ilgi (b) yazı ve ekleri, Müdürlüğümüz Araştırma Değerlendirme Komisyonu tarafından ilgi (a) genelge hükümleri doğrultusunda incelenmiş olup, uygulanmasında sakınca görülmemiştir.

Söz konusu anket çalışmasının, yüz yüze eğitim öğretime ara verilmesi göz önüne alınarak örgün eğitimin tam olarak başlaması ile birlikte Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Temel Eğitim Ana Bilim Dalı Sınıf Öğretmenliği TC.Kimlik No'lu tezli yüksek lisans öğrencisi Nurullah KEREÇİ tarafından, eğitim öğretim faaliyetlerini aksatmamak, uygulamalarda olur ekinde yer alan imzalı ve mühürlü formun kullanılması, öğrencilere ait çalışmaların veli izni doğrultusunda ve elde edilen verilerin herhangi bir haber, resmi özel web sayfaları, yerel ve ulusal basında paylaşılması kaydıyla, İlimiz genelindeki resmi /özel ilkökul, resmi akşam sanat okulu, öğretimevi ve hizmetiçi eğitim merkezlerinde görev yapan öğretmenlere 2020-2021 eğitim ve öğretim yılı içerisinde okul ve kurum müdürlüğünün sorumluluğunda gönüllülük esasına göre uygulanması Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görülmesi halinde Olur 'larınıza arz ederim.

Musa GÖZÜDİK
Şube Müdürü

Uygun görüşle arz ederim.

Fahri ZAİMOĞLU
Müdür a.
İl Millî Eğitim Müdür Yardımcısı

OLUR

Avni GÜNAY
Vali a.
İl Millî Eğitim Müdür V.

Ek :Komisyon kontrol tutanağı ve anket formu (26 sayfa)

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Adres : Saray Mah. Ulukonak Cd. No:5 PK.52089 Altınordu/ORDU

Belge Doğrulama Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys>

Bilgi için: Ayşe ÖZCANLI (Strateji Geliştirme Şube Müdürlüğü)

Telefon No : 0 (452) 223 16 29

E-Posta: ab52@meb.gov.tr

Kep Adresi : meb@hs01.kep.tr

İnternet Adresi: ordu.meb.gov.tr

Unvan : Şef

Faks: 4522250144

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 5bcd-0820-3fdd-afad-4c72 kodu ile teyit edilebilir.

Ek-2: Etik Kurul Değerlendirme Raporu

T.C.
RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER ETİK KURULU

DEĞERLENDİRME RAPORU

Toplantı Tarihi : 16/02/2021
Toplantı K. Sayısı : 2021/43

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Öğrencisi Nurullah KERECİ "Sınıf Öğretmenlerinin Girişimcilik Özellikleri ile Karar Verme Becerilerinin İncelenmesi: Ordu İli Örneği" isimli projesi kapsamında yürütülecek çalışmalar için izin talebi kurulumuzca değerlendirilmiş olup;

- ☒ Etik açıdan uygun bulunmuştur.
☐ Etik açıdan uygun bulunmamıştır.
☐ Etik açıdan önerilen değişikliklerin yapılmasıyla uygun bulunmuştur.

Prof. Dr. Ahmet İshak DEMİR
Başkan

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Fener Mah. Zihni Derin Yerleşkesi 53100 RİZE
Tel: 0464 223 81 00 Faks: 0464 223 63 28
www.erdogan.edu.tr

Ek-3: Anket Kullanım İzinleri

	NURULLAH KERECİ
Anket Kullanım İzni	
2 ileti	
NURULLAH KERECİ	21 Aralık 2020 21:02
Hocam selamlar. Ben Nurullah KERECİ. Ordu Ünye'de Sınıf Öğretmeni olarak çalışmaktayım. Aynı zamanda Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Temel Eğitim Anabilim Dalı Sınıf Öğretmenliği Tezli YL öğrencisiyim ve tez dönemindeyim. Eğer izniniz olursa tez çalışmamda tarafınızca oluşturulan "Girişimcilik Ölçeğini" kullanmak istiyorum. Şimdiden teşekkür eder, iyi çalışmalar dilerim.	
Nurullah KERECİ	
İsa Deveci	21 Aralık 2020 21:18
Alıcı: NURULLAH KERECİ	
Merhabalar, elbette kullanabilirsiniz, çalışmalarınızda kolaylıklar dilerim.	
NURULLAH KERECİ	21 Ara 2020 Pzt, 22:02 tarihinde şunu yazdı:
[Alıntılanan metin gizlendi]	

30.03.2021	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Posta - Anket Kullanım İzni
	NURULLAH KERECİ
Anket Kullanım İzni	
2 ileti	
NURULLAH KERECİ	30 Mart 2021 22:13
Alıcı: M. Engin DENİZ	
Hocam selamlar. Ben Nurullah KERECİ. Ordu Ünye'de Sınıf Öğretmen olarak çalışmaktayım. Aynı zamanda Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Temel Eğitim Anabilim Dalı Sınıf Öğretmenliği Tezli YL öğrencisiyim ve tez dönemindeyim. Eğer izniniz olursa tez çalışmamda tarafınızca Türkçe'ye uyarlanan "Melbourne Karar Verme Ölçeğini" kullanmak istiyorum. Şimdiden teşekkür eder, iyi çalışmalar dilerim.	
Nurullah KERECİ	
M. Engin DENİZ	30 Mart 2021 23:15
Alıcı: NURULLAH KERECİ	
Merhabalar,	
Kaynak göstererek ölçeği çalışmalarınızda kullanmanız da sakınca yoktur.	
Kolaylıklar dilerim.	
NURULLAH KERECİ	, 30 Mar 2021 Sal, 23:14 tarihinde şunu yazdı:
[Alıntılanan metin gizlendi]	

Ek-4: Ölçekler

SINIF ÖĞRETMENLERİN GİRİŞİMCİLİK ÖZELLİKLERİ İLE KARAR VERME BECERİLERİNİN İNCELENMESİ

Sayın Meslektaşlarım,

“Sınıf Öğretmenlerinin Girişimcilik Özellikleri ile Karar Verme Becerilerinin İncelenmesi: Ordu İli Örneği” Yüksek Lisans tez çalışmam kapsamında görüşlerinize ihtiyaç duyulmaktadır. Anket üç bölümden oluşmaktadır. Elde edilecek veriler sadece bilimsel amaçlı kullanılacak olup gizli tutulacaktır. Gösterdiğiniz ilgi ve işbirliği için teşekkür ederim.

Nurullah KEREÇİ
Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
Sınıf Öğrt. Tezli YL Programı Öğrencisi

I. BÖLÜM

1. Cinsiyetiniz : a. () Kadın b. () Erkek	
2. Meslekteki Kıdem Yılıınız : a. () 0 – 3 b. () 4 – 7 c. () 8 – 12 d. () 13 – 20 e. () 21 ve üzeri	
3. Eğitim Durumunuz : a. () Enstitü b. () Lisans Tamamlama c. () Lisans d. () Lisansüstü	
4. Yaşınız : a. (.....)	
5. Göreviniz : a. () Öğretmen b. () Müdür Yardımcısı c. () Müdür d. () Şube Müdürü	
6. Mezun Olduğunuz Fakülte : a. () Eğitim Fakültesi b. () Fen – Edebiyat Fak. c. () Diğer _____	

II. BÖLÜM

GİRİŞİMCİLİK ÖLÇEĞİ

Sevgili Meslektaşlarım,

Bu ölçek sizin girişimcilik özelliklerinizin ne düzeyde olduğunu belirlemeye yönelik hazırlanmıştır. Verilen ifadelere katılım durumunuza göre tabloda işaretleme yapınız. Değerlendirmelerinizi yaparken objektif olmaya özen gösteriniz. Şimdiden Teşekkürler.

Madde No		Kesinlikle Katılmıyorum (1)	Katılmıyorum (2)	Kısmen Katılmıyorum (3)	Katılıyorum (4)	Tamamen Katılıyorum (5)
	<i>Risk Alma</i>					
1.	İş hayatında farklı mesleklere yönelmekten korkmam.					

Madde No		Kesinlikle Katılmıyorum (1)	Katılmıyorum (2)	Kısmen Katılmıyorum (3)	Katılıyorum (4)	Tamamen Katılıyorum (5)
2.	Bir konu hakkında farklı fikirler öne sürmek hoşuma gider.					
3.	Zor durumlarda farklı seçenekler oluşturmakta zorlanırım.					
4.	Çözümüne ulaşmak için farklı hipotezler öne sürmekten çekinmem.					
5.	Bir konuda risk almanın bana ne kaybettireceğinin bilincinde olurum.					
6.	İş hayatımda, karşıma çıkan engellerle baş edebileceğimi düşünüyorum.					
7.	Risk almam gereken konularda cesaretli davranırım.					
Fırsatları Görme						
8.	Farklı iş duyuruları hakkında çevremdekileri bilgilendiririm.					
9.	Meslek hayatımda ileriye dönük hazırlıklar yapabilirim.					
10.	Kendi mesleğimdeki yenilikleri takip ederim.					
11.	Önüme çıkan fırsatları değerlendirmekte zorlanırım.					
12.	Çevremde olup bitenleri gözlemlerim.					
13.	Çevremde olup biten olaylardan ders çıkarırım.					
14.	İlgi duyduğum alanlarda ortaya çıkabilecek yeniliklerin farkına varabilirim.					
15.	Farklı fikirlerden hangisinin azami (maksimum) fayda getireceğini tespit edebilirim.					
16.	Kendi mesleğime yakın mesleklerdeki imkanları değerlendirmeye çalışırım.					
Kendine Güven						
17.	Yaptığım olumlu işler sunucunda kendimle gurur duyarım.					
18.	Yaptığım davranışların sorumluluğunu tereddüt etmeden alabilirim.					
19.	Başkalarına verdiğim taahhütleri yerine getiririm.					
20.	Bazı durumlar kendimi anlamakta zorlanırım.					
21.	Bir görev verildiğinde, o görevi başaracağıma dair inancım tamdır.					
22.	Bir işi yaparken içindeki başarıma isteği en üst seviyede olur.					
23.	Hedefe ulaşmak için yapmam gerekenden fazlasını yapmak için çaba harcarım.					
24.	Duygularımı ifade edebilirim.					
25.	Duygularımı idare edebilirim.					
26.	Başkalarının hislerine karşı duyarlıyım.					
27.	Başkalarının bakış açılarını anlamakta zorlanırım.					

Madde No		Kesinlikle Katılmıyorum (1)	Katılmıyorum (2)	Kısmen Katılmıyorum (3)	Katılıyorum (4)	Tamamen Katılıyorum (5)
28.	İnsanların görüşleri arasında farklılıklara saygı duyarım.					
29.	Çevremdeki insanlar heyecanlandıklarında ben de onlar kadar heyecanlanabilirim.					
30.	Yakın çevremle ahenkli (uyumlu) bir hayat yaşadığımı düşünüyorum.					
31.	Özdenetim sahibi bir insanımdır.					
Yenilikçi Olma						
32.	Bulduğum ortamda arkadaşlarım tarafından yaratıcı biri olarak tanınırım.					
33.	Bir konuda öne sürdüğüm yeni fikirler çevremdekiler tarafından kabul görür.					
34.	Proje ve tasarım, materyal geliştirme vb. derslerinde yeni bir şey (etkinlik, deney, proje, materyal) üretebilirim.					
35.	Konusu yenilik olan projelere gönüllü olarak katılırım.					
36.	Problemleri çözmeye yönelik öne sürdüğüm fikirler yanlış olsa bile, çevremdekiler tarafından yaratıcı olarak nitelendirilir.					
37.	Bir konu hakkında yeni fikirler öne sürmekte zorlanırım.					
38.	Literatürden yeni fikirleri ülkemize taşımayı görev bilirim.					

III. BÖLÜM

MELBOURNE KARAR VERME ÖLÇEĞİ

Sevgili Meslektaşlarım,

Bu ölçek sizin karar verme özelliklerinizin ne düzeyde olduğunu belirlemeye yönelik hazırlanmıştır. Verilen ifadelere katılım durumunuza göre tabloda işaretleme yapınız. Değerlendirmelerinizi yaparken objektif olmaya özen gösteriniz. Şimdiden Teşekkürler.

Madde Numarası	KISIM I	Doğru	Bazen Doğru	Doğru Değil
1.	Karar verme yeteneğime güvenirim.			
2.	Karar verirken kendimi birçok kişiden aşağı görürüm.			
3.	Kendimi karar vermede başarılı biri olarak düşünürüm.			
4.	Kendimi o kadar cesaretsiz hissederim ki karar verme uğraşından vazgeçerim.			
5.	Verdiğim kararlar iyi sonuçlanır.			

6.	Diğer insanların, benim kararlarımdan ziyade, kendi kararlarının doğru olduğu konusunda beni ikna etmeleri kolaydır.			
Madde Numarası	KISIM II	Doğru	Bazen Doğru	Doğru Değil
1.	Karar verirken kendimi, sanki büyük bir zaman baskısı altındaymışım gibi hissedirim.			
2.	Bütün alternatifleri göz önünde tutmayı severim.			
3.	Kararları diğer kişilere bırakmayı tercih ederim.			
4.	Bütün alternatiflerin dezavantajlarını ortaya çıkarmaya çalışırım.			
5.	Son kararı vermeden önce, önemsiz konular üzerinde çok zaman harcarım.			
6.	Kararı en iyi şekilde nasıl uygulayabileceğimi enine boyuna düşünürüm.			
7.	Bir kararı verdikten sonra bile kararı uygulamayı geciktiririm.			
8.	Karar verirken, karar hakkında pek çok bilgi toplamaktan hoşlanırım.			
9.	Karar vermekten kaçınırım.			
10.	Karar vermek zorunda olduğum zaman, karar üzerinde düşünmeye başlamadan önce uzun süre beklerim.			
11.	Karar verme konusunda sorumluluk üstlenmeyi sevmem.			
12.	Karar vermeden önce amaçlarımı netleştirmeye çalışırım.			
13.	Önemsiz, küçük olayların yolunda gitmeyebileceği olasılığı, benim aniden tercihlerimden dönüş yapmama neden olur.			
14.	Bir karar benim tarafından veya başka biri tarafından verilecekse, ben karar vermeyi diğer kişiye bırakırım.			
15.	Ne zaman zor bir kararla karşı karşıya gelsem, iyi bir çözüm yolu bulma konusunda kendimi kötümser hissedirim.			
16.	Seçim yapmadan önce çok fazla dikkatli davranırım.			
17.	Zorunda kalmadıkça karar vermem.			
18.	Son ana kadar karar vermeyi geciktiririm.			
19.	Çok daha bilgili kişilerin benim yerime karar vermelerini tercih ederim.			
20.	Karar verdikten sonra, kararın doğru olduğuna kendimi inandırmak için çok zaman harcarım.			
21.	Karar vermeyi ertelerim.			
22.	Acilen karar vermem gereken bir durumda doğru düşünemem.			